

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2021

Bc. Tereza Hanušová

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
KATEDRA APLIKOVANÉ EKOLOGIE

NÁZEV PRÁCE

Vedoucí práce: Ing. Zdeněk Keken, Ph.D.

Diplomant: Bc. Tereza Hanušová

2021

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Tereza Hanušová

Environmentální vědy
Aplikovaná ekologie

Název práce

Účinnost, účelnost a užitečnost EIA procesu: případová meta-analýza

Název anglicky

Efficiency, effectiveness and usefulness of the EIA process: case meta-analysis

---

Cíle práce

Klíčovými úrovněmi vnímání přínosu EIA procesu jsou: i) účinnost, do jaké míry proces EIA přispěl ke snížení rizik pro životní prostředí; ii) účelnost, do jaké míry měl proces EIA sílu ovlivňovat navazující povolenací procesy a celkový rozhodovací proces, neboli jak moc proces EIA ovlivnil konečný návrh projektu; iii) užitečnost a udržitelnost, do jaké míry proces EIA přispěl k vyšší úrovni udržitelnosti. Cílem Diplomové práce je zaměřit se na účinnost, účelnost a užitečnost EIA procesu v kontextu provádění v České republice.

Metodika

Analyzovaná data k iniciovaným EIA procesům jsou z období 2002–2017. Ke každé typové aktivitě bude vytvořen přehled nevýznamnějších rizik. Tyto data se budou posléze kategorizovat dle krajů a jednotlivých let. Výsledkem bude odhad celkových možných kumulativních vlivů pro jednotlivé kraje.

Doporučený rozsah práce
cca 50 stran textu plus přílohy

Klíčová slova

Evaluační, indikátory, hodnocení, post-auditing, ochrana ŽP.

Doporučené zdroje informací

- Braniš M., Christopoulos S., 2005: Mandated monitoring of post-project impacts in the Czech EIA. *Environmental Impact Assessment Review*. 25 P. 227-238
- Loomis J. J., Dziedzic M., 2018: Evaluating EIA systems' effectiveness: A state of the art. *Environmental Impact Assessment Review* 68 P. 29-37
- Lyhne I., van Laerhoven F., Cashmore M., Runhaar H., 2017: Theorising EIA effectiveness: A contribution based on the Danish system. *Environmental Impact Assessment Review* 62 P. 240-249
- Retief F., Bond A., Pope J., Morrison-Saunders A., King N., 2016: Global megatrends and their implications for environmental assessment practice. *Environmental Impact Assessment Review* 61 P. 52-60
- Sadler B., 1996: ENVIRONMENTAL ASSESSMENT IN A CHANGING WORLD: Evaluating Practice to Improve Performance. *International Study of the Effectiveness of Environmental Assessment*.

Předběžný termín obhajoby
2020/21 LS – FŽP

Vedoucí práce
Ing. Zdeněk Keken, Ph.D.

Garantující pracoviště
Katedra aplikované ekologie

Elektronicky schváleno dne 22. 3. 2021
prof. Ing. Jan Vymazal, CSc.
Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 23. 3. 2021
prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.
Děkan

V Praze dne 31. 03. 2021

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: **Účinnost, účelnost a užitečnosti EIA procesu: případová meta-analýza** vypracovala samostatně a citovala jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použila a které jsem rovněž uvedla na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědoma, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst., 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědoma, že odevzdáním diplomové práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V ..... dne.....

.....

(podpis autora práce)

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu diplomové práce Ing. Zdeňku Kekenovi, PhD., za odbornou pomoc, konzultace, cenné rady poskytnuté v průběhu psaní práce a věnovaný čas. Stejně tak bych ráda poděkovala všem, kteří mě podporovali a podali pomocnou ruku vždy, když to bylo třeba.

Abstrakt

Diplomová práce posuzuje problematiku procesu hodnocení dopadů na životní prostředí (EIA), a to s důrazem na hodnocení efektivity a účinnosti procesu. Analytická část práce se poté soustředí na kumulativní vlivy kategorií záměrů a jejich dopad na životní prostředí, a vyhodnocení v rámci území krajů České republiky.

V teoretické části práce je popsán historický vývoj EIA procesu, jeho legislativní ukotvení a základní kroky uplatňované v České republice. Dále je vysvětlena účinnost EIA procesu, která se dá zhodnotit na základě čtyř historicky daných dimenzí – procesní, věcné, transakční a normativní. Stejně tak je v této části popsána efektivita, která je mnohem obtížnější na hodnocení než účinnost. Problémovou stránkou hodnocení efektivity EIA procesu je chybějící metodika. I tak ale byly definovány stěžejní indikátory efektivity EIA procesu, které používá většina zemí, která hodnocení efektivity EIA procesu provedla. Jedná se o určení významnosti vlivů, participaci během EIA procesu a post-projektové analýzy/ monitoring.

Výsledkem práce je rozbor dat poskytnutých agenturou CENIA, která jsou doplněna o další údaje týkajících se impaktů jednotlivých kategorií záměrů. Dílčím výsledkem diplomové práce je již zmíněný přehled o kumulativních vlivech v jednotlivých krajích České republiky.

Klíčová slova

Evaluace, indikátory, hodnocení, post-auditing, ochrana životního prostředí

Abstract

The diploma thesis assesses the issue of the Environmental Impact Assessment process (EIA), with an emphasis on evaluating the efficiency and effectiveness of the process. The analytical part of the thesis then focuses on the cumulative effects of the categories of projects and their impact on the environment and evaluation within the territory of the regions of the Czech Republic.

The theoretical part of the thesis describes the historical development of the EIA process, its legislative anchorage and the basic steps applied in the Czech Republic. Furthermore, the effectiveness of the EIA process is explained, which can be evaluated on the basis of four historically given dimensions – procedural, substantive, transactive and normative. Similarly, this section describes efficiency, which is much more difficult to evaluate than effectiveness. The problematic aspect of evaluating the effectiveness of the EIA process is the lack of methodology. Even so, key indicators of the efficiency of the EIA process, which are used by most states that carried out the EIA process efficiency assessment, have been defined. It is about determining the significance of impacts, participation during the EIA process and post-project analysis/monitoring.

The result of the diploma thesis is an analysis of the data provided by CENIA, which is supplemented by additional data concerning the impacts of individual categories of projects. A partial result of the thesis is the aforementioned overview of cumulative influences in individual regions of the Czech Republic.

Keywords

Evaluation, indicators, assessment, post-auditing, environmental protection

Obsah

1. Úvod	1
2. Cíle práce	4
3. Literární rešerše.....	5
3.1 Životní prostředí a jeho ochrana	5
3.2 Posuzování vlivů na životní prostředí	6
3.2.1 Historie vývoje EIA	7
3.2.2 Legislativní uchopení	9
3.2.3 Základní kroky EIA procesu	10
3.2.4 Zásady správné praxe v procesu EIA.....	15
3.2.5 Cíle procesu EIA	16
3.3 Účinnost EIA procesu	18
3.3.1 Dimenze účinnosti EIA procesu.....	19
3.3.2 Faktory procesní účinnosti	20
3.3.3 Faktory věcné účinnosti	21
3.3.4 Transaktivní faktory účinnosti	22
3.3.5 Normativní faktory účinnosti	22
3.4 Efektivita EIA procesu	22
3.4.1 Signifikance impaktů	25
3.4.2 Participace	27
3.4.3 Post-projektová analýza EIA/ monitoring.....	29
3.5 Udržitelný rozvoj.....	30
3.5.1 Dimenze trvalé udržitelnosti	32
4. Metodika	35
4.1 Podklady	35
4.2 Analýza.....	35
5. Výsledky.....	39
5.1 Hlavní město Praha.....	45
5.2 Středočeský kraj.....	48
5.3 Jihočeský kraj.....	52
5.4 Plzeňský kraj	54
5.5 Karlovarský kraj.....	57
5.6 Ústecký kraj.....	60
5.7 Liberecký kraj	62

5.8	Královéhradecký kraj.....	65
5.9	Pardubický kraj	69
5.10	Kraj Vysočina	72
5.11	Jihomoravský kraj	74
5.12	Olomoucký kraj.....	77
5.13	Zlínský kraj	79
5.14	Moravskoslezský kraj	82
6.	Diskuse	85
6.1	Porovnání impaktů mezi kraji	85
6.2	Synergické a kumulativní vlivy.....	93
6.3	Udržitelnost.....	95
7.	Závěr	98
8.	Literatura	101
9.	Přílohy.....	119

Seznam použitých zkratk

BAT	Best available techniques (nejlepší dostupné techniky)
EIA	Environmental Impact Assessment (hodnocení vlivů na životní prostředí)
EU	Evropská unie
CHKO	Chráněná krajinná oblast
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NEPA	National Environmental Policy Act
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OSN	Organizace Spojených Národů
OV	Odbor výkonu
PUPFL	Pozemky určené k plnění funkcí lesa
SEA	Strategic Environmental Assessment (Posuzování koncepcí na životní prostředí)
TEN-T	Trans-European Transport Network (Transevropská dopravní síť)
UNECD	United Nations Conference on Environmental and Development (Konference Spojených národů o životním prostředí a rozvoji)
UNEP	United Nations Environmental Program
ZPF	Zemědělský půdní fond

1. Úvod

Protože současná konzumní společnost stále expanduje a její potřeby jsou obrovské, jsou i dopady lidské činnosti na životní prostředí enormní. Regulace negativních dopadů a zvýšená ochrana přírody a krajiny byla a stále je nezbytná stejně jako implementace nástrojů ochrany životního prostředí. Životní prostředí se definuje jako soubor jevů a procesů, které přímo nebo nepřímo ovlivňují zdraví a pohodu jedinců, populací i fungování ekosystémů. Stejně tak člověk ale ovlivňuje životní prostředí.

Člověk svojí činností přetváří a ovlivňuje krajinu již od pradávna. Intenzivnější využívání pozorujeme už doby neolitické revoluce. Ať se jednalo o pěstování plodin, stavbu měst nebo těžbu nerostných surovin, všechny tyto činnosti začaly významně ovlivňovat životní prostředí, i přesto, že si to člověk ještě neuvědomoval.

Hospodářské, sociální a environmentální změny byly a stále jsou neodmyslitelnou součástí rozvoje. Zatímco vývoj si klade za cíl přinést pozitivní změnu, může vést i ke konfliktům. V minulosti byla podpora ekonomického růstu jako hybné síly pro vyšší blahobyt hlavním rozvojovým tahem s malou citlivostí na nepříznivé sociální nebo environmentální dopady. To se projevilo především v období průmyslové revoluce.

Díky počínající eskalaci antropogenních tlaků na životní prostředí, vzrostla v této době potřeba systematické ochrany životního prostředí. To vedlo k rozsáhlým experimentům s domácími i mezinárodními opatřeními a vývoji nástrojů k ochraně životního prostředí. Dalším impulzem bylo selhání za totalitního režimu, kdy stav životního prostředí byl v katastrofálním stavu a sama veřejnost žádala vládu o nápravu (Moldan, 2018). Nynější větší povědomí o složitosti problémů v oblasti životního prostředí a jeho ochrany, stále potvrzuje, že ochrany životního prostředí lze dosáhnout pouze komplexním přístupem. To vyžaduje kombinaci všech dostupných nástrojů – regulačních, ekonomických, dobrovolných a informačních.

Jedním z těchto nástrojů je Environmental Impact Assessment, (dále jen EIA) neboli hodnocení dopadů na životní prostředí. Tento prostředek pro ochranu životního

prostředí je dnes používán v téměř 200 zemích celého světa (Morgan, 2012; Wramner, 1989).

Jak již bylo naznačeno výše, EIA vznikla jako reakce na tehdejší již neúnosnou zátěž životního prostředí, s cílem předpovědět dopady jakékoli vývojové činnosti a poskytnout příležitost ke zmírnění negativních dopadů na životní prostředí. Je to proces, při kterém se komplexně hodnotí vybrané lidské aktivity z hlediska dopadu na životní prostředí. Komplexně v tomto případě znamená zhodnocení vlivů ekonomických, ekologických a sociálních.

Tyto tři hodnocené vlivy jsou zároveň hlavními pilíři v koncepci udržitelného rozvoje. Rozvoj neboli vývoj kladným a žádoucím směrem k lepšímu stavu je základním a všeobecně přijímaným cílem. Aby však mohl trvat do daleké budoucnosti bez závažných krizí, nesmí zanedbat žádný ze svých hlavních rozměrů – tedy ekonomický, ekologický a sociální.

Tyto tři kategorie zahrnuje ve své definici posuzování vlivů na životní prostředí i UNEP (United Nations Environmental Program), kde je EIA charakterizována jako nástroj používaný k identifikaci environmentálních, sociálních a ekonomických dopadů projektu před rozhodnutím o jeho realizaci, a jehož cílem je predikovat dopady na životní prostředí v rané fázi plánování a projektování záměrů, najít způsoby a prostředky ke snížení nepříznivých dopadů, formovat projekty tak, aby vyhovovaly místnímu prostředí, a představit předpovědi a možnosti rozhodovacím orgánům. Použitím EIA lze tedy dosáhnout jak environmentálních, tak ekonomických přínosů, jako jsou např. snížené náklady a čas na realizaci a návrh projektu.

Posledních 30 let se EIA systém v jednotlivých zemích stále ještě vyvíjí, roste a je modifikován společně s politickými a ekonomickými změnami. Podmíněno je to především ekonomickým rozvojem nejvyspělejších států světa. Nárůst výstavby a negativní vliv na životní prostředí přiměl společnost přistupovat zodpovědněji k povolování nových záměrů. Navzdory globálnímu dosahu EIA jako politického

nástroje máme jen málo důkazů o jeho environmentálních, sociálních nebo ekonomických dopadech (Loomis, a další, 2018).

Důležitou a nevyřešenou otázkou užitečnosti a efektivity EIA jako nástroje politiky je tedy to, zda proces posouvá typy projektů, které se staví, nebo kde se jsou stavěny/ budovány (myšleno, zda je vylepšuje s každým dalším projektem a existuje-li zde nějaké ponaučení z předchozích podobných záměrů) (Cashmore, a další, 2004). Jen málo studií hodnotilo, zda EIA skutečně ovlivňuje rozhodování, natož konkrétní dopad projektu na životní prostředí.

2. Cíle práce

Klíčovými úrovněmi vnímání přínosu EIA procesu jsou: i) účinnost, do jaké míry proces EIA přispěl ke snížení rizik pro životní prostředí; ii) účelnost, do jaké míry měl proces EIA sílu ovlivňovat navazující povolovací procesy a celkový rozhodovací proces, neboli jak moc proces EIA ovlivnil konečný návrh projektu; iii) užitečnost a udržitelnost, do jaké míry proces EIA přispěl k vyšší úrovni udržitelnosti. Cílem Diplomové práce je zaměřit se na účinnost, účelnost a užitečnost EIA procesu v kontextu provádění v České republice

3. Literární řešerše

3.1 Životní prostředí a jeho ochrana

Na pojem životní prostředí lze nahlížet z různých úhlů. Jednak se za životní prostředí dá označit celý soubor poznatků z mnoha vědních oborů k ochraně a tvorbě životních podmínek, což je bráno jako širší pojetí tohoto pojmu, a jednak lze říct, že se jedná o podmínky, potřebné pro určitý druh živého organismu k jeho plnému životu (Wittlingerová, a další, 1999). Poprvé byl pojem životní prostředí použit v souvislosti s ekologií jako „soubor faktorů nutných k životu určitého organismu“ (Remtová, 1996).

Tento pojem je ukotven i v české legislativě, v zákoně č. 17 /1992 Sb., o životním prostředí, který je zároveň prvním zákonem v České republice, který se ochranou životního prostředí zabýval. V zákoně byly mimo jiné definovány zásady a povinnosti týkající se životního prostředí.

Životnímu prostředí se věnují zejména vědy přírodní a technické. Poslední dobou je ale kladen důraz i na vědy společenské, především na ekonomii. Důvodem je skutečnost vlivu ekonomie na výrobní procesy čili činnosti, kterými člověk ovlivňuje, přetváří, narušuje a uzpůsobuje si okolní prostředí.

Charakteristickou vlastností pro životní prostředí je dlouhodobost reakcí ekosystému na podněty, a to z důvodu vysoké absorpční schopnosti vstřebávat znečištění. Jakmile je vstřebávací kapacita naplněna, dochází ke vzniku problému, na který je třeba reagovat. Obvykle za pomoci právních norem. Mnohem efektivnější řešení situace je ale předcházet vzniku problémů než jejich následné odstraňování.

Chránit životní prostředí před negativními dopady lidské činnosti a její regulace je důležité pro zachování budoucí existence života na Zemi a naplnění koncepce trvale udržitelného rozvoje.

3.2 Posuzování vlivů na životní prostředí

Trvale udržitelný rozvoj je neopomenutelným tématem post-moderní společnosti ve světě stále rostoucí populace, omezeném množství zdrojů a narušeného životního prostředí. K naplnění této strategie je nutné neustále vyvíjet a zlepšovat kvalitu jednotlivých nástrojů ochrany životního prostředí. Jedním z těchto nástrojů je již zmiňované hodnocení dopadu na životní prostředí neboli EIA.

Literatura definuje systém posuzování vlivů na životní prostředí – EIA jako „sdružení stakeholderů zapojených do procesu EIA, každý s vlastními schopnostmi a často protichůdnými zájmy, kteří jsou propojeni prostřednictvím regulačního rámce, stanovujícím „pravidla hry“, která stakeholdeři v zásadě musí dodržovat“ (Kolhoff, 2016). Cílem EIA je nasměrovat chování aktérů k většímu povědomí o životním prostředí. To vede k začlenění environmentálních hodnot do navrhovaných činností a plánů (Saedler, 2004), identifikaci, predikci a interpretaci dopadů záměru nebo činnosti na životní prostředí pro návrh preventivních opatření (Ferrer, 2016).

Z výše uvedené definice vyplývá, že EIA je nástrojem jak plánovacím, tak i rozhodovacím. Jako plánovací nástroj představuje metodiky a techniky pro identifikaci, předpovídání a hodnocení potenciálních dopadů záměrů na životní prostředí podle projektového cyklu. Jako nástroj rozhodování poskytuje informace, které podporují tvorbu politiky a opatření zajišťujících udržitelnost v realizovaných projektech.

Osvědčené postupy EIA identifikují rizika pro životní prostředí, zmírňují konflikty podporou účasti veřejnosti, minimalizují nepříznivé účinky na životní prostředí, informují osoby s rozhodovací pravomocí a pomáhají položit základnu pro projekty šetrné k životnímu prostředí.

Mezi oblasti, které EIA řeší patří naléhavé problémy životního prostředí a další relevantní obavy, včetně sociálních, ekonomických a zdravotních faktorů; zkoumání a srovnání alternativ k navrhovanému projektu; kumulativní účinky a jakékoli potenciální rozsáhlé změny na úrovni ekosystému; a důsledky pro udržitelnost, např. související s asimilační kapacitou, produktivitou zdrojů a biologickou rozmanitostí.

Sektory, ve kterých se nejčastěji EIA zpracovává jsou infrastruktura, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, energetika, rekreace a turismus, zemědělství a lesnictví (Gaľaš, a další, 2015).

3.2.1 Historie vývoje EIA

Posouzení dopadů na životní prostředí bylo poprvé kodifikováno ve Spojených státech přijetím zákona o národní politice životního prostředí NEPA (National Environmental Policy Act) v roce 1969 (Caldwell, 1998). Zákon zavedl mezioborovou ochranu životního prostředí, integroval poznatky získané oblasti sociálních a přírodních věd k ovlivnění rozhodování a umožnil veřejnosti podílet se na rozhodování o životním prostředí (Bond, a další, 1999). Na základě tohoto zákona se podařilo prosadit interdisciplinární přístup a integrovat poznatky ze sociálních a přírodních věd k ovlivnění rozhodování o území. Díky tomu politika získala věhlas a nastal celosvětový rozmach v podobě přebírání této strategie (Alan, a další, 1998). Prvním z následovatelů byly země jako Austrálie, Kanada, Švédsko či Nový Zéland, které vyvinuly podobné mechanismy pro monitorování životního prostředí (Dvořák, 2016; Agentura Frame Work, 2010). V návaznosti na to začaly vznikat první ekologické organizace a hnutí zabývající se problematikou ochrany životního prostředí.

Zpočátku bylo EIA považováno některými předkladateli projektů za omezení rozvoje, ale tento pohled postupně pomíjí. Může to však být užitečné omezení neudržitelného rozvoje. Nyní je dobře známo, že životní prostředí a rozvoj se vzájemně doplňují a EIA je technika, jak zajistit, aby se tyto dvě platformy vzájemně posilovaly. Studie provedená Agenturou pro ochranu životního prostředí¹ (Spojené Státy Americké)

---

¹ U. S. Environmental Protection Agency (EPA)

v roce 1980 ukázala, že v průběhu procesu EIA došlo k významným změnám projektů, výrazným zlepšením opatření na ochranu životního prostředí a čistým finančním přínosům. Náklady na přípravu EIA a jakákoli zpoždění byla více než pokryta úsporami vyplývajícími z úprav (Wramner, 1989).

Koncem 80. let přijalo EIA i nadnárodní organizace, včetně Evropského společenství (předchůdce Evropské Unie). To přijalo Směrnici Rady 85 /337/EHS, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí dne 27. června 1985.

V roce 1991 se uskutečnila konference OSN ve finském Espoo, která představuje další důležitý milník ve vývoji posuzování vlivů na životní prostředí. Byla zde přijata Espoo úmluva² za účelem posuzování přeshraničního vlivu na životní prostředí (Říha , 2001).

Základní zásady ve vztahu EIA k ochraně životního prostředí jako celku vymezuje Deklarace z Rio de Janeria o životním prostředí a rozvoji³ přijatá o rok později. Deklarace byla přijata Evropskou hospodářskou komisí OSN. Dokument uvádí, že hodnocení vlivů na životní prostředí (EIA) musí být jako nástroj uplatňován na celostátní úrovni, a to u aktivit, které by pravděpodobně mohly mít závažný negativní dopad na životní prostředí a které jsou předmětem rozhodování v jednotlivých státech (UNECD, 1992).

Protože snaha o zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů stále narůstala, byla 23.6.1998 v dánském Aarhusu podepsána Úmluva, zabývající se přístupem k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupem k právní ochraně v záležitostech životního prostředí⁴ (Motzke, a další, 2007). Svůj význam pro posuzování vlivů na životní prostředí nabývá právě svou částí zabývající se účastí

---

² Úmluva o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států, přijatá v Espoo (Finsko) dne 25. února 1991. V České republice úmluva vstoupila v platnost 27. května 2001

³ Rio Declaration on Environmental and Development z 12.10.1992

⁴ Aarhus convention for our environment z 25.6.1998

veřejnosti v EIA procesu (Hartley, a další, 2005). Do české legislativy byla implementována v roce 2004 (Agentura Frame work, 2010).

Jelikož se ale pohled na ochranu životního prostředí neustále vyvíjel a s praxí přicházely nové poznatky, bylo nutné zakotvit je do stávající směrnice 85 /337/EHS. V roce 2011 tedy vznikla úplně nová směrnice 2011/92 /EU, která v sobě měla i prvky z Aarhuské úmluvy. Poslední revize této směrnice proběhla v roce 2014. Nové znění směrnice 2014/52 /EU si kladlo za cíl především snížit administrativní zátěž.

3.2.2 Legislativní uchopení

V roce 1992 vznikl zákon 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve kterém byl zakotven proces EIA. Zákon vycházel z velké části z předpisů EU i přesto, že Česká republika nebyla v té době ještě členem Evropské Unie. Ve srovnání s aktuálním právním předpisem upravujícím proces EIA byl tento původní o hodně jednodušší. Rozdíl byl i ve stanovisku, které mělo pouze doporučující charakter a omezenou platnost. V této době proces EIA nebyl zdaleka tak účinný nástroj v ochraně životního prostředí jako je dnes (Braniš, 1994). V průběhu let se stejně jako evropské směrnice měnil a vyvíjel i český zákon.

Současná podoba zákona upravující EIA proces, který nahradil zákon z roku 1992 je ukotvena v zákoně č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, účinná od 1.1.2018. Právní základ tvoří Evropské směrnice implementovány do Českého právního systému při vstupu České republiky do Evropské unie.

Předmětem posuzování jsou stavby, činnosti a technologie, které jsou taxativně vymezeny v příloze č. I. zákona 100/2001 Sb., a jsou rozděleny do dvou kategorií. Kategorie I. (tzv. obligatorní) vždy podléhá posouzení, u kategorie II. (tzv. fakultativní) je nutné provést zjišťovací řízení na základě kterého bude rozhodnuto, zda je vyžadován proces EIA.

V zákoně je také určeno, které záměry spadají do kompetence Ministerstva životního prostředí, a které do kompetence krajských úřadů. Zákon nevyjmenovává pouze typy záměrů, které podléhají posuzování, ale definuje také postup subjektů při posuzování (Dvořák, 2005).

3.2.3 Základní kroky EIA procesu

Základní kroky EIA procesu se v jednotlivých státech liší. V některých více, v některých méně. Odlišnost určuje především vyspělost státu. V základní rovině ovšem existují části procesu, které jsou pro většinu zemí společné, např. screening, scoping nebo analýza impaktů (Abaza, a další, 2004).

Následující kapitola bude věnována pouze procesu uplatňovaném v České republice.

Předběžné projednání

Jedná se o dobrovolný krok ze strany oznamovatele – budoucího investora jenž osloví příslušný úřad ještě před podáním oznámení. Úřady jsou v tomto případě povinné s oznamovatelem komunikovat, projednat s ním jeho záměr a poskytnout mu veškerou možnou podporu. Oznamovatel tak získá lepší orientaci v procesu posuzování. Příslušný úřad pomůže oznamovateli objasní nejproblematičtější vlivy daného záměru či požadavky potenciálně dotčených orgánů a tím samozřejmě pomůže urychlit celý proces.

Oznámení záměru/ podlimitního záměru⁵

Podle zákona předkládá oznámení (podnět pro zpracování koncepce) příslušnému úřadu oznamovatel (investor). Náležitosti, které oznámená musí splňovat jsou uvedené v příloze č. 3 zákona 100/2001 Sb., Povinností příslušného úřadu je oznámení do 7 dnů posoudit a buď vrátit oznamovateli, v případě nesplnění některých náležitostí, anebo rozeslat oznámení všem dotčeným správním úřadům a zveřejnit na svých

---

⁵ Podlimitním záměrem je takový záměr, který je uvedený v příloze č. 1, kategorii II zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ale nedosahuje příslušné limitní hodnoty, je-li uvedena

internetových stránkách. K oznámení se poté může kdokoliv vyjádřit, a to písemně do 30 dnů ode dne jeho zveřejnění.

Oznámení a následně i další dokumenty spojené s daným záměrem jsou také zveřejňovány v informačním systému EIA spravovaném agenturou CENIA. Systém je veřejně přístupný a slouží k evidenci posuzovaných záměrů, tak jak to ukládá zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

V systému jsou archivované kromě výše zmíněných také záměry přesahující hranice České republiky, podlimitní záměry, přehled držitelů autorizace pro zpracování dokumentace a posudku, držitelů autorizace pro hodnocení vlivů na soustavu Natura 2000, metodické pokyny Ministerstva životního prostředí a legislativa vztahující se k procesu posuzování (CENIA, 2021).

Zjišťovací řízení

Zjišťovací řízení navazuje na oznámení a k němu obdržená vyjádření záměrů spadající pouze do kategorie II. Zahajuje ho příslušný úřad a jeho cílem je upřesnit obsah a rozsah vyhodnocení vlivů záměru na životní prostředí a to, zda bude záměr dále posuzován podle zákona. Jinými slovy, zda má záměr významný vliv na životní prostředí. Kritéria zjišťovacího řízení jsou uvedena v příloze č. 2 zákona 100/2001 Sb., Závěrem zjišťovacího řízení je návrh průběhu posuzování záměru včetně konání veřejného projednání. Písemný závěr zjišťovacího řízení je opět povinen příslušný správní úřad rozeslat dotčeným správním úřadům a zveřejnit ho. Z procesních prvků do zjišťovacího řízení patří screening a scoping.

Screening

Screening je první fází celého EIA procesu. Jde o formalizovaný postup, jehož účelem je posoudit, zda je potřeba daný záměr posuzovat EIA procesem. Cílem této fáze je vytřídit ty záměry a navrhované činnosti, které mohou mít negativní dopad na životní prostředí. Z časového hlediska by screeningová fáze měla proběhnout co nejdříve.

V rámci screeningu jsou 3 hlavní kritéria, která musí být splněna. Jedná se o charakteristiku záměru (např. určení rozsahu projektu, objasnění vzniku odpadů či uvedení rizik nehodovosti), dále lokalizace záměru (např. popsat současné využití půdy, absorpční kapacitu přírodního prostředí) a charakteristiku možných dopadů záměru na životní prostředí (např. určit rozsah, přeshraniční vliv, pravděpodobnost výskytu, trvání, frekvenci a reversibilitu nepříznivého účinku) (Ryšlavý , 2001).

Scoping

Úkolem scopingu je určit významné vlivy, které budou klíčové pro proces EIA a zároveň eliminovat ty, které jsou méně významné. Další zásadní úlohou je informovat o záměru veřejnost, definovat použitelné a praktické varianty záměru. Dále určit rozsah procesu EIA z hlediska času, prostoru a podstaty projektu a definovat zásadní podmínky pro proces EIA. Ke scopingu se obvykle přistupuje až po fázi screeningu, ale přesné pořadí není dané, neboť fáze se mohou překrývat či dokonce splývat.

Zmírňující opatření (mitigace)

Smyslem zmírňujících opatření je zamezit nepříznivým impaktům, a těm, kterým nelze zamezit, alespoň udržet na akceptovatelné úrovni. Úkolem mitigací je hledání alternativ šetrnějších k životnímu prostředí, minimalizace nebo kompenzace negativních dopadů záměru, zvětšení environmentálního a společenského užitku záměru. Opatření přijímaná za účelem minimalizace negativních dopadů na životní prostředí by měla zahrnovat metody pro prevenci, snížení, opravy a tvorbu a zvýšení přínosů v důsledku zkvalitnění životního prostředí (Ryšlavý , 2001).

Zmírňující opatření lze provést pomocí strukturálních opatření (alternativy technologií či lokalit, modifikace návrhu či časového schématu výstavby, minimalizace provozních impaktů) nebo pomocí nestrukturálních opatření (politické a institucionální nástroje, ekonomické popudy apod.). Při návrhu zmírňujících opatření je nutné brát v úvahu princip prevence a opatření navrhnout i v případě, že neexistuje přímý důkaz o potenciálním impaktu.

Zpracování dokumentace

Povinností oznamovatele je zajištění zpracování dokumentace vlivů na životní prostředí podle náležitostí přílohy č. 4 zákona. Zpracováním musí být pověřená osoba s autorizací dle § 19 zákona č. 100/2001 Sb., vydávanou Ministerstvem životního prostředí. Lze udělit výjimku, a to v případě, že oznamovatel předloží oznámení zpracované se všemi náležitostmi právě přílohy č. 4. zákona v rozsahu dokumentace a dále za předpokladu, že při zjišťovacím řízení nebudou shledána žádná opodstatněná negativní vyjádření.

Dokumentace je předkládána příslušnému úřadu. Ten má právo vrátit ji oznamovateli k přepracování, pokud neobsahuje veškeré náležitosti a to do 10 dnů. V opačném případě ji předá dotčeným správním orgánům a zveřejní na internetových stránkách. V tomto okamžiku se k dokumentaci mohou všechny subjekty opět vyjádřit.

Veřejné projednání

Pokud příslušný úřad obdrží nesouhlasné vyjádření k dokumentaci, musí nařídít veřejné projednání. O jeho konání musí být rozhodnuto do 30 dnů od konce lhůty pro vyjádření k dokumentaci. V rámci veřejného projednání investor (oznamovatel) prezentuje svůj záměr a spolu se zpracovatelem dokumentace, příslušnými dotčenými orgány a územními správními celky a veřejností ho diskutují. Přítomný je i zpracovatel posudku a příslušný orgán EIA, který má veřejné projednání v gesci. Z veřejného projednání musí být vyhotoven zápis, který je následně zveřejněn spolu se stanoviskem a posudkem v závěru celého procesu.

Vypracování posudku

Posudek zpracovává opět autorizovaná osoba dle zákona č. 100/2001 Sb., Zpracování nesmí trvat déle než 60 dnů ode dne předání kompletní dokumentace, může se však prodloužit o 30 dnů v případě adekvátního odůvodnění. Náležitosti posudku jsou dané přílohou č. 5 zákona č. 100/2001 Sb.,

Předmětem posudku je zhodnocení daného záměru a navrhovaných opatření, předložená dokumentace a návrh stanoviska. V posudku se vypořádávají i vyjádření k dokumentaci.

Vyhotovený posudek se zasílá zpět příslušnému úřadu. Pokud příslušný úřad shledá nedostatky v posudku, má jeho zpracovatel 10 dní na přepracování. V případě, že je posudek kompletní, odešle se oznamovateli a všem dotčeným stranám, taktéž do 10 dnů. Zároveň se ve stejné lhůtě zveřejní na internetových stránkách. Ke zveřejnění posudku má opět každý právo se do 10 dnů vyjádřit.

Vydání stanoviska

Stanovisko vydává příslušný úřad EIA, a to na základě všech obdržených dokumentů – oznámení, dokumentace, posudek a výsledek veřejného projednání. Náležitosti jsou dané přílohou č. 6 zákona č. 100/2001 Sb., Stanovisko musí být vydáno do 30 dnů od uplynutí lhůty pro vyjádření k posudku a odesláno oznamovateli, dotčeným orgánům a územním správním celkům a zveřejněno na internetu včetně posudku a zápisu z veřejného projednání. Bez závěru stanoviska EIA nesmí povolující úřad vydat povolení ani územní rozhodnutí pro záměry podléhající posuzování.

Stanovisko slouží jako jeden z podkladů pro navazující řízení. Jeho platnost je 7 let s možností opakovaného prodloužení o 5 let při splnění podmínek daných zákonem.

Navazující řízení

Navazující řízení vešlo v platnost 1.4.2015 díky novelizaci zákona č. 100/2001 Sb., Jde o jakékoliv správní řízení, kterým se povoluje umístění záměru nebo jeho realizace. Před touto novelou byl proces EIA ukončen vydáním stanoviska. Navazující řízení vede příslušný správní úřad, přičemž veřejnost se v tomto stupni procesu může opět vyjádřit k záměru. Dle správního řádu může dotčená veřejnost v krajním případě podat žalobu a domáhat se tím zrušení rozhodnutí vydaného v navazujícím řízení.

3.2.4 Zásady správné praxe v procesu EIA

Cílem a smyslem EIA není pouze získání kladného stanoviska nezbytného pro navazující řízení, ale identifikace reálných potenciálních impaktů záměru na životní prostředí (Šíkula, 2011). Dostupné zdroje a názory odborníků se shodují na několika následujících zásadách, které by měl kvalitní proces EIA splňovat. Nejedná se o specifické dané požadavky dané zákonem, ale pouze ověřená doporučení, která se během praxe vyvinula, ustálila a osvědčila.

Zásada účelnosti – proces by měl informovat orgány s rozhodovací pravomocí a zajistit dostatečnou úroveň ochrany životního prostředí a společenského blahobytu.

Zásada efektivnosti – proces EIA by měl být minimálně nákladný jak z časového, tak z finančního hlediska, a to pro všechny stakeholdery.

Zásada věcnosti – proces EIA by měl být soustředěn na klíčové environmentální problémy a otázky týkající se konkrétního záměru.

Zásada praktičnosti – proces EIA by měl poskytnout informace a závěry, které jsou přijatelné a aplikovatelné a pomohou snížit potenciální negativní dopad na životní prostředí a klíčové otázky.

Zásada důkladnosti – Při aplikaci procesu EIA by měly být použité nejmodernější dostupné techniky, metodiky a vědecké poznatky přiměřené pro řešené záměry.

Zásada hospodárnosti – Dosažení cílů v co nejkratším čase v mezích dostupných informací, prostředků a metodiky.

Zásada přizpůsobivosti – proces EIA by měl být flexibilní ve vztahu k reálným problémům, podmínkám a okolnostem a zároveň neměnný v jeho podstatě.

Zásada otevřenosti – v celém průběhu procesu EIA by měl být poskytnut dostatek příležitostí pro informovanost a participaci veřejnosti a v případě potřeby uspořádat veřejné projednání.

Zásada důvěryhodnosti – proces by měl být zpracováván odbornými osobami s požadovanou autorizací. Zároveň by měl být pod dohledem nestranné kontroly, aby byla zajištěna profesionalita, objektivnost a nekompromisnost procesu.

Zásada integrity – integrovaný přístup znamená, že EIA vhodně souvisí s rozhodovacím procesem, jehož je součástí, a za tímto účelem se ve shodě používají hlavní operační kroky a činnosti.

Zásada transparentnosti – proces by měl být jasný a snadno pochopitelný v souvislosti s obsahovými požadavky, měl by být zajištěn přístup veřejnosti k informacím a měly by být jasně stanovené faktory, které budou podléhat posuzování.

Zásada systematickosti – v rámci procesu by měly být brány v potaz veškeré relevantní informace týkající se ovlivněného prostředí, navrhovaných alternativ a opatření nezbytná ke zmírnění dopadů.

3.2.5 Cíle procesu EIA

Proces posuzování vlivů na životní prostředí je interdisciplinární⁶ a vícestupňový postup zajišťující, že otázka ochrany životního prostředí je zohledněna v rozhodnutí o realizaci projektů, které mohou mít potenciální negativní vliv na životní prostředí.

---

⁶ Interdisciplinární = mezioborová činnost, při které jsou uplatňovány poznatky ze dvou a více vědních disciplín

Třemi hlavními cíli procesu EIA jsou (i) identifikace, predikce a zhodnocení ekonomických, environmentálních a sociálních dopadů záměru (ii) poskytnutí informací o dopadech záměru na životní prostředí osobám s rozhodovací pravomocí a veřejnosti (iii) podpora ekologicky udržitelného rozvoje prostřednictvím určení vhodných alternativ a zmírňujících opatření.

Dílčími cíli poté jsou srovnání variant záměru a jejich vyhodnocení, výběr optimálního řešení, návrh zmírňujících opatření, která pomohou zamezit nebo alespoň minimalizovat možné negativní vlivy na životní prostředí, participace veřejnosti a vyvarování se ekologické újmě (Ryšlavý , 2001).

3.3 Účinnost EIA procesu

V ekonomice je účinnost definovaná jako výsledek souměření nákladů s dosaženým ekonomickým prospěchem. Jde tedy o porovnání nákladů vynaložených v souvislosti s prodanými výkony a výnosy z prodeje. Ekonomickou účinnost lze kvantifikovat podle zisku. Účinnost EIA procesu takto kvantifikovat ale nelze, protože nemůžeme přesně vyjádřit výnosy, které proces přinesl. K analýze účinnosti EIA se v průběhu let stále častěji používají kritéria zásad dobré praxe popsaná výše.

Dva běžně uznávané ukazatele účinnosti spočívají v tom, zda se prostřednictvím EIA zvyšuje povědomí o životním prostředí a zda vede k začlenění environmentálních hodnot do rozhodování. (Runhaar, a další, 2013)

Účinnosti posuzování vlivů na životní prostředí je od 70. let věnována značná pozornost. Relativně málo výzkumných studií však přistupovalo k EIA jako k nástroji správy životního prostředí a zkoumalo mechanismy, kterými EIA ovlivňuje chování aktérů zapojených do plánovacích procesů. Některé země, jako je Dánsko (Lyhne, a další, 2017), Velká Británie (Jha-Thakur, a další, 2016), Finsko (Polonen, a další, 2011), Indie (Rathi, 2017), Estonsko (Heinma, a další, 2010), Pákistán (Khan, a další, 2020), Egypt, Turecko a Tunisko (Ahmad, a další, 2002), Ghana (Kollhoff, a další, 2016) a další, provedly podrobné studie účinnosti EIA a identifikovaly problémy, které bylo třeba řešit – většinou nedostatečná legislativní podpora, absence participace veřejnosti, nedodržování zásad správné praxe apod.

Na úrovni projektu se tvrdí, že účinnost EIA závisí do značné míry na zúčastněných aktérech, jejich zájmech a mocenských pozicích a do jaké míry je rozhodnutí pravomocné. (Hilding-Rydevik, a další, 2007; Fischer, a další, 2006; Kørnø, a další, 2000; Runhaar, a další, 2007).

Sadler identifikoval čtyři hlavní indikátory účinnosti: kvalitu dokumentace, účinek na rozhodování, účinnost predikce a řízení dopadů a monitorování a následný audit (Sadler, 1996), které jsou popsány v následující kapitole.

3.3.1 Dimenze účinnosti EIA procesu

Na základě dlouhodobého vývoje se obecně ustálili čtyři kategorie (dimenze) účinnosti: procedurální, věcná, transaktivní a normativní, z nichž každá obsahující několik kritérií. Doposud žádné studie ale nespojily všechny čtyři dimenze do takto komplexního rámce, a neprovedly systematické hodnocení EIA procesu (Chanchitpricha, a další, 2013).

Procedurální	<ul style="list-style-type: none"> • Úroveň dodržování příslušných předpisů (federálních, státních a místních) • Zaměření na skutečné postupy • Politická a institucionální infrastruktura
Věcná	<ul style="list-style-type: none"> • Do jaké míry EIA zmírňuje negativní dopady na životní prostředí • Do jaké míry ovlivňuje EIA rozhodovací proces • Dosahování cílů politiky EIA
Transaktivní	<ul style="list-style-type: none"> • Do jaké míry se EIA vyhne zpožděním a překročení nákladů • Jasnost rolí zúčastněných stran • Personál s odpovídajícími dovednostmi snadno dostupný
Normativní	<ul style="list-style-type: none"> • Úroveň širších cílů nebo výsledků politiky, např. udržitelný rozvoj a demokratický participační proces • Minimalizace kompromisů

Tab. 1: Dimenze účinnosti EIA procesu (Loomis, a další, 2018)

Historicky se mnoho hodnotících studií EIA zaměřilo na to, co bylo označeno jako „procedurální“ účinnost EIA: tj. do jaké míry je EIA prováděna v souladu s právním rámcem nebo mezinárodními principy osvědčených postupů (Cashmore, a další, 2004; Sadler, 1996; Kabir, a další, 2013). „Věcné“ účinnosti EIA – míře, v jaké postupy EIA dosahují podstatných cílů tohoto politického nástroje – byla věnována mnohem menší pozornost (Arts, a další, 2012; Cashmore, a další, 2004).

Navzdory své subjektivní povaze (Cashmore, a další, 2008) se většina autorů shoduje na tom, že účinnost EIA je multidimenzionální a plurální povahy (Bond, a další, 2012; Cashmore, 2004; Cashmore, a další, 2009; Pope, a další, 2013; Rozema, a další, 2015).

Dimenze účinnosti se mohou vztahovat na proces EIA (tj. na jednotlivé kroky zapojené do provádění EIA, jako je screening, stanovení rozsahu, výběr alternativ a zmírňující opatření) nebo na širší systém hodnocení dopadů na životní prostředí (Gibson, 2002; Veronez, a další, 2005).

Vývoj těchto dimenzí začíná Sadlerovou studií z roku 1996⁷, která zůstává charakteristickou v literatuře hodnotící efektivitu a praxi EIA. Tři hlavní identifikované typy účinnosti jsou **procedurální**, **věcná** a **transaktivní**. Procedurální účinnost se zaměřuje na strukturu procesu a dodržování daných postupů, věcná účinnost zkoumá dopady EIA na rozhodovací proces a zda skutečně snižuje negativní dopad na životní prostředí a transaktivní účinnost se týká finančních a časových nákladů na provádění EIA.

Baker a McLelland (2003) stavěli na Sadlerových (1996) třech dimenzích účinnosti a doplnily k nim čtvrtou dimenzi – normativní účinnosti. Tato dimenze je definována jako míra, do jaké politika splňuje svůj ideální účel. Tyto ideály mohou zahrnovat udržitelný rozvoj, spravedlivý demokratický participační proces a další mezinárodně přijímané cíle (Gibson, a další, 2001). Je třeba poznamenat, že tyto dimenze se vzájemně nevylučují.

3.3.2 Faktory procesní účinnosti

Procedurální nebo také procesní účinnost se týká zásad, jimiž se řídí procesy posuzování dopadů (Sadler, 1996). Pro stanovení rozsahu a regulačního rámce posuzování jsou zásadní národní strategie a politiky (Bekker, a další, 2005).

K měření procedurální efektivity praxe je třeba zvážit způsob, jakým byly politiky nebo postupy implementovány (Baker, a další, 2003).

---

⁷ International Study of the Effectiveness of Environmental Assessment

Na základě literatury by faktory ovlivňující efektivitu procesu mohly být např. politická situace, dostupnost zdrojů, aktivní účast veřejnosti a znalosti a zkušenosti, které mají odborníci v oblasti posuzování dopadů.

Politický kontext pro posouzení dopadů z hlediska rozhodovacího procesu, integrace posouzení dopadů s plánovacím procesem a spolupráce mezi institucemi by mohly ovlivnit procesní efektivitu. Například rozhodnutí o konkrétní metodice EIA, která má být přijata v jakékoli konkrétní jurisdikci, je do značné míry politické rozhodnutí, které pak nevyhnutelně ovlivní proces EIA (Fischer, a další, 2006).

3.3.3 Faktory věcné účinnosti

Věcná účinnost souvisí s dosažením předem stanovených cílů (Sadler, 1996). Baker a McLelland s tímto názorem souhlasí, zatímco Theophilou zdůraznil, že podstatná účinnost je prokázána, když jsou provedeny změny v posuzované politice, plánu nebo programu (Baker, a další, 2003; Theophilou, a další, 2010). Wallington a kol. navrhli, že podstatným účelem EIA by měla být udržitelnost životního prostředí (Wallington, a další, 2007).

Podle dostupné literatury dosažení věcné účinnosti závisí na několika faktorech, jako je regulační rámec pro provádění posouzení dopadů v rozhodovacím procesu, mechanismus v rozhodovacím kontextu, účast veřejnosti a kvalita zprávy o posouzení dopadů.

Následné hodnocení věcné účinnosti by se mělo potom spíše zaměřovat na schopnost EIA ovlivnit rozhodování než na dopady EIA na rozhodování (Runhaar, a další, 2007). Podobně Retief (2007) dodal, že není snadné měřit úspěch EIA jako podpůrného rozhodovacího nástroje, protože kontext rozhodování bude pravděpodobně komplikovaný (Retief, 2007).

3.3.4 Transaktivní faktory účinnosti

Sadler považoval „transaktivní účinnost“ za dosažení výsledků, při investování minimálních nákladů a času, nebo když jsou výsledky poskytovány efektivně (Sadler, 1996). Baker a McLelland to formulovali jako zdatnost ve využívání zdrojů k dosažení cílů (Baker, a další, 2003). Theophilou a kol. se domnívali, že praxe EIA založená na dovednostech a rolích odborníků byla důležitým prvkem transaktivní účinnosti, stejně jako využití času a peněz (Theophilou, a další, 2010). Transaktivní účinnost tedy zahrnuje správu zdrojů spojenou s posouzením dopadů.

I když existuje několik studií o transaktivní účinnosti, kritéria pro hodnocení jsou založena na konceptu účinnosti. To znamená, že by mělo být měřeno na základě znalosti využití zdrojů a času spotřebovaného během procesu implementace posouzení dopadů.

3.3.5 Normativní faktory účinnosti

Normativní účinnost souvisí s dosažením normativních cílů (Baker, a další, 2003). Těmito cíli mohou být postupné změny v institucích, organizacích, filozofii, vědě a kultuře (Cashmore, a další, 2004) nebo důkaz o příspěvku k dosažení udržitelného rozvoje (Bina, 2007). Normativní změny lze pozorovat na základě vnímání těch, kteří byli zapojeni jako zúčastněné strany do procesu nebo do implementace nástroje. Je to proto, že normy a vnímání spolu souvisejí (Ross, 2011). Tato vnímání mohou vést ke zlepšení znalostí i rozvoji hodnot, zájmů a očekávání od jednotlivce po společenskou úroveň.

3.4 Efektivita EIA procesu

Efektivita je obtížně definovatelný termín, který má, zdá se, mnoho různých významů. Pokud jde o definici, je „efektivita“ otázkou příspěvku institucí k řešení problémů, které motivují aktéry investovat čas a energii potřebnou k jejich vytvoření (Young, a další, 1999).

Výsledkem hodnocení efektivity potom mohou být zamýšlené a nezamýšlené dopady záměrů na životní prostředí (Wimbush, a další, 2000). To, zda je EIA efektivní lze tedy pozorovat na základě výsledků provedených opatření.

V oblasti posuzování vlivů na životní prostředí Sadler definoval efektivitu jako „*jak dobře „něco“ funguje nebo zda to funguje tak, jak bylo zamýšleno a zda splňuje účel, pro který je navrženo*“ (Sadler, 1996). „Něco“ v tomto smyslu znamená „proces posuzování vlivů na životní prostředí“. Efektivita procesu posuzování dopadů na životní prostředí byla a je spatřována ve vlivu na rozhodovací procesy při výběru nejvhodnější možnosti rozvoje na základě opatření udržitelnosti (Partidário, 2000; Buuren, a další, 2009).

Jiná definice vysvětluje efektivitu na základě procesu posouzení dopadů; požadovaných zdrojů (tj. zaměstnanci, čas, náklady); účelech posouzení dopadů; zúčastněných subjektů / zúčastněných stran; hodnot / zájmů osob s rozhodovací pravomocí; jeho příspěvku k rozvoji politiky; učení získané z procesu; změny perspektivy prostřednictvím získaných znalostí; a očekávání zúčastněných subjektů / zúčastněných stran. Je tedy zřejmé, že účinnost procesu posuzování dopadů závisí na kontextu a klíčové roli (rolích) v účasti klíčových aktérů a zúčastněných stran (Chanchitpricha, a další, 2013).

Pojem efektivita tedy zahrnuje jak hmotněprávní kritéria (tj. zda EIA dosahuje svých účelů), tak procesní kritéria (tj. zda je proces prováděn dle stanovených postupů). Většina výzkumů se soustředí především na procesní kritéria navzdory tomu, že kritérium hmotně právní neboli věcné podstaty je neméně podstatným předpokladem účinnosti.

V praxi se tedy efektivita EIA procesu hodnotí velmi obtížně, neboť pracuje s veličinami, které nejsou jasně měřitelné a kvantifikovatelné. Nejlepším způsobem, jak posoudit prediktivní hodnotu odhadovaných dopadů vývoje, je podle Braniše a Christopoulose porovnání přesně sestaveného prohlášení o dopadu na životní

prostředí (EIS), které poskytuje jasně formulované předpovědi s podrobnými informacemi vycházejícími z dobře navrženého monitorování a systému sběru dat v průběhu celého procesu přípravy, výstavby a provozu daného projektu (Braníš, a další, 2005).

V odborné literatuře najdeme studie zabývající se buď efektivitou procesu obecně (Sadler, 1996), zhodnocení efektivitu jednoho státu, jak již bylo zmíněné v předchozí kapitole, nebo porovnání efektivnosti EIA procesu dvou či více států. Ať už se jedná o srovnání států v rámci Visegradské 4, čili Polska, Slovenska, Maďarska a České republiky (Gaľaš, a další, 2015) nebo např. porovnání Velké Británie s Nizozemím (Runhaar, a další, 2013).

Chceme-li zhodnotit efektivitu či ji porovnat s jinou zemí, je nutné určit indikátory hodnocení. Ty nejsou předepsány v žádné legislativě tudíž každý, kdo provádí hodnocení, může použít ukazatelé, které sám uzná za vhodné. Kromě různorodosti použitých indikátorů hodnocení je zde také problém z hlediska formátu dat použitých k vyhodnocení, časového hlediska a právního rámce.

Některé země, jako např. Slovensko provedlo zhodnocení efektivitu EIA procesu na základě dotazníkového šetření (Zvijáková, a další, 2014). Dotazník byl předložen odborníkům a zpracovatelům dokumentace a posudku. Takovéto hodnocení je ale velmi subjektivní a nelze ho ani praktikovat pro srovnání efektivitu EIA procesu ve více zemích.

Přestože všechny země EU by měly harmonizovat ustanovení směrnice EIA a jejich dodatků v národní legislativě EIA, v každé zemi stále existují odlišnosti v přístupu k informačním zdrojům, ochraně přírodních zdrojů, zmírňování socio-environmentálních dopadů nebo přeshraničního posouzení dopadů.

V polovině 90. let byl proveden zásadní mezinárodní přezkum účinnosti EIA (Sadler, 1996). Tato studie byla svým rozsahem nejrozsáhlejší a komplexní svého druhu

a poskytuje nejnovější srovnávací informace o výhodách EIA a také o jejích hlavních slabínách. Přezkum ukázal, že doposud žádná země EIA neopustila ani neoslabila své postupy EIA. Veškeré právní změny, které byly provedeny, měly tendenci tyto postupy posilovat a zvyšovat jejich rozsah a účinnost. Míra, do jaké EIA přispěla k cílům, jako je zvyšování povědomí o životním prostředí a začlenění environmentálních hodnot do rozhodování, byla ale zkoumána jen zřídka (Arts, a další, 2012).

Efektivita a její měření je tedy mezi odborníky velmi diskutované téma. Spory o efektivitě EIA se týkaly řady otázek, včetně hodnocení účinnosti procesu EIA, praxe, výkonu a výsledku (Cashmore, a další, 2009).

I přesto v dostupné literatuře je popsáno množství indikátorů efektivity, existují ty, které jsou více méně společné a všeobecně uznávané – míra participace, ex – post evaluace (monitoring) a hodnocení významnosti vlivů.

3.4.1 Signifikance impaktů

Určení významnosti dopadu záměrů je uznáváno jako zásadní a kritická aktivita v rámci procesu EIA a také ukazatel efektivity procesu. I přesto ale stanovení významnosti dopadu zůstává jednou z nejsložitějších a nejméně chápaných činností (Wood, a další, 2004). Koncept „významnosti“ je v procesu EIA ústředním bodem a je zvažován v průběhu celého procesu (Briggs, a další, 2013). Stanovuje úsudky o tom, co je důležité, žádoucí nebo přijatelné (Sipne, a další, 1999).

Stanovení důležitosti na regulační úrovni lze definovat buď úzce (např. stanovení pouze nepříznivých účinků, nepřímé sociálních a ekonomických dopadů) nebo na širší úrovni (např. zahrnutí sociálních a ekonomických účinků, pozitivních i negativních, přímých, nepřímých a kumulativních účinků). Postup stanovení významnosti se postupem času značně změnil; šlo převážně o vylepšení v praxi. Změny byly formulovány na základě ustálení zásad správné praxe v procesu EIA. Zároveň se ale zjistilo, že chybí kvalita základních údajů a vědecké znalosti ekologických procesů.

Byl také shledán nedostatek monitorování a zpětné vazby, které by mohly snižovat přesnost, s níž je význam určen (Briggs, a další, 2013).

V praxi je stanovení významnosti dopadů vysoce variabilní. Existuje mnoho postupů a kritérií pro stanovení významnosti. Ty pochází buď z dostupné literatury nebo EIA dokumentace (Carpenter, a další, 2009). Dle Sadlera v této problematice existuje značný prostor pro zlepšení (Sadler, 1996). Díky analýzám kvality a efektivnosti EIA procesu, odborných studií vznikly již výše zmíněné zásady dobré praxe, které se celosvětově uplatňují.

Literatura se shoduje na třech obecných přístupech k určení významnosti dopadu - 1) technický přístup; 2) přístup založený na spolupráci; a; 3) přístup odůvodněné argumentace. Technický přístup rozděluje otázky významnosti na jejich základní části a aplikuje technický postup k postupné agregaci příslušných úvah o stanovení významnosti dopadu. S přístupem založeným na spolupráci se zainteresované a dotčené strany společně, na veřejných projednání úzce souvisejících určí, co je přijatelné a nepřijatelné, důležité a nedůležité a jakou důležitost přiřadí každému zájmu a možnému dopadu. Přístup odůvodněné argumentace pohlíží na stanovení významnosti jako na proces odůvodněných úsudků podporovaný technickými a netechnickými důkazy (Lawrence, 2005). Při určování významnosti se berou v potaz otázky např. Které projekty je třeba posuzovat? Jaký je přijatelný dopad? Které dopady vyžadují zmírňující opatření?

Jak již bylo zmíněno výše, určení významnosti dopadů je podstatné i z hlediska posuzování kumulativních vlivů. Posouzení kumulativních účinků interpretuje význam celkových dopadů navrhovaného projektu v kombinaci s účinky dalších minulých, současných, a to jak z hlediska jejich pravděpodobného příspěvku k dlouhodobým trendům ovlivňujícím podmínky oceňovaných složek životního prostředí, tak pravděpodobných budoucích aktivit, které ovlivňují stejné prostředí (Lawrence, 2005). Potenciál vyvolat kumulativní účinky může být kritériem významnosti při rozhodování o důležitosti jednotlivých dopadů a srovnání alternativ

rozvoje s ohledem na udržitelnost je důležitým cílem komplexního posouzení projektu (Senner, 2011).

Posuzování kumulativních vlivů mimo jiné způsob hodnocení udržitelnosti, protože zkoumá pravděpodobné environmentální důsledky alternativních možností rozvoje konkrétního hodnotového systému nebo složky životního prostředí po dlouhou dobu a v kombinaci s další relevantní minulostí, přítomností a rozumně předvídatelnou budoucností akce. Ačkoli kumulativní účinky mohou být krátkodobé, jako například dopady z několika podobných projektů uskutečněných současně, kumulativní efekty zdůrazňují dlouhodobé trendy ve stavu k dopadu na životní prostředí a mohou souviset s udržitelností napříč lidskými generacemi (Senner, 2011).

Kromě důležité otázky, zda a jak by měly být kumulativní účinky zmírněny, existuje zásadní vztah mezi kumulativními účinky a udržitelností. Jak již bylo zmíněno dříve, kumulativní účinek vývoje na životní prostředí je to, na čem skutečně záleží, protože to je to, co se skutečně stane s životním prostředím. Kumulativní účinek zahrnuje přímé a nepřímé účinky alternativy projektu, ale zahrnuje také přímé a nepřímé účinky jiných akcí. Hodnocení kumulativních efektů může také pomoci určit, zda je princip udržitelnosti uplatňovaný v dalších projektech zmírňuje právě kumulativní vlivy.

3.4.2 Participace

Právo na participaci zakotveno již v Aarhuské úmluvě. Poskytování příležitostí pro zapojení zúčastněných stran, především veřejnosti, má za úkol posílit demokratickou povahu politických procesů (O’Faircheallaigh, 2010). Tím veřejnosti poskytne příležitost dozvědět se o vládních rozhodnutích a dát jim hlas při rozhodování ovlivňující jejich bezprostřední okolí, de facto život (Karialainen, a další, 2010).

Vstup veřejnosti do procesu posuzování by měl rozhodujícím aktérům pomoci identifikovat dopady, které mohly dříve přehlédnout, a tím rozvíjet ekologičtější účinná rozhodnutí a minimalizovat nechtěné vedlejší účinky (Buckwalter, 2014; Rega, a další, 2015). V případě EIA to znamená, že dostatečná participace všech stakeholderů by

měla ovlivnit, jaké kompromisy jsou ve schválené verzi projektu považovány za přijatelné.

Možnost participace veřejnosti a dotčených úřadů v českém EIA procesu je zajišťováno prostřednictvím EIA informačního systému. Podobně Řecko v nedávné době využilo elektronickou správu k zajištění účinného procesu EIA. Zákon EIA v Řecku stanoví, že ke zveřejnění všech údajů EIA, jako jsou údaje od inspektorů životního prostředí, kontrolní seznamy pro přezkoumání zpráv EIA, údaje pro provádění online průzkumu, registr pro EIA, by měl být použit národní elektronický registr životního prostředí (e – ER) (Pediaditi, a další, 2018). Západní Austrálie učinila podobný krok vedoucí ke zlepšení dostupnosti a spolehlivosti informací a zajištění efektivního procesu EIA. V roce 2009 byla zřízena pracovní skupina složená z navrhovatelů, nevládních organizací, konzultantů a zástupců vládních agentur. Cílem bylo vyvinout systém posuzování vlivů na životní prostředí sdílený všemi zúčastněnými stranami (Sánchez, a další, 2011).

Mezi cíle, kterých by participace veřejnosti měla dosáhnout patří identifikace alternativ, informovanost a edukace o projektu a jeho důsledcích, vytvoření představy o místní komunitě a okolním prostředí (Furia, a další, 2000).

Problémem participace veřejnosti může být existence předpojatost, že větší organizace mají silnější hlas než jednotliví občané (Ulibarri, a další, 2019). Ze strany investorů někdy bývá participace vnímána jako zbytečná byrokratická překážka (Eckerd, a další, 2019). Pro tento úhel pohledu existuje jisté pochopení. Veřejné projednávání může projekt časově zdržet a však z hlediska časové náročnosti celého procesu je tato část téměř zanedbatelná. Nehledě na to, že při veřejném projednání má investor šanci vysvětlit svůj záměr a „přesvědčit“ odpůrce záměru.

Z obecného závěru o výhodách účasti veřejnosti v procesu EIA však vyplývá, že kvalita výsledků přímo závisí na povaze a provedení celého procesu než pouze na možnosti participace (Reed, 2008). Jinými slovy, účast by „neměla být pouze formálním procesním požadavkem“ ale měla by zdůrazňovat příležitosti pro smysluplnou interakci při rozhodování (National Research Council, 2008).

3.4.3 Post-projektová analýza EIA/ monitoring

Literatura definuje post-projektovou analýzu jako monitoring a následné hodnocení dopadu záměru na životní prostředí (Morrison-Saunders, a další, 2004). Běžně používaným pojmem i „follow-up“ (Wilson, 1998). Následný audit nebo post-projektové hodnocení představuje klíčový bod při testování prediktivní síly postupu posuzování vlivů na životní prostředí (Braniš, a další, 2005). Jde o zpětnou vazbu mezi predikovanými negativními dopady a reálnými impakty zjištěnými při provozu a po realizaci záměru.

Audity po ukončení projektu a / nebo monitorování implementace projektu však nejsou vyžadovány zákonem ani běžně financovány kdekoli na světě (s jedinečnými výjimkami). Dobře navržené post-projektové monitorovací programy a následné audity jsou i ve vědecké literatuře vzácné (Simons, a další, 2001).

Cílem post-projektové analýzy je zhodnocení naplnění podmínek pro schválení záměru, ověření, zda jsou byl dodržen akceptovatelný limit u impaktů, informování veřejnosti o reálných dopadech záměru. Slouží také jako podklad pro další vědecký výzkum (Sadler , a další, 2002).

Prováděním post-projektových analýz a monitoringu lze ověřit právě efektivitu a účinnost celého EIA procesu a čerpat informace a zkušenosti při hodnocení nových záměrů. Podle odborníků jsou tyto analýzy jedněmi z nejdůležitějších v rámci hodnocení dopadů na životní prostředí a díky nim by se zcela naplnil potenciál EIA. Při zpracování post-projektových analýz by měly být dodrženy základní principy. Musejí být zjištěné výsledky a vyvozené závěry, jinak by nebylo možné vyhodnotit naplnění procesu. Měla by být uplatněna zásada transparentnosti čili umožnit všem stakeholderům podílet se na zpětné vazbě. I v tomto kroku by měly být zahrnuté ekonomické, ekologické a socio-ekonomické faktory (Thaddeus, 2012).

Post-projektová analýza by měla být analytická a rigorózní (založená na uznávaných metodách a technikách) systematická (používající zvolené metody a techniky konzistentně, pečlivě plánovaná), spolehlivá (používající ověřené postupy), tematicky zaměřená (obracející pozornost ke klíčovým otázkám) a zaměřená na uživatele (poskytující užitečné informace zainteresovaným stranám).

Podle výsledků studie provedené v České republice existuje ve zdejším procesu EIA požadavek ve stanovisku, který může vyžadovat následné monitorování realizovaného záměru. Přibližně 90 % všech studovaných souhlasných dokumentů obsahovalo alespoň jednu, ale v průměru přibližně pět podmínek pro provádění monitorování environmentálních proměnných, které by mohly být ovlivněny výstavbou nebo provozem projektu (Braniš, a další, 2005).

Hlavní důvodem, proč se post-projektové analýzy neprovádějí ale není nedostatečný právní rámec, ale zejména v nedostatek odborné institucionální, osobní a finanční podpory pro následné řízení požadovaných informací.

Implementace selektivních, flexibilních a nepřetržitých monitorovacích systémů je nejen mimo rámec odpovědných agentur, ale je pro vývojáře také extrémně obtížná a nákladná. V České republice zatím neexistuje jednoduchá a dostupná databáze monitorovacích akcí, která by byla nařízena (navržena) vývojářům (i když téměř každé stanovisko obsahuje asi pět z nich), natož integrovaný systém popsany výše (Braniš, a další, 2005).

Samozřejmě je zde velký prostor pro debatu o problémech a nevýhodách post-auditů a monitoringu, nicméně minimálně u kontroverzních projektů jsou post-projektové analýzy vítané.

3.5 Udržitelný rozvoj

Myšlenka udržitelného rozvoje, tak jak ji popisuje zákon č. 17 /1992 Sb., o životním prostředí, představuje zachování možnosti uspokojení základních potřeb současné

i budoucí generace při zachování diverzity a přirozených funkcí ekosystémů⁸. Jde o způsob organizace společnosti, která vede k dlouhodobé existenci. Musí při tom být zachována sociální a ekonomická spravedlnost a ochrana životního prostředí a přírodních zdrojů.

Ekonomický rozvoj, sociální soudržnost a ochrana životního prostředí jsou zároveň třemi nosnými pilíři územního plánování. Úkolem územního plánování je mimo jiné posouzení vlivů koncepce na udržitelný rozvoj území a vytvářet podmínky pro snížení nebezpečí ekologických a přírodních katastrof a pro odstraňování jejich důsledků. Pevný základ pro udržitelný rozvoj tedy představují strategie, jež jsou založené na vymezení přijatelné míry rizik jak ekologických, tak sociálních a politických (Maier, 2006). Nástroji územního plánování potom jsou Politika územního rozvoje, Zásady územního rozvoje, Územní plán, Regulační plán, Územní analytické podklady a Územní studie (Ústav územní rozvoje, 2016).

EIA proces poté přebírá a respektuje myšlenky těchto nástrojů při posuzování konkrétních záměrů a dále poskytnout objektivní podklad pro vydání navazujících rozhodnutí, nejčastěji územního rozhodnutí nebo stavebního povolení a tím přispět k udržitelnému rozvoji společnosti.

Je logické, že hodnocení dosažení udržitelné rozvoje lze hodnotit až s odstupem času (Costanza, a další, 2016). Už teď si ale lze položit otázku, zda lidstvo udělalo nějaký posun směrem k udržitelnému rozvoji nebo ne. K vyhodnocení této otázky byla navržena čtyři kritéria, která by měla každá země zhodnotit, aby si zodpověděla otázku, zda jsou na cestě k udržitelnému rozvoji či nikoliv. Prvním kritériem je zvýšení úrovně pohody a všeobecného blahobytu, druhým kritériem je snížení ekologické spotřeby, třetím kritériem je zvýšení ekologické kapacity a stability a čtvrtým kritériem je zlepšení konečné účinnosti, tedy přeměny ekologické spotřeby na lidský blahobyt (Zhang, a další, 2020).

---

⁸ Přirozenou funkcí ekosystémů je koloběh látek (tzv. biochemické cykly) a tok energie

3.5.1 Dimenze trvalé udržitelnosti

Koncept udržitelného rozvoje je v kontrastu s tradičním rozvojem založeným na programu ekonomického růstu. (Moudrý, 2006) Funguje na principu vztahu lidského dynamického systému vyvíjeného revoluční rychlostí a ekologického systému vyvíjeného evoluční rychlostí, tzn. podstatně pomalejší. Nejedná se jen o další koncept z oblastí ochrany životního prostředí nebo ochrany přírody. Trvale udržitelný rozvoj spíše znamená pokus formulovat program, který bude integrovat různé sféry lidské činnosti, které byly v dřívějších dobách většinou považovány za samostatné. Základem pro to bylo morální přesvědčení o odpovědnosti člověka za přírodu, vyjádřené ve smyslu definice udržitelného rozvoje, tedy takového, který odpovídá potřebám současnosti, aniž by byla ohrožena schopnost budoucích generací uspokojovat své vlastní potřeby (WCED, 1987). Integrace tedy musí označovat dosažení řádu v každé z dotýčných sfér nebo dimenzí, které jsou v udržitelné rozvoji zahrnuty (Pawlowski, 2006).

Integrace těchto různých sfér se zdá být obzvláště důležitá s ohledem na pokračující specializaci ve vědeckých oborech a různé přijímané vize přírody. Zatím většina publikací zahrnuje pouze ekologické, sociální a ekonomické otázky (Kozłowski, 2005). Základem této diskuse by však měla být morální reflexe týkající se odpovědnosti člověka za přírodu.

Morálně-etická dimenze si klade za cíl upuštění od tradičních hodnot, tzn. antropocentrických přístupů lidského rozhodování směřujících pouze k maximalizaci zisku a přechod k antropoekologickým systémům (Moudrý, 2006). V této myšlence je člověk nikoliv nadřazen přírodě, ale je její součástí a měl by vůči ní jednat odpovědně. Imperativ odpovědnosti zní následovně: „Jednejte tak, aby byly účinky vašeho jednání slučitelné s trvalostí skutečného lidského života“ (Jonas, 1984). Morální reflexe je tedy založená na kritice moci lidské technologie, tedy moci destruktivní nejen pro lidstvo, ale i pro přírodu.

Dimenze ekologická se soustředí na fungování přírody a ekosystémů. Součástí ekologické udržitelnosti je dodržování únosné kapacity ekosystémů. Únosnou

kapacitu můžeme rozdělit na přírodní (limity využívání přírodního ekosystému), sociální (rekreační možnosti), environmentální (ekologická a kulturní hodnota prostředí a jeho citlivost vůči vnějším vlivům) a prostorovou (poměr mezi užitnou úrovní ekosystému a strukturou stabilizované populace v určitém prostoru). Vzácné a ohrožené ekosystémy se daří chránit na národní úrovni systémy biosférických rezervací UNESCO či NATURA 2000, či na regionální úrovni prohlášením za národní parky a přírodní rezervace (Galli, a další, 2018). Nejen ochrana přírody však souvisí s ekologickou dimenzí udržitelného rozvoje. Nepřímo souvisí s obecnější záležitostí formování prostorového řádu, tedy správným vytvářením a údržbou oblastí obývaných lidmi. To se dotýká všech ostatních dimenzí, zejména sociálních vztahů mezi lidmi.

Socioekonomická dimenze zahrnuje biofyzikální a socioekonomické faktory. Těmi jsou např. stabilizace a/nebo snížení lidské populace, přechod na oběhové hospodářství, efektivnější využívání obnovitelných zdrojů a další. Sociální prostředí může zažívat degradaci stejným způsobem jako přírodní prostředí. Dané prostředí zahrnuje velké množství faktorů, včetně zvyků a tradic, kultury, duchovna, mezilidských vztahů a životních podmínek. I lidské vztahy s přírodou mají svůj sociální rozměr, protože všechny různé druhy aktivit orientované na životní prostředí jsou zprostředkovány prostřednictvím sociokulturních modelů zavedených v dané společnosti (Pawłowski, 2008).

Ekonomická dimenze zahrnuje hodnocení ekonomické efektivity včetně započítání environmentálních externalit. Všechny dimenze udržitelného rozvoje jsou spojeny s různými právními předpisy, i když v žádné jiné než právně-ekonomické situaci není tato vazba tak silná. Uprostřed reality volného trhu, kde se všechno soustředí na peníze, byl značný nedostatek jakékoli silné „ekologické ekonomiky“. Není tak snadné vtlačit přirozené prostředí do tržního rámce, protože ocenění je těžké provést. Metody, které jsou k dispozici, se ne vždy jeví jako uspokojivé, ale o současných dimenzích politiky v oblasti ochrany životního prostředí rozhodují ve velké míře předem i ekonomické nástroje. Zvláštní roli zde hrají mezinárodní ekonomické nástroje klasifikované OECD (Zylicz, 1997). Těmi jsou např. daně a poplatky za vypouštění znečišťujících látek, granty, dotace a úvěry poskytované k environmentálním investicím či pobídky

k dodržování zákona, tedy pokuty. V této oblasti je novým globálním rámcem pro udržitelný rozvoj Agenda ONS pro udržitelný rozvoj 2030. (European Commission, 2016)

Poslední dimenzí je **dimenze politická**. V rámci ní by se problematika udržitelnosti měla dostat do popředí řešených otázek u hospodářských institucí a politiků. Záleží a na právním systému daných zemí, koncepcí politik, a především znalosti problematiky ochrany životního prostředí. Ani ta nejlepší strategie však nebude schopna být realizována stoprocentně, pokud se nepovede přesvědčit občany o její hodnotě. Z tohoto důvodu je i začlenění environmentální výchovy tak významné. Pomoci by mohly i příslušné zákony o ochraně životního prostředí.

Zdá se však nemožné, aby bylo dosaženo skutečného zlepšení situace v kterékoli z daných dimenzí separovaně. Pravděpodobně však něčeho lze dosáhnout, pokud budou rozměry integrovány (Pawłowski, 2008).

4. Metodika

4.1 Podklady

V praktické části diplomové práce byla použita data z informačního systému EIA, spravovaného agenturou CENIA. Jednalo se o údaje zahrnující vydané závěry zjišťovacího řízení a vydaná stanoviska z let 2002 až 2017. Pro následující analýzy byla použita pouze data týkající se stanovisek.

Vzhledem k tomu, že předmětem zkoumání bylo odhadovat celkové kumulativní zatížení v jednotlivých krajích, bylo nutné přiřadit každému záznamu příslušný kraj, ve kterém byl daný záměr realizován. Určení kraje se provedlo na základě „kódu úřadu“, který byl v obsažen v originálních datech. Pokud byl kód úřadu MŽP (Ministerstvo životního prostředí) nebo OV (odbor výkonu státní správy při MŽP), kraj byl zjištěn přímo z informačního systému EIA. V případě, že se záměr týkal více krajů, byly zde uvedeny všechny kraje, které byly záměrem dotčeny.

4.2 Analýza

Dalším krokem, potřebným pro následující analýzy, bylo vytvoření klíče impaktů, které mají potenciálně nejzávažnější dopad na životní prostředí v souvislosti s realizovanými záměry. Základní jednotka pro vytvoření klíče byla převzata ze zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, z přílohy č. 4, kapitoly D, části I. – komplexní charakteristika a hodnocení možných významných vlivů záměrů na životní prostředí a veřejné zdraví. K těmto 9 kategoriím – základním jednotkám byly přiřazeny podjednotky. Podjednotky představují konkrétnější vymezení impaktů, které v rámci jednotlivých kategorií nejvíce negativně působí na životní prostředí.

Číselný kód	Základní jednotka	Číselný kód	Podjednotka
1	Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	1.1	vlivy na sociální poměry včetně významných demografických změn
		1.2	vlivy na ekonomické poměry včetně ovlivnění trhu práce
		1.3	vlivy dopravní zatížení/navýšení včetně nároků na dopravní obslužnost
		1.4	bezpečnost obyvatel včetně well-being
		1.5	veřejné zdraví
2	Vlivy na ovzduší a klima (např. povaha a množství emisí znečišťujících látek a skleníkových plynů, zranitelnost záměru vůči změně klimatu)	2.1	uvolňování/produkce znečišťujících látek (kovové, chemické znečišťující látky, toxické organické mikropolutanty a prachové částice)
		2.2	vliv/zranitelnost vůči změně klimatu
		2.3	vliv/potenciál ovlivnění mikroklimatických charakteristik
3	Vlivy na hlukovou situaci a event. další fyzikální a biologické charakteristiky (např. vibrace, záření, vznik rušivých vlivů)	3.1	hluk
		3.2	vibrace
		3.3	zápach
		3.4	světelné znečištění
4	Vlivy na povrchové a podzemní vody	4.1	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)
		4.2	vlivy z hlediska zvýšených nároků na vodu
		4.3	příspěvek k rizikům v kontextu povodní a sucha – nestandardních klimatických jevů
		4.4	změny povrchového odtoku vod, zasakování a celkové retence vody v krajině
5	Vlivy na půdu	5.1	trvalý nebo dočasný zábor ZPF (zemědělský půdní fond) i PUPFL (pozemky určené k plnění funkcí lesa)
		5.2	vlivy z hlediska kontaminace půd
		5.3	změna přirozeného reliéfu, zvýšení rizika sesuvů a erozí
6	Vlivy na přírodní zdroje	6.1	ztráta neobnovitelných zdrojů a /nebo ložisek nerostů
7	Vlivy na biologickou rozmanitost (fauna, flóra, ekosystémy)	7.1	vlivy na biologickou rozmanitost (faunu, flóru)
		7.2	vlivy na ekosystémy
8	Vlivy na krajinu a její ekologické funkce	8.1	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upořádání krajinných prvků
		8.2	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení
		8.3	narušení ekologické stability
		8.4	fragmentace krajiny, bariérový efekt, omezení prostupnosti a migrací v krajině
9	Vlivy na hmotný majetek a kulturní dědictví včetně architektonických a archeologických aspektů	9.1	ohrožení lokálně významných míst, archeologických nalezišť, monumentů, památníků apod.
		9.2	ohrožení artefaktů, historických budov, parků, zahrad, hřbitovů, městské zeleně, parků, mostů, kanálů
		9.3	ohrožení budov sociální nebo ekonomické významnosti, budov mající technologické inovace, budov, které tvoří komplexní hodnotu

Tab. 2: Mapovací klíč (Hanušová, 2021)

Na základě mapovacího klíče byly k jednotlivým kategoriím záměrů přiřazeny vždy 3 základní jednotky impaktů i s odpovídajícími podjednotkami. Tabulka s kategoriemi záměrů a přiřazenými impakty je uvedena v příloze č. 1 – Kategorie záměrů a přiřazené impakty.

Pro lepší pochopení je v následujících odstavcích a tabulkách vysvětlen princip analýzy na dvou příkladech.

Kód	Kód úřadu	Název záměru	Zařazení
MZP035	MŽP	Rozšíření a úpravy dálnice D1 vpravo v km 0,0 – 2,5	I /9 .3
Základní jednotka	Podjednotky		
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	Hluk	Světelné znečištění	
Vlivy na půdu	trvalý nebo dočasný zábor ZPF i PUPFL	změna přirozeného reliéfu, zvýšení rizika sesuvů a erozí	
Vlivy na krajinu a její ekologické funkce	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upořádání krajinných prvků	narušení ekologické stability	fragmentace krajiny, bariérový efekt, omezení prostupnosti a migrací v krajině

Tab. 3: Největších impakty v České republice I. (Hanušová, 2021)

Dle kódu úřadu se přesně nedá určit, ve kterém kraji se záměr měl realizovat. Určení tedy musí proběhnout přes informační systém EIA. Nejrychlejší varianta vyhledání je podle kódu záměru. Zde je uvedeno, že se jedná o Hlavní město Praha. Záměr spadá do kategorie I /9 .3 - Novostavby, rozšiřování a přeložky dálnic a rychlostních silnic. K této kategorii byly přiřazeny odpovídající impakty uvedené v tabulce. Výše uvedené impakty byly určeny jako nejrizikovější u této kategorie záměru nikoliv jediné.

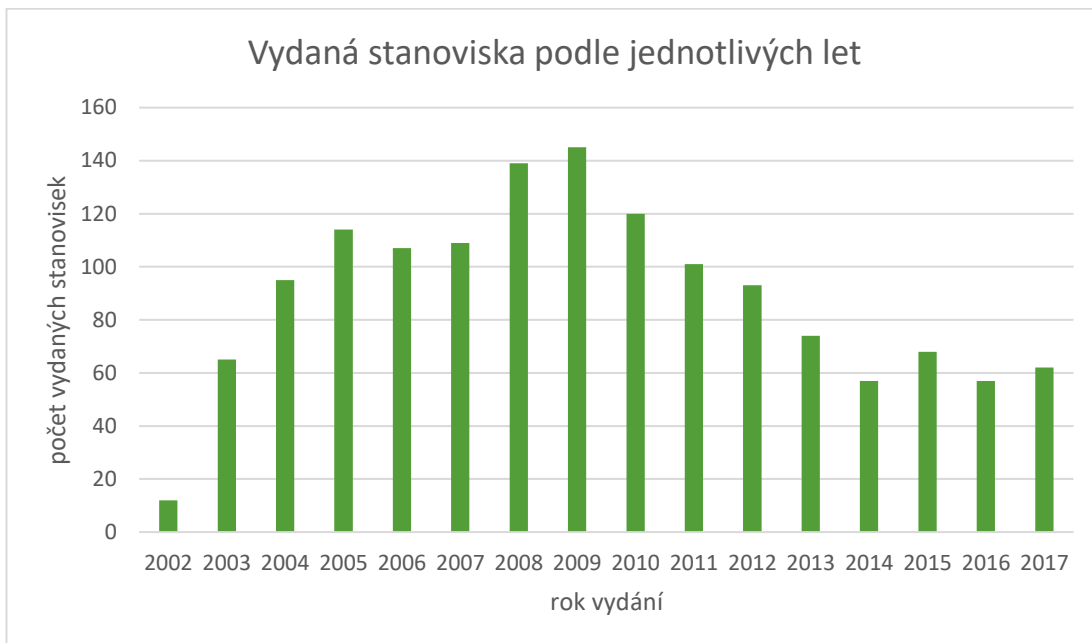
Kód	Kód úřadu	Název záměru	Zařazení
ZLK494	ZLK	CHROPYNĚ, těžba štěrkopísku v lokalitě „Hejtman“	II /2 .5
Základní jednotka	Podjednotky		
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	změny povrchového odtoku vod, zasakování a celkové retence vody v krajině	
Vlivy na přírodní zdroje	ztráta neobnovitelných zdrojů a /nebo ložisek nerostů		
Vlivy na krajinu a její ekologické funkce	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upořádání krajinných prvků	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability

Tab. 4: Největších impaktů v České republice II. (Hanušová, 2021)

Druhým příkladem je záměr ze Zlínského kraje, což v tomto případě lze vyčíst z kódu záměru. Záměr je zařazen do kategorie II /2 .5 - těžba nerostných surovin a rašeliny od stanoveného limitu. U této kategorie záměrů jsou nejvýznamnějšími impakty vlivy na povrchové a podzemní vody, které jsou při těžbě ohroženy, dále vlivy na přírodní zdroje, konkrétně ztráta neobnovitelných zdrojů a /nebo ložisek nerostů. Posledním z trojice nejzávažnějších impaktů jsou vlivy na krajinu a její ekologické funkce. Těžba je jednou z nejvíce krajinu poškozujících lidských činností. Obnova ekosystémů dotčených nebo zničených těžební činností je nákladná jak finančně, tak časově.

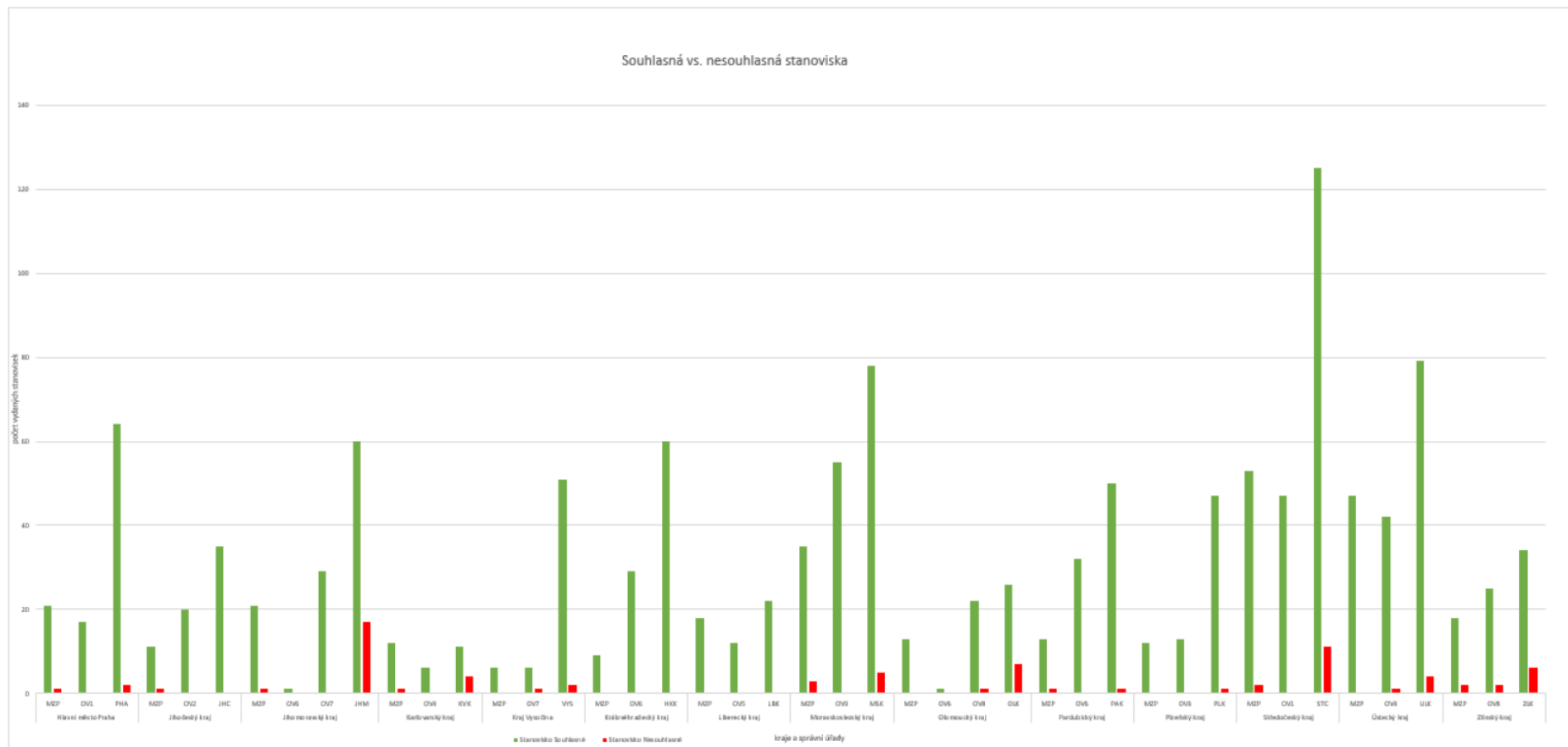
5. Výsledky

Pro přehled o situaci byla nejprve analyzována data týkající se všech vydaných stanovisek v letech 2002-2017.

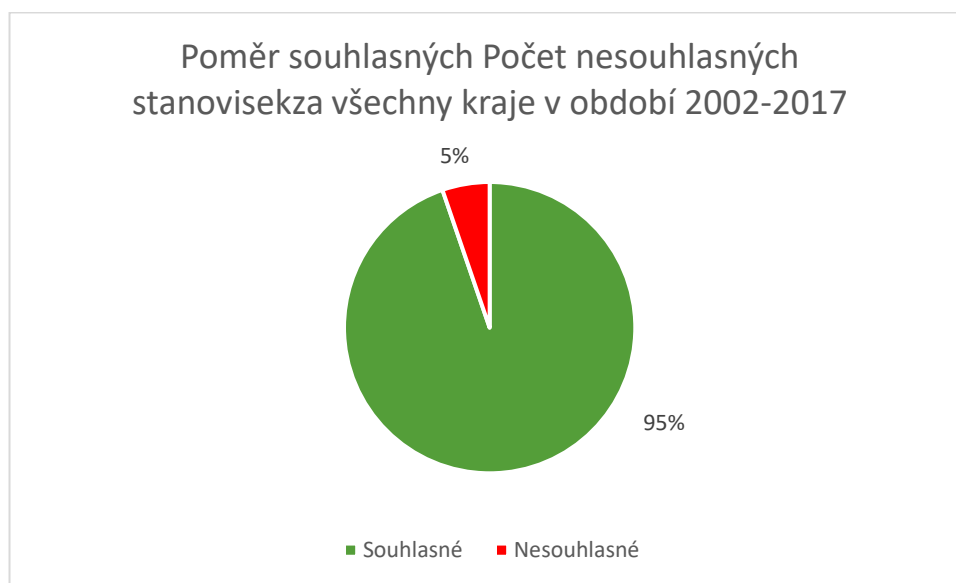
Obr. 2: Vydaná stanoviska za období 2002-2017 (Hanušová, 2021)

Jak je vidět na grafu, počty vydaných stanovisek se od roku 2002 až do roku 2010 zvyšovaly. Jedním z faktorů kolísání počtu vydaných záměrů je často se měnící legislativa. Dalším faktorem může být např. dotační politika.

Obr. 1: Souhlasná vs. nesouhlasná stanoviska vydaná ve všech krajích v období 2002-2017 (Hanušová, 2021)

Graf znázorňuje stanoviska v jednotlivých krajích vydaná příslušnými úřady. Zelené sloupce zobrazují souhlasná stanoviska a oranžové sloupce stanoviska nesouhlasná. Je zřejmé, že nesouhlasných stanovisek je podstatně méně. Poměr souhlasných a nesouhlasných stanovisek lépe znázorňuje následující obrázek č. 3 – Kategorie záměrů a přiřazené impakty.

Obr. 3: Graf poměru souhlasných a nesouhlasných stanovisek za období 2002–2017 (Hanušová, 2021)

Počet vydaných souhlasných a nesouhlasných stanovisek ve všech krajích za období 2002–2017 činil 1465, z nichž 1388 bylo souhlasných a 77 nesouhlasných. Na dalším grafu jsou analyzována pouze nesouhlasná stanoviska.

Obr. 4: Nesouhlasná stanoviska podle jednotlivých kategorií za období 2002-2017 (Hanušová, 2021)

Nejvíce nesouhlasných stanovisek bylo vydáno v kategorii II /3 .2 – větrné elektrárny od stanoveného výkonu a výšky stojanu. Celkový počet nesouhlasných stanovisek za celé období je 26, z toho 13 stanovisek bylo vydáno v Jihomoravském kraji. Stanoviska byla vydána mezi lety 2005-2017, z nichž téměř polovina byla vydána v roce 2007 (5). Je paradoxní, že k této kategorii záměrů byla vydaná nesouhlasná stanoviska, když se Česká republika zavázala zvýšit do roku 2030 podíl spotřeby energie z obnovitelných zdrojů (European Commission, 2019).

Druhou nejvíce zastoupenou kategorií jsou záměry II /2 .5 – těžba nerostných surovin a rašeliny od stanoveného limitu. Celkový počet nesouhlasných stanovisek je 6, z toho 4 vydaná v Olomouckém kraji. Zde jsou naopak nesouhlasná stanoviska pochopitelná. Těžební činnost má na krajinu a ekosystémy fatální následky a trvá desítky let, než jsou naplněny revitalizační cíle.

Následující tabulka zobrazuje počet základních jednotek impaktů zastoupených v každém kraji. Některé záměry mají přesah do dvou či více krajů, impakty jsou tedy

v započítané v obou dotřených krajích. Poslední sloupec vyjadřuje procentuální podíl realizovaných záměrů v jednotlivých krajích ve vztahu k celkovému počtu realizovaných záměrů v České republice.

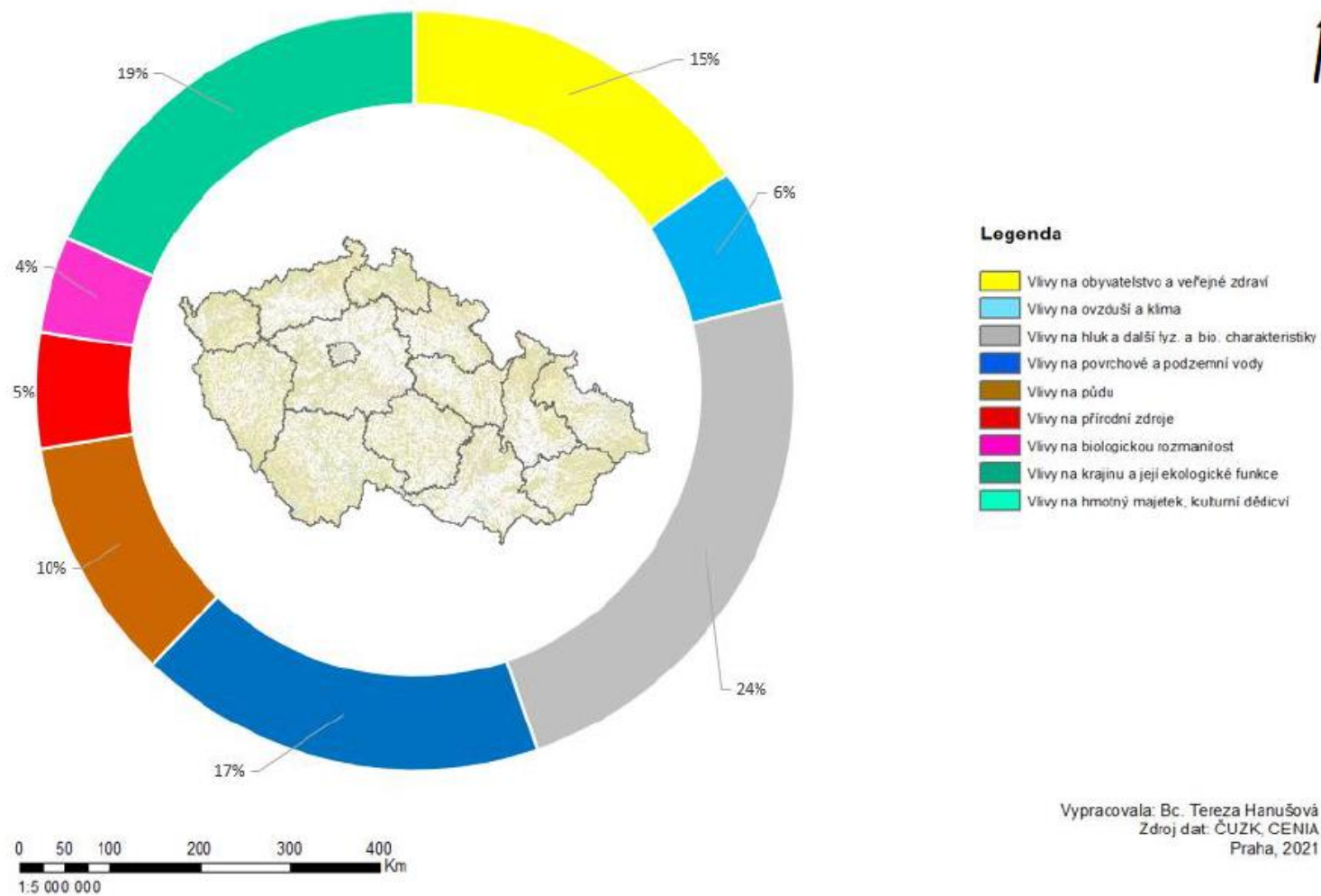
Kraj	Základní jednotka impaktu									Počet realizovaných záměrů	
	Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	Vlivy na ovzduší a klima	Vlivy na hluk a další fyz. a bio. Charakteristiky	Vlivy na povrchové a podzemní vody	Vlivy na půdu	Vlivy na přírodní zdroje	Vlivy na biologickou rozmanitost	Vlivy na krajinu a její ekologické funkce	Vlivy na hmotný majetek, kulturní dědictví		
Praha	67	5	87	15	88	3	4	46	0	105	7,4%
Středočeský kraj	137	48	175	119	85	40	6	110	0	240	16,9%
Jihočeský kraj	22	8	41	38	29	10	6	47	0	67	4,7%
Plzeňský kraj	17	1	51	38	28	14	10	60	0	73	5,1%
Karlovarský kraj	8	2	21	13	10	9	10	29	0	34	2,4%
Ústecký kraj	80	39	98	92	42	30	38	100	0	173	12,2%
Liberecký kraj	22	9	28	29	15	12	8	33	0	52	3,7%
Královéhradecký kraj	39	17	64	61	31	17	9	56	0	99	7,0%
Pardubický kraj	50	20	69	60	20	11	10	51	0	98	6,9%
Kraj Vysočina	16	6	60	50	12	1	1	52	0	67	4,7%
Jihomoravský kraj	53	14	102	66	34	15	26	80	0	131	9,2%
Olomoucký kraj	24	16	38	37	16	16	15	48	0	71	5,0%
Zlínský kraj	51	16	53	51	32	13	6	39	0	88	6,2%
Moravskoslezský kraj	93	49	133	74	46	20	30	83	0	177	12,5%
celkový počet impaktů v ČR	655	249	1000	740	442	209	173	786	0	1418	
	15,4%	5,9%	23,5%	17,4%	10,4%	4,9%	4,1%	18,5%	0,0%		

Tab. 5: Počet základních jednotek impaktů v jednotlivých krajích v letech 2002-2017 (Hanušová, 2021)

Graf poté výstižněji zobrazuje procentuální zastoupení jednotlivých impaktů na celém území České republiky.

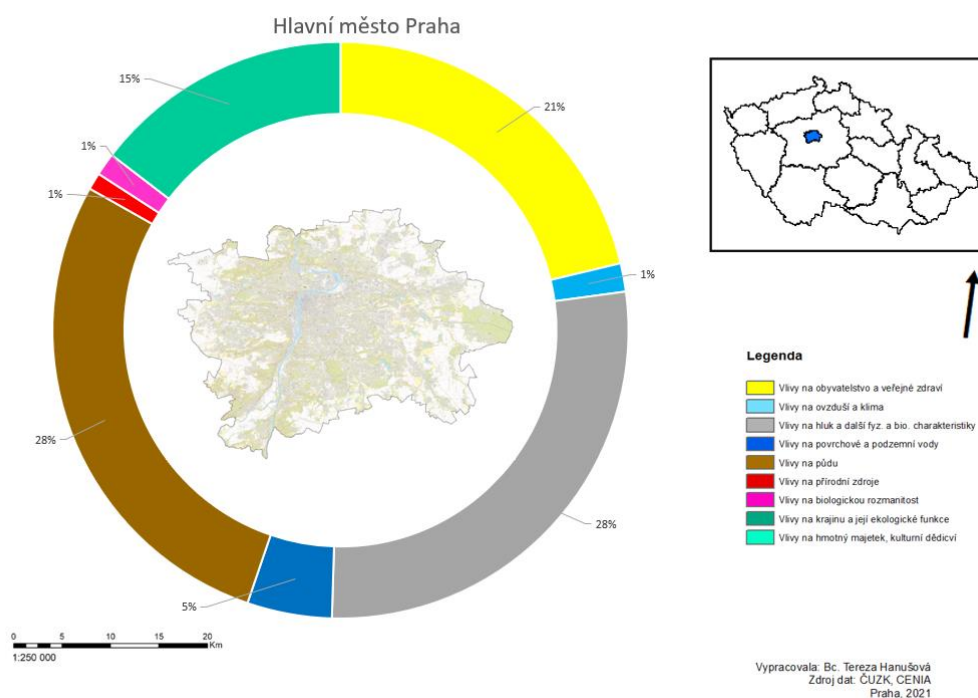
Z barevného vyobrazení grafu je na první pohled zřejmé, že největším impaktem jsou vlivy na hluk a další fyzikální a biologické charakteristiky. Druhým největším impaktem jsou vlivy na krajinu a její ekologické funkce. V následujících kapitolách jsou analyzované jednotlivé kraje a srovnávané s celorepublikovou situací.

Rozložení impaktů v ČR v letech 2002-2017

Obr 5: Rozložení impaktů v jednotlivých krajích (Hanušová, 2021)

5.1 Hlavní město Praha

Obr.6: Poměr impaktů z realizovaných záměrů na území Hlavního města Prahy (Hanušová, 2021)

Na území Hlavního města Prahy bylo vydáno celkem 105 stanovisek včetně těch, které měly přesah do jiného kraje. Ve vztahu k počtu všech realizovaných záměrů na území České republiky, tvoří záměry realizované v Praze 7,4 %.

Z barevného uspořádání grafu je patrné, že převládající impaktem jsou vlivy na hluk a další fyzikální a biologické charakteristiky. Z podkladových dat poskytnutých agenturou CENIA, ke kterým byly doplněny údaje o impaktech jsou zřejmé určité kombinace impaktů uvedené v následujících tabulkách.

Základní jednotka	Podjednotka		
Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	vlivy dopravní zatížení/navýšení včetně nároků na dopravní obslužnost	veřejné zdraví	
Vlivy na hlukovou situaci eventuelně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach	světelné znečištění
Vlivy na půdu	trvalý nebo dočasný zábor ZPF i PUPFL		

Tab. 6: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Hlavním městě Praha I. (Hanušová, 2021)

Tato kombinace impaktu zároveň odpovídá nejčastějšímu typu záměru uskutečňovaném na území Hlavního města Prahy v letech 2002-2017. Jde o záměry kategorie **II /10.6** – Skladové nebo obchodní komplexy včetně nákupních středisek od stanovené plochy a počtu parkovacích stání. Z celkového počtu záměrů uskutečněných na území Hlavního města Prahy tvoří tato kategorie 39 %. Nejvíce stanovisek k těmto záměrům bylo vydáno v roce 2016. V tento rok se vydalo celkem 6 stanovisek z celkových 42 a všechna byla souhlasná.

Jednalo se o záměry např. **PHA894** – *Bytový park Roztyly II, Praha 11, k. ú. Chodov*, **PHA900** – *Dostavba městského bloku v ul. Kováků, Praha 5, k. ú. Smíchov nebo* **PHA978** – *Revitalizace areálu Bubenečských papíren, Praha 6, k. ú. Bubeneč*.

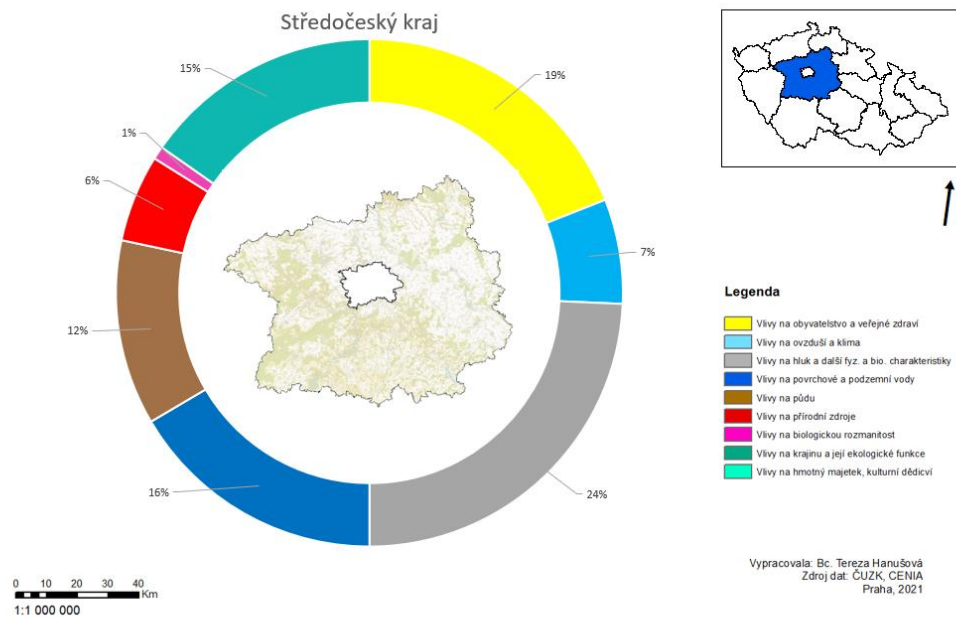
Dalším výrazným impaktem jsou vlivy na krajinu a její ekologické funkce, který se nejčastěji vyskytuje s vlivy na hluk a vlivy na půdu, jak je vidět v následující tabulce.

Základní jednotka	Podjednotka			
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability	fragmentace krajiny, bariérový efekt, omezení prostupnosti a migrací v krajině
Vlivy na hlukovou situaci eventuelně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	světelné znečištění		
Vlivy na půdu	trvalý nebo dočasný zábor ZPF i PUPFL			

Tab. 7: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Hlavním městě Praha II. (Hanušová, 2021)

Kombinace impaktů uvedená v tabulce výše je přiřazena k záměrům kategorie **II /9.3** – Novostavby, rozšiřování a přeložky impaktů. Většina stanovisek k těmto záměrům byla vydána až po roce 2009. Jednalo se např. o záměry **MZP214** – *VESTECKÁ SPOJKA v úseku Západní komerční zóna Průhonice – silnice II/603 nebo PHA397 – *Stavba č. 8559 - Komunikační propojení Evropská – Svatovítská, Praha 6*. Na území Hlavního města Prahy je početnější impakt vlivy na půdu než vlivy na podzemní a povrchové vody. V celorepublikovém trendu jsou tyto impakty obrácené. Ostatní impakty jsou již shodné.*

5.2 Středočeský kraj

Obr.7: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Středočeském kraji (Hanušová, 2021)

Ve Středočeském kraji bylo vydáno nejvíce stanovisek ze všech krajů, a to 240. Spadají sem i záměry, které přesahovaly do jiných krajů.

Největším impaktem jsou vlivy na hlukovou situaci a event. další fyzikální a biologické charakteristiky. Za sledované období zde bylo vydáno 240 stanovisek z nichž 175 obsahovalo právě tento impakt.

Základní jednotka	Podjednotka			
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach		
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability	fragmentace krajiny, bariérový efekt, omezení prostupnosti a migrací v krajině
Vlivy na půdu	trvalý nebo dočasný zábor ZPF i PUPFL			

Tab.8: Kombinace nejzávažnějších impaktů ve Středočeském kraji I. (Hanušová, 2021)

Vlivy na hluk se ve většině případů objevovaly ve stejné kombinaci jako tomu bylo u Hlavního města Prahy. Výše uvedená kombinace impaktů na životní prostředí se týkaly záměrů především kategorie **II /9.1** – Novostavby, rozšiřování a přeložky silnic všech tříd a místních komunikací I. a II. třídy. V této kategorii bylo vydáno celkem 16 záměrů z celkových 240. Stanoviska byla vydávána průběžně mezi lety 2004-2017. Mezi konkrétní záměry patřily např. **STC244** – Přeložka silnice I/38 v úseku Kalabousek – Malín nebo **STC2021** – Napojení území STAR na metro D.

Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach
Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	veřejné zdraví	
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	

Tab.9: Kombinace nejzávažnějších impaktů ve Středočeském kraji II. (Hanušová, 2021)

Jak je vidět z tabulky výše, byl tento impakt v kombinaci s vlivem na vlivem na obyvatelstvo a veřejné zdraví a vlivem na podzemní a povrchové vody. V kategoriích záměrů jde o **II /10.1** - Zařízení ke skladování, úpravě nebo využívání nebezpečných odpadů a **II /10.6** - Skladové nebo obchodní komplexy včetně nákupních středisek od

stanovené plochy a počtu parkovacích stání. Konkrétní záměry byly např. **STC1821** – *Recyklační středisko stavebních a demoličních odpadů v Kladně*, **STC392** – *Bioplynová stanice Úholičky nebo STC1610 – Obchodní centrum Slaný nebo Skladový areál D1 E34*.

Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	veřejné zdraví	
Vlivy na ovzduší a klima	uvolňování/produkce znečišťujících látek	vliv/zranitelnost vůči změně klimatu
Vlivy na hlukovou situaci eventuelně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach

Tab.10: Kombinace nejzávažnějších impaktů ve Středočeském kraji III. (Hanušová, 2021)

Výše uvedená kombinace impaktů odpovídá záměrům kategorie **II /3 .1** – Zařízení ke spalování paliv od stanoveného výkonu, mezi které patří např. **STC1439** – *Bioplynová stanice Hostovlice*. Další kategorií záměrů je **I /4 .4** – Povrchová úprava kovů nebo plastů včetně lakoven od stanovené kapacity. Zde lze jako konkrétní záměr uvést **MZP442** – *Mladá Boleslav – ŠKODA AUTO a. s., Zvýšení flexibility výroby vozů*.

Dalším početným impaktem byly vlivy na povrchové a podzemní vody znázorněné v grafu tmavě modrou barvou.

Základní jednotka	Podjednotka		
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)		
Vlivy na přírodní zdroje	ztráta neobnovitelných zdrojů a /nebo ložisek nerostů		
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upořádání krajinných prvků	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability

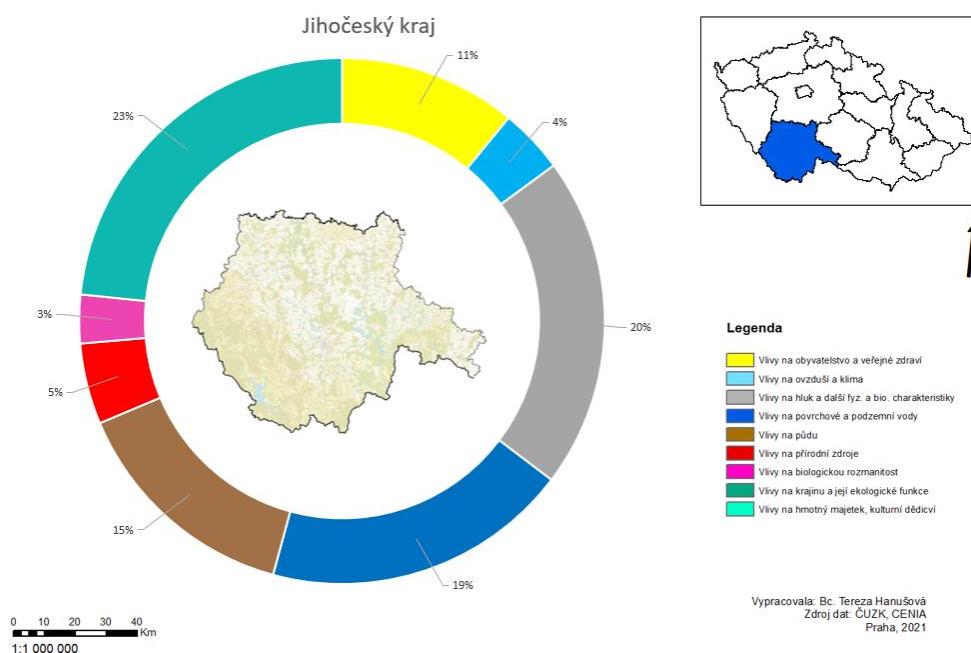
Tab.11: Kombinace nejzávažnějších impaktů ve Středočeském kraji IV. (Hanušová, 2021)

Výše uvedená kombinace je charakteristická pro záměry kategorie **II /2 .5** – Těžba nerostných surovin a rašeliny od stanoveného limitu. Konkrétními záměry jsou např.

***OVI046** – Dobývací prostor Tišice I nebo **STC957** – Činnost prováděná hornickým způsobem na ložisku Konárovice.*

Poměr impaktů ve Středočeském kraji odpovídá celorepublikovému trendu.

5.3 Jihočeský kraj

Obr. 8: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Jihočeském kraji (Hanušová, 2021)

Na území Jihočeského kraje bylo mezi lety 202–2017 vydáno 67 stanovisek ze 1418, což tvoří 4,7 %. Nejvíce zastoupen je zde impakt 8 – Vlivy na krajinu a její ekologické funkce.

Základní jednotka	Podjednotka			
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach	světelné znečištění	
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability	fragmentace krajiny, bariérový efekt, omezení prostupnosti a migrací v krajině
Vlivy na půdu	trvalý nebo dočasný zábor ZPF i PUPFL	změna přirozeného reliéfu, zvýšení rizika sesuvů a erozí		

Tab.12: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Jihočeském kraji I. (Hanušová, 2021)

Tato kombinace impaktů je obsažena u záměrů **II /9 .1** – Novostavby, rozšiřování a přeložky silnic všech tříd a místních komunikací I. a II. třídy.

Záměry této kategorie byly realizovány kontinuálně v letech 2004–2017. Patří mezi ně např. **JHC128** – *Silnice I/29 a I/19 Písek – Tábor* nebo **JHC730** – *Obchvat města Kaplice – 2. Etapa, silnice II /154*

Základní jednotka	Podjednotka		
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	změny povrchového odtoku vod, zasakování a celkové retence vody v krajině	
Vlivy na přírodní zdroje	ztráta neobnovitelných zdrojů a /nebo ložisek nerostů		
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upořádání krajinných prvků	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability

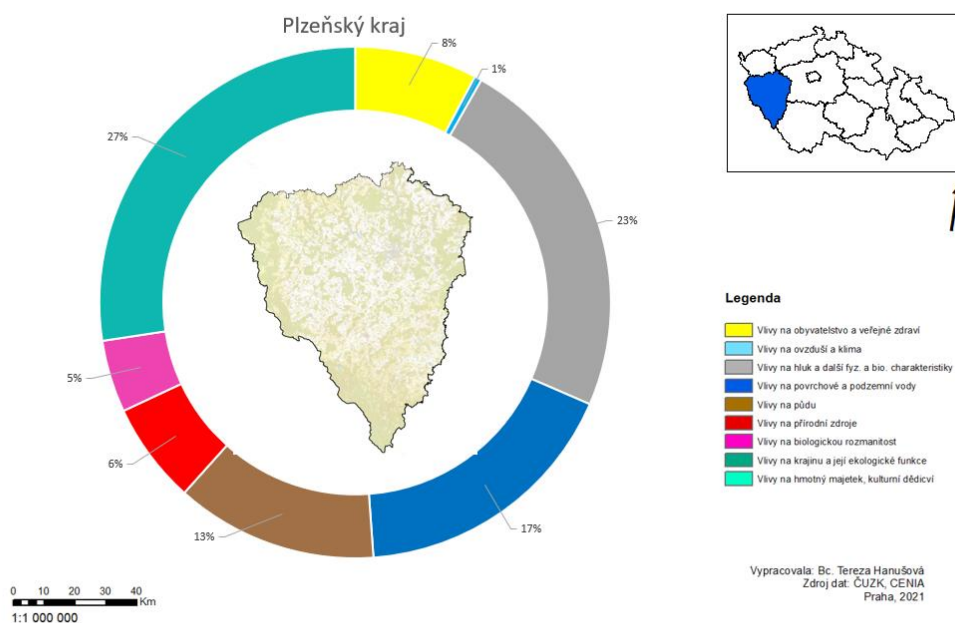
Tab.13: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Jihočeském kraji II. (Hanušová, 2021)

Druhá nejpočetnější skladba impaktů je charakteristická pro záměry **II /2 .5** – Těžba nerostných surovin a rašeliny od stanoveného limitu a **I /2 .3** – Těžba ostatních nerostných surovin a rašeliny od stanoveného limitu. Do těchto kategorií spadají např. **JHC264** – *Čavyně – těžba písku*, nebo **OV2010** – *Rozšíření těžby bentonitu v chráněném ložiskovém území Maršov*.

I v tomto případě je zachován celorepublikový trend z pohledu rozložení nejzávažnějších impaktů na životní prostředí.

5.4 Plzeňský kraj

Obr. 9: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Plzeňském kraji (Hanušová, 2021)

Na území Plzeňského kraje bylo vydáno 67 stanovisek, což je 5,1 % ze všech záměrů realizovaných na území České republiky.

Opět nejmarkantnější impakt jsou vlivy na krajinu a její ekologické funkce, ovšem v jiné kombinaci, než bylo doposud u předchozích krajů.

Základní jednotka	Podjednotka			
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability	fragmentace krajiny, bariérový efekt, omezení prostupnosti a migrací v krajině
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	světelné znečištění		
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	vlivy z hlediska zvýšených nároků na vodu		

Tab.14: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Plzeňském kraji I. (Hanušová, 2021)

Toto složení impaktů je charakteristické pro záměry z kategorie **I/1.7** - Chov hospodářských zvířat od stanovené kapacity. V Plzeňském kraji jsou mezi realizované záměry tohoto zařazení patří např. **PLK056** – *Farma pro chov dojníc Dobříč* či **PLK1601** – *Výkrmna drůbeže Obytce*. Nejvíce záměrů bylo realizováno mezi lety 2004–2010.

Základní jednotka	Podjednotka		
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	změny povrchového odtoku vod, zasakování a celkové retence vody v krajině	
Vlivy na přírodní zdroje	ztráta neobnovitelných zdrojů a /nebo ložisek nerostů		
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upořádání krajinných prvků	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability

Tab.15: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Plzeňském kraji II. (Hanušová, 2021)

Kombinace impaktů na povrchové a podzemní vody, na přírodní zdroje a krajinu a její ekologické funkce nejvíce odpovídají záměrům kategorie **I/2.3** – Těžba ostatních nerostných surovin a rašeliny od stanoveného limitu mezi které patří např. **MZP285** –

Stanovení dobývacího prostoru Kaznějov II a dobývání další části výhradního ložiska kaolinů Kaznějov – jih 2. Těžba může kontaminovat podzemní i povrchovou vodu a zároveň při ní dochází ke ztrátě neobnovitelných zdrojů. Těžební činnost také negativně narušuje vizuální vnímání krajiny, její funkce a ekologickou stabilitu.

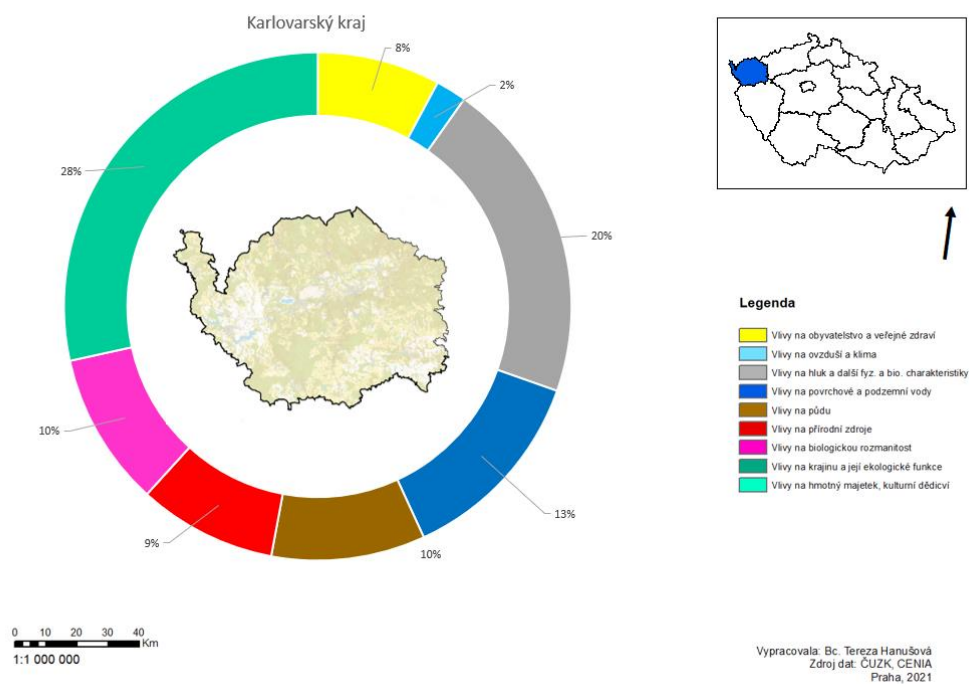
Základní jednotka	Podjednotka		
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upořádání krajinných prvků	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk		
Vlivy na biologickou rozmanitost (fauna, flóra, ekosystémy)	vlivy na biologickou rozmanitost (faunu, flóru)	vlivy na ekosystémy	

Tab.16: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Plzeňském kraji III. (Hanušová, 2021)

Zde je vidět poslední významná kombinace impaktů negativně ovlivňující životní prostředí, charakteristická pro záměry kategorie **II /3.2** – Větrné elektrárny od stanoveného výkonu a výšky stojanu. Do této kategorie spadá např. **PLK1293 – Větrný park Krsy**. Větrné elektrárny představují především estetické narušení krajiny, a vliv na okolní hlukovou situaci.

Všechna vydaná stanoviska v těchto kategoriích byla souhlasná a byla vydávána průběžně během celého sledovaného období 2002–2017. Rozložení impaktů i zde odpovídá celorepublikovému trendu.

5.5 Karlovarský kraj

Obr. 10: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Karlovarském kraji (Hanušová, 2021)

Na území Karlovarského kraje bylo vydáno nejméně stanovisek ze všech krajů a to 34. Je to pouze 2,4 % ze všech záměrů realizovaných na území České republiky.

Na první pohled je zde zřejmý největší impakt jsou vlivy na krajinu a její ekologické funkce.

Základní jednotka	Podjednotka		
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upořádání krajinných prvků	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk		
Vlivy na biologickou rozmanitost (fauna, flóra, ekosystémy)	vlivy na biologickou rozmanitost (faunu, flóru)	vlivy na ekosystémy	

Tab.17: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Karlovarském kraji I. (Hanušová, 2021)

S touto kombinací jsme se již setkali v Plzeňském kraji. I zde je tato sestava impaktů charakteristická pro záměry z kategorie **II /3 .2** – Větrné elektrárny od stanoveného výkonu a výšky stojanu. Důvody proč právě tyto impakty byly přiřazeny větrným elektrárnám byly popsány již v kapitole 5 .4 Plzeňský kraj,

Mezi konkrétní realizované záměry této kategorie patří např. **KVK045** – *Farma větrných elektráren Abertamy* či **KVK430** – *Větrná elektrárna Opatov u Lubů*.

Tyto záměrů tvoří téměř 1 /3 všech záměrů uskutečněných na území Karlovarského kraje.

Druhým nejčastěji realizovaným záměrem jsou záměry kategorie **I /2 .3** – Těžba ostatních nerostných surovin a rašeliny od stanoveného limitu. Pro ně je opět typická kombinace impaktů uvedená v následující tabulce.

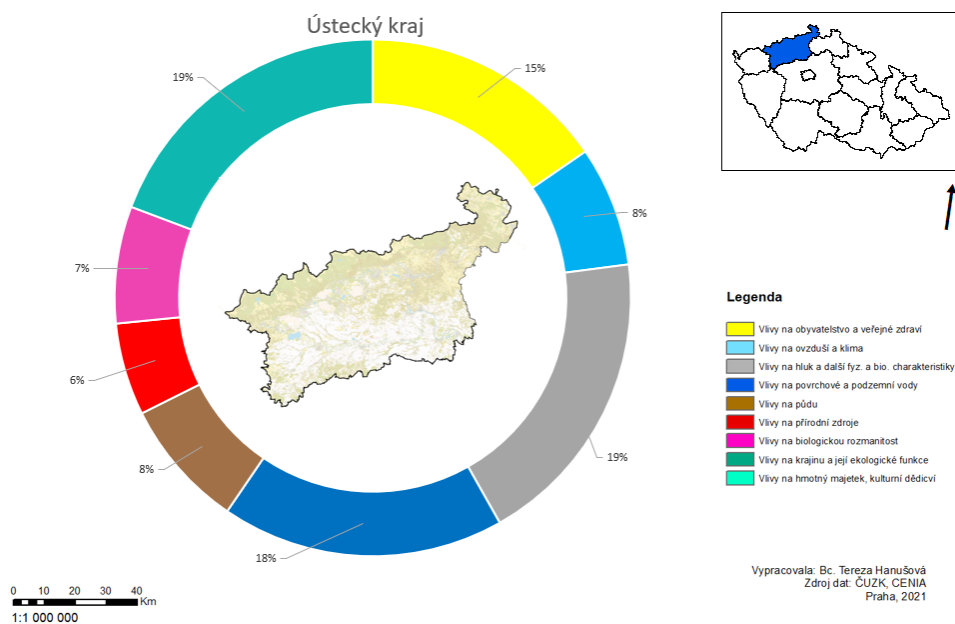
Základní jednotka	Podjednotka		
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	změny povrchového odtoku vod, zasakování a celkové retence vody v krajině	
Vlivy na přírodní zdroje	ztráta neobnovitelných zdrojů a /nebo ložisek nerostů		
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upořádání krajinných prvků	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability

Tab.18: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Karlovarském kraji II. (Hanušová, 2021)

Jde např. o záměr **MZP423** – Rozšíření DP Mirová, dobývání výhradního ložiska kaolinů Božičany – Smolnice – východ.

Záměry byly realizovány průběžně během celého sledovaného období. I přesto, že na území Karlovarského kraje jsou obsaženy všechny impakty, ty nejvíce zastoupené impakty jsou shodné s celorepublikovým trendem.

5.6 Ústecký kraj

Obr.11: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Ústeckém kraji (Hanušová, 2021)

V Ústeckém kraji bylo v letech 2002-2017 vydáno 173 stanovisek, což je 12,2 % ze všech vydaných stanovisek v celé České republice. Jedná se o 3. kraj s největším počtem realizovaných záměrů.

Základní jednotka	Podjednotka		
Vlivy na krajinu a její ekologické funkce	narušení funkcí krajiny	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk		
Vlivy na biologickou rozmanitost (fauna, flóra, ekosystémy)	vlivy na biologickou rozmanitost (faunu, flóru)	vlivy na ekosystémy	

Tab.19: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Ústeckém kraji I. (Hanušová, 2021)

Kombinace výše uvedených impaktů opět odpovídá záměrům kategorie **II /3.2** – Větrné elektrárny od stanoveného výkonu a výšky stojanu, které jsou již popsány v předchozích kapitolách.

I přesto že jde jen o 16,7 % jedná se 29 záměrů ze 173 záměrů realizovaných na území Ústeckého kraje. Nejvíce stanovisek k těmto záměrům bylo vydáno mezi lety 2003–2014.

Mezi záměry této kategorie patří např. **ULK082** – *Větrná farma Strážný Vrch v Nové Vsi v Horách* nebo **MZP147** – *Farma větrných elektráren Medvědí skála*.

Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	vlivy dopravní zatížení/navýšení včetně nároků na dopravní obslužnost	veřejné zdraví
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podzemních)	

Tab.20: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Ústeckém kraji II. (Hanušová, 2021)

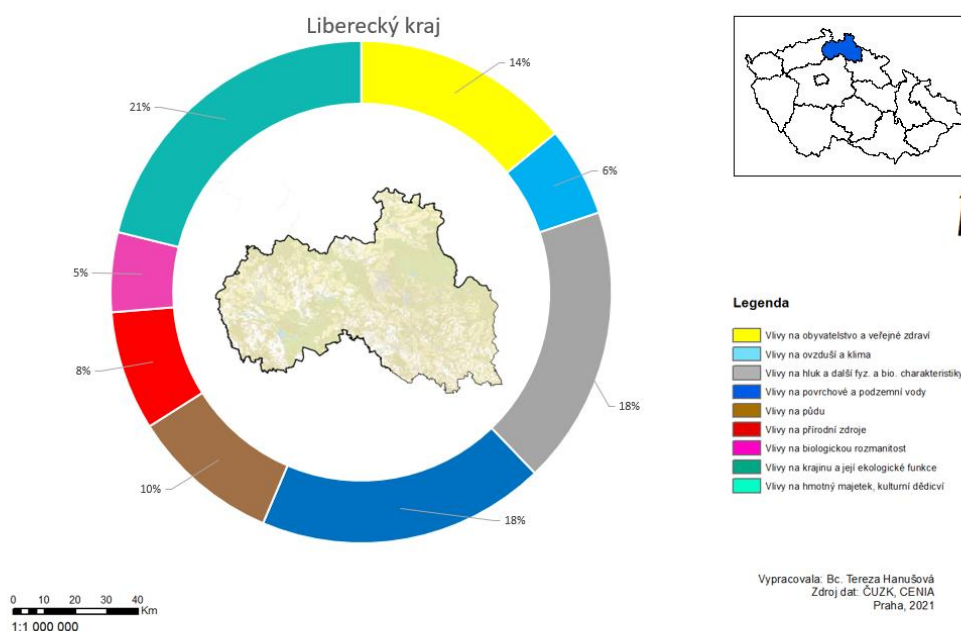
I /10.1 – Zařízení k odstraňování nebezpečných odpadů a **II /10.1** – Zařízení ke skladování, úpravě nebo využívání nebezpečných odpadů.

Konkrétními záměry jsou např. **MZP342** – *Energetické využití komunálních odpadů Most, Komořany (vyhrazeno MŽP)* nebo **ULK593** – *Sběr, výkup, skladování a úprava odpadů – Kovodemont Czech.a. s., provozovna Teplice*.

Zde je podobná situace jako v Karlovarském kraji. Impakty jsou zastoupené všechny, ale i tak odpovídají celorepublikovému trendu.

5.7 Liberecký kraj

Obr. 12: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Libereckém kraji (Hanušová, 2021)

Na území Libereckého kraje bylo mezi lety 2002-2017 vydáno 52 stanovisek, tedy 3,7 % ze všech záměrů realizovaných v České republice. Jde od druhý kraj s nejmenším počtem realizovaných záměrů.

Hlavním impaktem je opět 8 – Vlivy na krajinu a její ekologické funkce. Kombinace charakteristická pro největší počet záměrů je uvedená v následující tabulce.

Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na hlukovou situaci eventuelně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upřádání krajinných prvků	narušení ekologické stability
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	vlivy z hlediska zvýšených nároků na vodu

Tab.21: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Libereckém kraji I. (Hanušová, 2021)

Impakty opět odpovídají záměrům kategorie **I /1 .7** – Chov hospodářských zvířat od stanovené kapacity. Záměry této kategorie tvoří 13,5 % ze všech záměrů realizovaných na území Libereckého kraje.

Mezi realizovanými záměry jsou např. **LBK110** – *Farma pro dojnice Příkrý* či **LBK340** – *Areál ekologického chovu skotu - k. ú. Horní Rokytnice nad Jizerou*.

Velkou část grafu tvoří žlutá výseč, tedy vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví.

Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	veřejné zdraví	
Vlivy na ovzduší a klima	uvolňování/produkce znečišťujících látek	vliv/zranitelnost vůči změně klimatu
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach

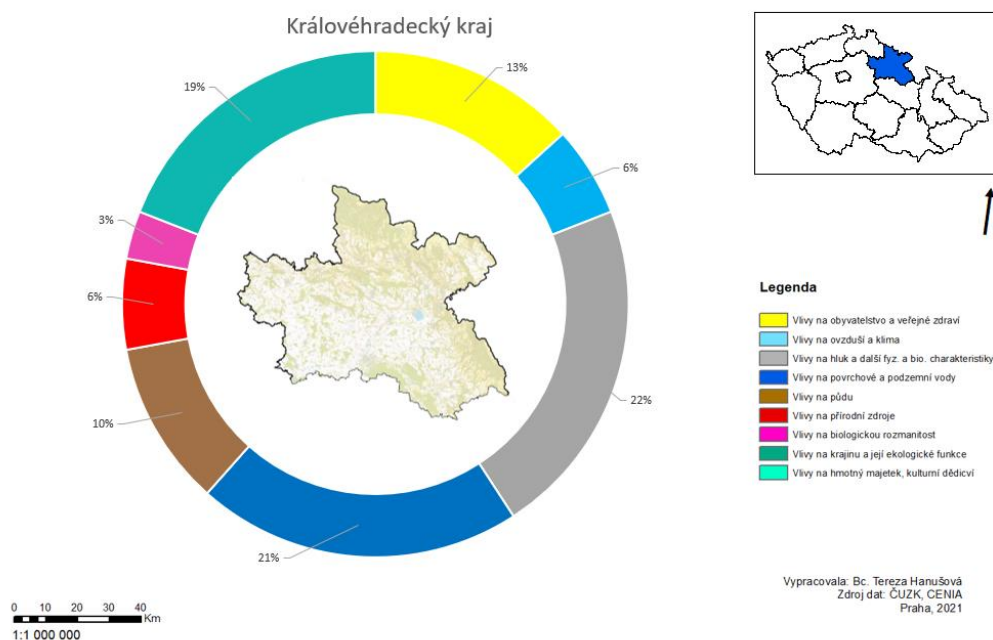
Tab.22: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Libereckém kraji II. (Hanušová, 2021)

Tato sestava je charakteristická pro záměry kategorie **I /4 .4** – Povrchová úprava kovů nebo plastů včetně lakoven od stanovené kapacity a **II /4 .1** – Průmyslové provozy na zpracování železných kovů (válcování, kování, legování, slévání, tavení). Obě kategorie mají negativní dopad na veřejné zdraví, a to především z důvodu produkce znečišťujících látek, které jsou vypouštěny do ovzduší. S tím souvisí i možný vliv na změnu klimatu. Tyto provozovny jsou velmi hlučné a produkují zápach, což je považováno také za velmi negativní vliv na životní prostředí.

Mezi záměry této kategorie realizované v Libereckém kraji patří např. **LBK005** – *Intenzifikace chromovací linky, Monroe Czechia, s. r. o., Hodkovice n. Mohelkou* nebo **OV2013** – *Instalace linky č. 3 povrchových úprav výparníků klimatizačních zařízení pro osobní automobily*. Nejvíce stanovisek k této kategorii záměrů bylo vydáno mezi lety 2003-2007.

V Libereckém kraji je jasně zřetelný celorepublikový trend.

5.8 Královéhradecký kraj

Obr. 13: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Královéhradeckém kraji (Hanušová, 2021)

Na území Královéhradeckého kraje bylo vydáno 99 stanovisek, což je 7 % ze všech vydaných stanovisek v České republice mezi lety 2002-2017.

Na první pohled je zřetelné, že největší impakt jsou vlivy na hlukovou situaci a event. další fyzikální a biologické charakteristiky.

Základní jednotka	Podjednotka			
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach	světelné znečištění	
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability	fragmentace krajiny, bariérový efekt, omezení prostupnosti a migrací v krajině
Vlivy na půdu	trvalý nebo dočasný zábor ZPF i PUPFL	změna přirozeného reliéfu, zvýšení rizika sesuvů a erozí		

Tab.23: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Královéhradeckém kraji I. (Hanušová, 2021)

Tato kombinace impaktů je obsažena u záměrů **II /9 .1** – Novostavby, rozšiřování a přeložky silnic všech tříd a místních komunikací I. a II. třídy. Tato kategorie záměrů tvoří 11 % ze všech realizovaných záměrů v Královéhradeckém kraji. I přesto, že negativní dopad je značný, dopravní síť je potřeba zlepšit. Mezi realizované záměry patří např. **HKK149** – Křižovatka Mileta v Hradci Králové či **HKK671** – Přeložka silnice I/11 Hradec Králové – Blešno – Nepasice.

Druhým nejčastěji realizovaným záměrem jsou záměry kategorie **I /2 .3** – Těžba ostatních nerostných surovin a rašeliny od stanoveného limitu a **II /2 .5** – Těžba nerostných surovin a rašeliny od stanoveného limitu. Pro ně je opět typická kombinace impaktů uvedená v následující tabulce.

Základní jednotka	Podjednotka		
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	změny povrchového odtoku vod, zasakování a celkové retence vody v krajině	
Vlivy na přírodní zdroje	ztráta neobnovitelných zdrojů a /nebo ložisek nerostů		
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upořádání krajinných prvků	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability

Tab.24: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Královéhradeckém kraji II. (Hanušová, 2021)

Negativní dopady těžby jsou již popsány v předchozích kapitolách. Konkrétními projekty na území Královéhradeckého kraje je např. **HKK120 – Rozšíření stávající těžebny nevýhradního ložiska štěrkopísků v k. ú. Písek u Chlumce nad Cidlinou.**

OV6235 – Ložisko štěrkopísku Kostelecké Horky

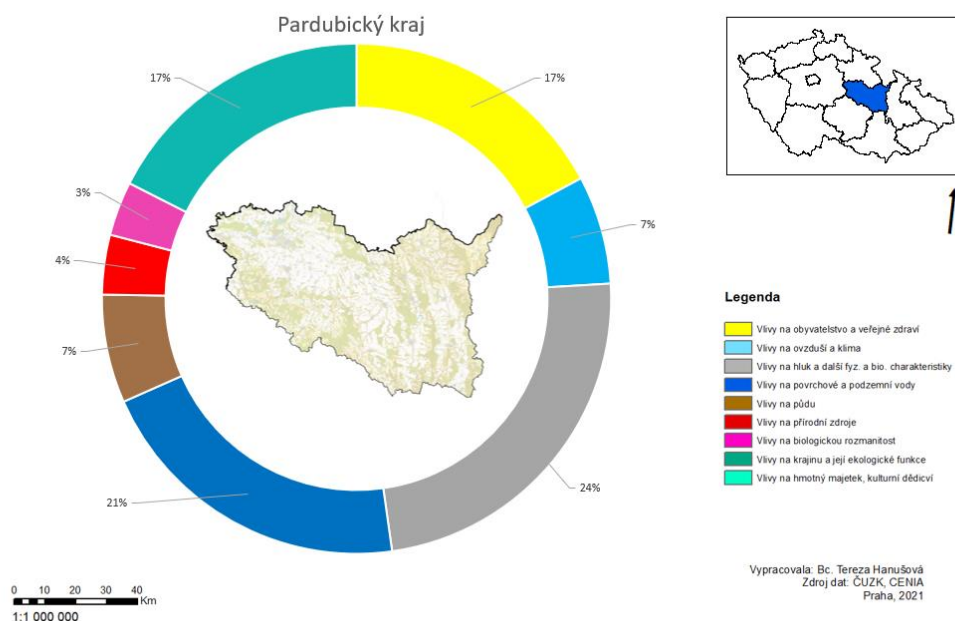
Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na hlukovou situaci eventuelně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach
Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	veřejné zdraví	
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	

Tab.25: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Královéhradeckém kraji III. (Hanušová, 2021)

Kombinace výše uvedených impaktů se také již objevila v předchozích kapitolách, např. ve Středočeském či Ústeckém kraji. I v tomto případě jsou impakty charakteristické pro záměry kategorie **I /10.1 – Zařízení k odstraňování nebezpečných odpadů** a **II /10.1 - Zařízení ke skladování, úpravě nebo využívání nebezpečných odpadů**. Jako konkrétní záměry lze uvést např. **OV6001 – Zařízení k využívání, odstraň., sběru nebo výkupu odpadů – Nové Město n. Metují** či **HKK057 – Kompostárna Jaroměř.**

V Královéhradeckém kraji byly záměry realizovány kontinuálně během celého sledovaného období. Impakty, které nejvíce zatěžují životní prostředí v tomto území jsou shodné s celorepublikovým trendem.

5.9 Pardubický kraj

Obr. 14: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Pardubickém kraji (Hanušová, 2021)

V Pardubickém kraji bylo vydáno 98 stanovisek, což je 6,9 % ze všech záměrů realizovaných v celé České republice mezi lety 2002–2017.

Z výše uvedeného obrázku je jasně patrný nejsilnější impakt 3 - Vlivy na hlukovou situaci a event. další fyzikální a biologické charakteristiky.

Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upořádání krajinných prvků	narušení ekologické stability
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	vlivy z hlediska zvýšených nároků na vodu

Tab.26: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Pardubickém kraji I. (Hanušová, 2021)

Kombinace výše uvedených impaktů je charakteristická pro záměry kategorie **I/1.7** – Chov hospodářských zvířat od stanovené kapacity. Zařízení určená k chovu hospodářských zvířat produkují velké množství hluku a zápachu, který je velkým negativním ovlivněním životního prostředí ve vztahu především k obyvatelům bydlícím v blízkosti těchto zařízení. Velké komplexy navíc narušují funkce krajiny a estetický vzhled. Chov hospodářských zvířat je také velmi náročný na zdroj vody a zároveň je zde riziko kontaminace povrchových nebo podpovrchových vod.

Mezi záměry této kategorie realizované v Pardubickém kraji tvoří 13 % a patří např. **PAK095** – *Výstavba stáje pro 240 dojnic na středisku chovu skotu Šedivec* nebo **PAK660** – *Výkrmna býků Karle*. Stanoviska k těmto záměrům byla vydávána kontinuálně mezi lety 2003-2015.

Poměrně velkou výseč tvoří žlutá barva, tedy 1 – Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví. V následující tabulce je znázorněné, se kterými dalšími impakty se nejčastěji vyskytují.

Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	veřejné zdraví	
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	

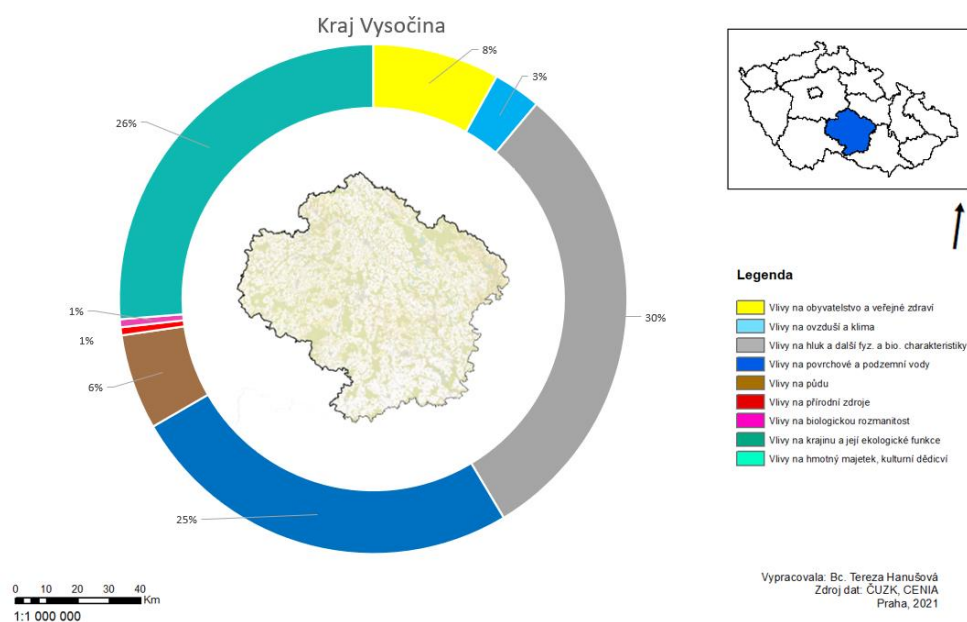
Tab. 27: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Pardubickém kraji II. (Hanušová, 2021)

Kombinace výše uvedených impaktů vystihuje především záměry kategorie **I/10.1** – Zařízení k odstraňování nebezpečných odpadů. U těchto záměrů hrozí velké riziko ohrožení veřejného zdraví například při haváriích a kontaminaci povrchových nebo podpovrchových vod. Zařízení jsou hlučná a produkují zápach, což je nežádoucí pro okolní obyvatele.

Mezi konkrétní záměry patří např. **OV6003** – *Zařízení pro zpracování a skladování odpadů kategorie “N” na skládce Chvaletice* nebo **OV6165** – *Výstavba linky na mechanicko-biologickou úpravu odpadů – Zdechovice*. Stanoviska k těmto záměrům byla vydaná nejčastěji mezi lety 2004–2010.

I v Pardubickém kraji rozložení impaktů kopíruje celorepublikový charakter.

5.10 Kraj Vysočina

Obr. 15: Poměr impaktů z realizovaných záměrů v Kraji Vysočina (Hanušová, 2021)

V kraji Vysočina bylo vydáno 67 stanovisek, což představuje 4,7 % ze všech záměrů realizovaných na území České republiky mezi lety 2002-2017.

Na první pohled je viditelný největší impakt jsou opět vlivy na hlukovou situaci a event. další fyzikální a biologické charakteristiky.

Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na hlukovou situaci eventuelně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upřádání krajinných prvků	narušení ekologické stability
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	vlivy z hlediska zvýšených nároků na vodu

Tab. 28: Kombinace nejzávažnějších impaktů v kraji Vysočina I. (Hanušová, 2021)

Výše uvedená kombinace impaktů opět odpovídají záměrům kategorie **I /1.7** – Chov hospodářských zvířat od stanovené kapacity, které byly již výše popsány. Tato kategorie tvoří 56,7 % ze všech záměrů realizovaných na území Kraje Vysočina. Mezi konkrétní záměry patří např. **VYS103** – *Stáj pro dojnice Rybníček*, **VYS351** – *Dostavba střediska živočišné výroby Červená Lhota*, **VYS723** – *Dostavba stáji v areálu FARMY ZÁHOŘÍ, Netín*

Stanoviska k výše uvedené kategorii záměrů byla vydávána po celé sledované období, nejvíce však 2004, kdy bylo vydáno 6 stanovisek.

Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach
Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	veřejné zdraví	
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	

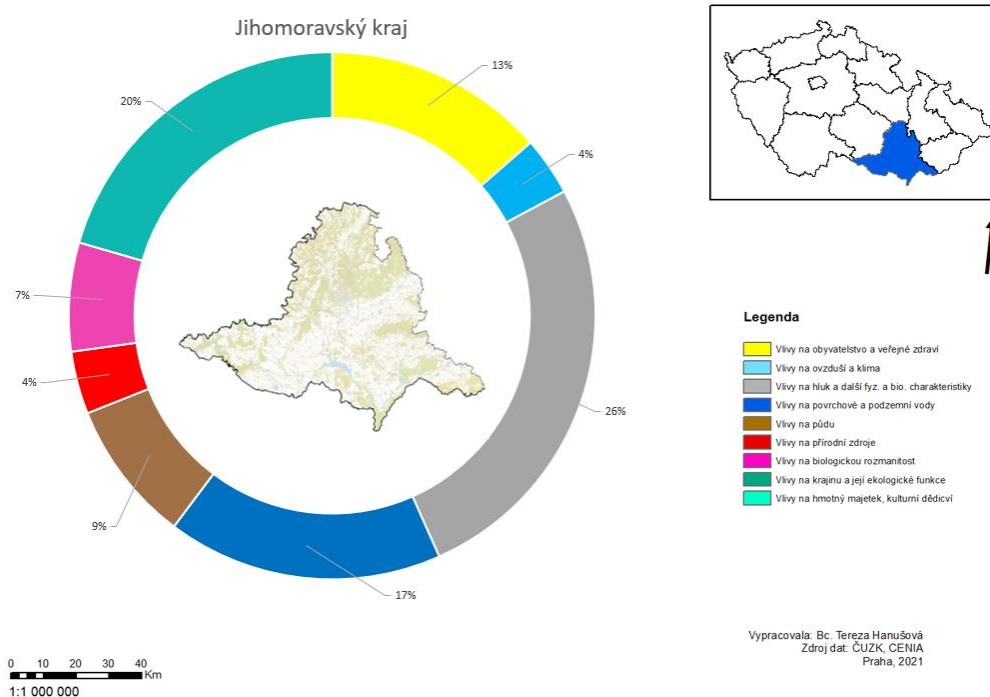
Tab. 29: Kombinace nejzávažnějších impaktů v kraji Vysočina II. (Hanušová, 2021)

Druhá výrazná kombinace impaktů je charakteristické pro záměry kategorie **I /10.1** - Zařízení k odstraňování nebezpečných odpadů a **II /10.1** - Zařízení ke skladování, úpravě nebo využívání nebezpečných odpadů. Jako konkrétní záměry lze uvést např. **OV7017** – *Stavba zařízení pro nakládání s autovraky a kovovým odpadem* a **VYS270** – *Rozšíření skládky S-003, Vyskytná nad Jihlavou, II. etapa výstavby*.

Stanoviska k této kategorii záměrů byla vydávána především mezi lety 2003–2010.

V kraji Vysočina nejsou téměř zastoupeny impakty 6 – Vlivy na přírodní zdroje a 7 – Vlivy na biologickou rozmanitost. Naopak je zde zcela jasný celorepublikový trend.

5.11 Jihomoravský kraj

Obr. 16: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Jihomoravském kraji (Hanušová, 2021)

V Jihomoravském kraji bylo vydáno 131 stanovisek. Toto číslo představuje 9,2 % ze všech záměrů realizovaných v České republice mezi lety 2002-2017. Z barevného rozložení grafu je vidět zastoupení všech impaktů.

Nejmarkantnější impakt byl opět 3 - Vlivy na hlukovou situaci a event. další fyzikální a biologické charakteristiky. V následující tabulce je vidět nejčastější kombinaci impaktů, která má na území Jihomoravského kraje největší negativní dopad.

Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na hlukovou situaci eventuelně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upořádání krajinných prvků	narušení ekologické stability
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	vlivy z hlediska zvýšených nároků na vodu

Tab. 30: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Jihomoravském kraji I. (Hanušová, 2021)

Jako v předchozích krajích i zde je tato skladba impaktů charakteristická pro záměry kategorie **I/1.7** – Chov hospodářských zvířat od stanovené kapacity. Záměry této kategorie tvoří 15 % ze všech realizovaných záměrů v Jihomoravském kraji. Jde např. o záměr **JHM1330** – Farma pro chov brojlerů Šumice nebo **JHM970** – Haly na chov prasat, středisko Hostěradice. Stanoviska k záměrům této kategorie byla vydávána průběžně během celého sledovaného období.

Stejně jako v předchozích krajích i zde je kombinace impaktů charakteristická pro záměry kategorie **I/10.1** – Zařízení k odstraňování nebezpečných odpadů uvedená v následující tabulce.

Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na hlukovou situaci eventuelně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach
Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	veřejné zdraví	
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	

Tab. 31: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Jihomoravském kraji II. (Hanušová, 2021)

Jako příklad konkrétních záměrů lze uvést **OV7003** – Moravský Krumlov – sběrný dvůr nebo **OV7011** – Centrum zpracování odpadů Těmice.

Následující tabulka je opět shodná např. s Libereckým krajem. Kombinace impaktů je charakteristická pro záměry kategorie **I/4.1** - Pražení a slinování (sintrování) kovových rud a **II/3.1** – Zařízení ke spalování paliv od stanoveného výkonu.

Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	veřejné zdraví	
Vlivy na ovzduší a klima	uvolňování/produkce znečišťujících látek	vliv/zranitelnost vůči změně klimatu
Vlivy na hlukovou situaci eventuelně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach

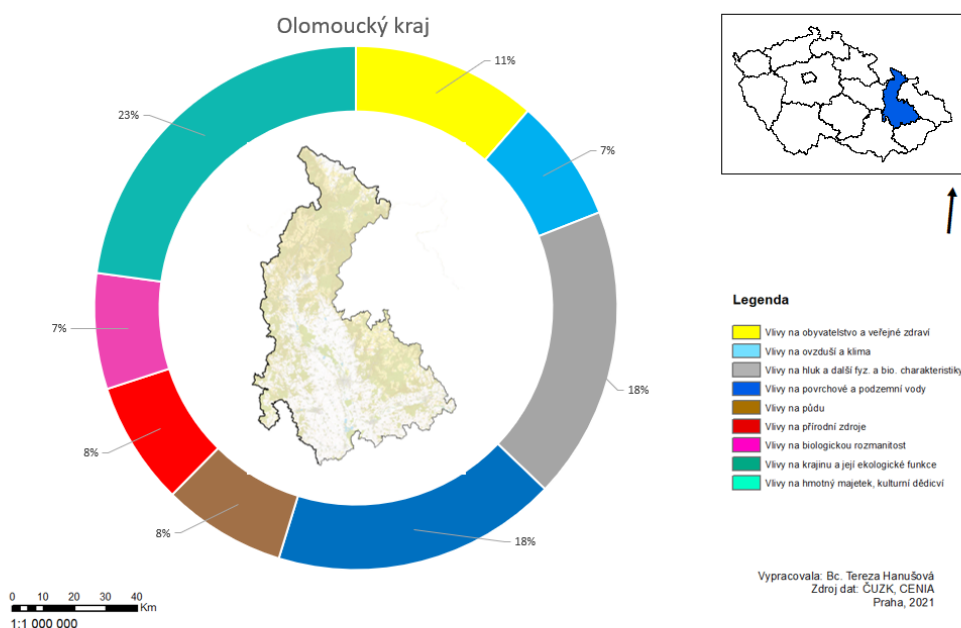
Tab. 32: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Jihomoravském kraji III. (Hanušová, 2021)

Kategorie I/4.1 zatím nebyla v žádném z předchozích krajů. Negativní dopad na životní prostředí v podobě hluku a zápachu pochází z výše zmíněných zařízení. Odtud pochází i produkce znečišťujících látek unikajících do ovzduší. Ty mohou ovlivnit jak klima, tak veřejné zdraví. Druhá kategorie – II/3.2 již byla popsána v předchozích kapitolách.

Jako příklady konkrétních záměrů lze uvést **JHM622** – Bioplynová stanice Bučovice nebo **OV7134** – Odlakování s rozšířením výroby ARENS Břeclav

Stanoviska k těmto záměrům byla vydávána především ve 2. polovině sledovaného období. Složení impaktů i v tomto kraji kopíruje celorepublikový trend.

5.12 Olomoucký kraj

Obr. 17: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Olomouckém kraji (Hanušová, 2021)

Na území Olomouckého kraje bylo vydáno 71 stanovisek, což tvoří 5 % ze všech realizovaných záměrů v České republice v letech 2002-2017.

Největší zatížení životního prostředí je opět způsobeno vlivy na krajinu a její ekologické funkce.

Základní jednotka	Podjednotka		
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upořádání krajinných prvků	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk		
Vlivy na biologickou rozmanitost (fauna, flóra, ekosystémy)	vlivy na biologickou rozmanitost (faunu, flóru)	vlivy na ekosystémy	

Tab. 33: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Olomouckém kraji I. (Hanušová, 2021)

Tyto impakty nejvíce vystihují kategorií záměrů **II /3.2** – Větrné elektrárny od stanoveného výkonu a výšky stojanu. Tato kategorie záměrů tvoří 15,5 % z celkových 71 realizovaných záměrů na území Olomouckého kraje. Mezi konkrétní záměry patří např. **OLK113** – *Větrný park Horní Loděnice* nebo **OLK413** – *Rekonstrukce větrné farmy Mravenečník*. Stanoviska k záměrům této kategorie byla vydána především v období 2006–2013.

Další kombinace impaktů charakterizující velký počet realizovaných záměrů je uvedena v následující tabulce.

Základní jednotka	Podjednotka		
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	změny povrchového odtoku vod, zasakování a celkové retence vody v krajině	
Vlivy na přírodní zdroje	ztráta neobnovitelných zdrojů a /nebo ložisek nerostů		
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upořádání krajinných prvků	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability

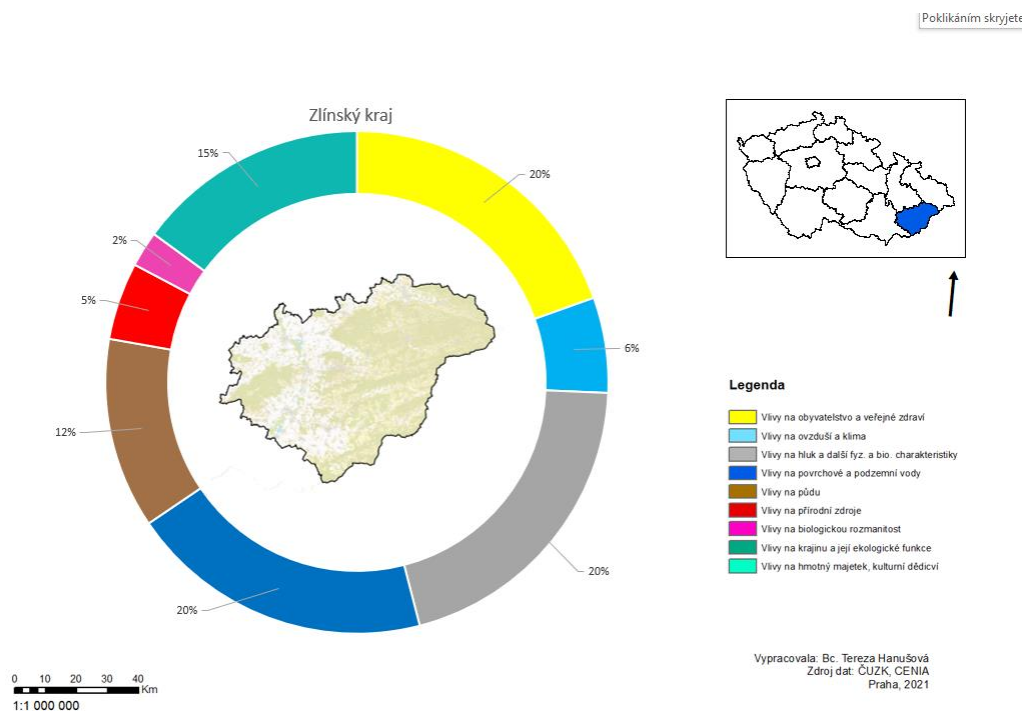
Tab. 34: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Olomouckém kraji II. (Hanušová, 2021)

Tato skladba je shodná s několika předchozími kraji. I zde jsou tyto impakty přiřazené k záměrům kategorie **II /2.5** – Těžba nerostných surovin a rašeliny od stanoveného limitu. Záměry této kategorie tvoří 15,5 % ze všech záměrů realizovaných na území Olomouckého kraje. Jedná se např. o **OLK217** – *Těžba štěrkopísků na ložisku Lutín-Luběnice* či **OLK375** – *Dobývání stavebního kameniva v dobývacím prostoru Rozstání*.

Stanoviska k těmto záměrům byla vydána z větší části v 2. polovině sledovaného období, tedy mezi lety 2010-2017.

I v tomto kraji je zachován celorepublikový trend rozložení impaktů.

5.13 Zlínský kraj

Obr. 18: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Zlínském kraji (Hanušová, 2021)

Na území Zlínského kraje bylo vydáno 88 stanovisek. Jde o 6,2 % z celkového počtu realizovaných záměrů na území České republiky mezi lety 2002-2017.

Zde je opět vidět vliv všech impaktů. Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví, vlivy na hluk a vlivy na povrchovou a podzemní jsou velmi podobně zastoupeny. Početně nejvíce je ale zastoupen impakt vlivů na hlukovou situaci a event. další fyzikální a biologické charakteristiky.

Základní jednotka	Podjednotka			
Vlivy na hlukovou situaci eventuelně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach	světelné znečištění	
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability	fragmentace krajiny, bariérový efekt, omezení prostupnosti a migrací v krajině
Vlivy na půdu	trvalý nebo dočasný zábor ZPF i PUPFL	změna přirozeného reliéfu, zvýšení rizika sesuvů a erozí		

Tab. 35: Kombinace nejzávažnějších impaktů ve Zlínském kraji I. (Hanušová, 2021)

Kombinace výše uvedených impaktů se již objevila ve většině krajů. Jedná se o dopady ve spojení s výstavbou dopravní sítě, tedy kategoriemi

I/9.1 - Novostavby železničních drah od stanové délky, **I/9.3** – Novostavby, rozšiřování a přeložky dálnic a rychlostních silnic, a **II/9.1** - Novostavby, rozšiřování a přeložky silnic všech tříd a místních komunikací I. a II. třídy. Jako příklady konkrétních realizovaných záměrů lze uvést **MZP064** – Rychlostní silnice R 55, stavba 5507 Babice – Staré Město, **OV8211** – Modernizace trati Brno – Přerov, 5. stavba Kojetín – Přerov, **ZLK814** – Přeložka silnic II /490 a II /495 Uherský Brod (obchvat částí Těšov a Újezdec).

Jak je vidět z grafu reprezentujícího poměr impaktů ve Zlínském kraji, velkou část tvoří impakt 4 – Vlivy na povrchové a podzemní vody a 8 – vlivy na krajinu a její ekologické funkce. Kombinace impaktů v následující tabulce již byla několikrát použita u předchozích krajů.

Základní jednotka	Podjednotka		
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	změny povrchového odtoku vod, zasakování a celkové retence vody v krajině	
Vlivy na přírodní zdroje	ztráta neobnovitelných zdrojů a /nebo ložisek nerostů		
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny – prostorového a funkčního upořádání krajinných prvků	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability

Tab. 36: Kombinace nejzávažnějších impaktů ve Zlínském kraji II. (Hanušová, 2021)

Uvedená skladba impaktů je charakteristická pro záměry **II /2.5** – Těžba nerostných surovin a rašeliny od stanoveného limitu. Taktéž dopady těžby byly již popsány v předchozích kapitolách. Mezi konkrétní realizované záměry této kategorie patří např. **ZLK210** – Těžba a úprava štěrkopísku na nevýhradním ložisku Střížovice.

Poslední významná kombinace impaktů uvedená v tabulce níže je taktéž shodná s předchozími kraji. Jedná se o impakty vyplývající ze záměrů kategorie **I /10.1** - Zařízení k odstraňování nebezpečných odpadů.

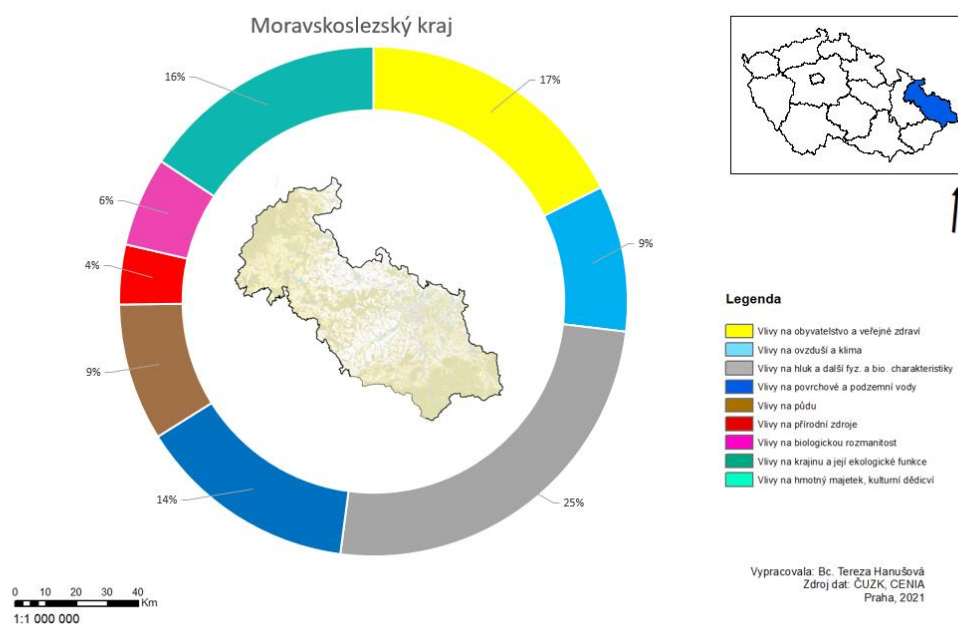
Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach
Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	veřejné zdraví	
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	

Tab. 37: Kombinace nejzávažnějších impaktů ve Zlínském kraji III. (Hanušová, 2021)

Záměry této kategorie představují 10 % ze všech realizovaných záměrů na území Zlínského kraje. Jako příklad lze uvést **OV8004** – Skladování a čištění olejů – Chropyně, Zařízení pro nakládání s odpady v areálu PSG a, s, v Otrokovicích. Nejvíce stanovisek k těmto záměrům bylo vydáno mezi lety 2002-2005.

Zlínský kraj taktéž kopíruje celorepublikový trend nejvíce zastoupených impaktů.

5.14 Moravskoslezský kraj

Obr. 19: Poměr impaktů z realizovaných záměrů v Moravskoslezském kraji (Hanušová, 2021)

V Moravskoslezském kraji bylo vydáno 177 stanovisek, což představuje 12,5 % z celkového počtu uskutečněných záměrů na území České republiky v letech 2002-2017. Jedná se kraj s 2. největším počtem realizovaných záměrů.

Na první pohled patrné největší zastoupení impaktu vlivů na hlukovou situaci a event. další fyzikální a biologické charakteristiky. Kombinace impaktů je totožná s předchozím krajem.

Základní jednotka	Podjednotka			
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach	světelné znečištění	
Vlivy na biologickou rozmanitost	narušení funkcí krajiny	vlivy na krajinný ráz a estetické vnímání krajiny – vizuální narušení	narušení ekologické stability	fragmentace krajiny, bariérový efekt, omezení prostupnosti a migrací v krajině
Vlivy na půdu	trvalý nebo dočasný zábor ZPF i PUPFL	změna přirozeného reliéfu, zvýšení rizika sesuvů a erozí		

Tab. 38: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Moravskoslezském kraji I. (Hanušová, 2021)

Výše uvedená kombinace impaktů charakterizuje opět kategorii záměrů **II /9.1** - Novostavby, rozšiřování a přeložky silnic všech tříd a místních komunikací I. a II. třídy. Jako příklad realizovaných záměrů lze uvést **MSK082** – Silnice I/57 Hladké Životice – obchvat, **R48** – MÚK Nošovice nebo **MSK923** – Most přes řeku Olši u Budzoše.

Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na hlukovou situaci eventuálně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach
Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	veřejné zdraví	
Vlivy na povrchové a podzemní vody	vlivy z hlediska ovlivnění kvality vod/kontaminace vod (povrchových i podpovrchových)	

Tab. 39: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Moravskoslezském kraji II. (Hanušová, 2021)

Kategorie vystihující výše uvedené impakty již byla popsána v předchozích kapitolách. Jedná se o záměry kategorie **I/10.1** – Zařízení k odstraňování nebezpečných odpadů. Tato kategorie tvoří téměř 10 % všech realizovaných záměrů v Moravskoslezském kraji. Mezi konkrétní realizované záměry patří **MZP113** – Úpravna zeminy Ostrava nebo **OV9012** – Zařízení na výrobu stavebních hmot na

odvalu Dolu Jan Šverma. Stanoviska k realizovaným záměrům byla vydávána kontinuálně po celou dobu sledovaného období.

Poslední výrazná kombinací impaktů je charakteristická pro kategorií záměrů je **I/4.4** – Povrchová úprava kovů nebo plastů včetně lakoven od stanovené kapacity.

Základní jednotka	Podjednotka	
Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	veřejné zdraví	
Vlivy na ovzduší a klima	uvolňování/produkce znečišťujících látek	vliv/zranitelnost vůči změně klimatu
Vlivy na hlukovou situaci eventuelně další fyzické a biologické charakteristiky	hluk	zápach

Tab. 40: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Moravskoslezském kraji III. (Hanušová, 2021)

V této kategorii bylo realizováno 27 záměrů, což je 15 % ze všech realizovaných záměrů v tomto kraji. Jako příklad lze uvést **OV9065 – KOVONA SYSTEM, a. s. – zvýšení kapacity lakovací linky, Prášková lakovna PNH 4**.

6. Diskuse

6.1 Porovnání impaktů mezi kraji

Předmětem analytické části diplomové práce bylo zkoumání dopadu jednotlivých kategorií impaktů a celkové kumulativní zatížení na území České republiky. Jak již bylo uvedeno ve výsledcích, nejvíce zastoupeným impaktem v celorepublikovém měřítku byl vliv na hlukovou situaci a další fyzikální a biologické charakteristiky.

Kraj	Vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví	Vlivy na ovzduší a klima	Vlivy na hluk a další fyz. a bio. Charakteristiky	Vlivy na povrchové a podzemní vody	Vlivy na půdu	Vlivy na přírodní zdroje	Vlivy na biologickou rozmanitost	Vlivy na krajinu a její ekologické funkce	celkové pořadí
Praha	4	14	10	10	9	7	5	5	7/8
Středočeský kraj	1	12	5	13	1	13	8	11	7/8
Jihočeský kraj	10	11	8	8	13	14	9	7	12
Plzeňský kraj	12	6	12	11	11	5	4	9	11
Karlovarský kraj	14	1	2	3	3	3	2	3	3
Ústecký kraj	3	10	11	9	8	11	7	10	9/10
Liberecký kraj	11	8	3	4	5	6	3	4	4
Královéhradecký kraj	8	5	7	5	7	4	6	6	5
Pardubický kraj	7	9	13	12	12	9	7	13	13
Kraj Vysočina	13	7	9	7	6	8	7	12	9/10
Jihomoravský kraj	5	13	14	14	14	12	5	14	14
Olomoucký kraj	9	4	6	6	10	10	5	8	3
Zlínský kraj	6	4	4	2	4	2	1	2	2
Moravskoslezský kraj	2	2	1	1	2	1	7	1	1

Tab. 41: Pořadí jednotlivých krajů v počtu záměrů stejného impaktu (Hanušová, 2021)

V tabulce je uvedeno pořadí jednotlivých krajů v každém impaktu. Číslo 1 znamená největší impakt, číslo 14 nejmenší. V posledním sloupci je uvedeno celkové pořadí z hlediska součtu všech impaktů.

S kumulativním zatížením úzce souvisí nosná kapacita prostředí. Nejedná se o žádný jednoduchý, statický stav. Nosná kapacita prostředí se definuje jako maximální trvalé zatížení jedním impaktem v omezeném prostředí (Hui, 2015).

Zákon č. 17 /1992 Sb., o životním prostředí definuje únosné zatížení územní lidskou činností jako zatížení, při kterém nedochází k poškozování životního prostředí zejména jeho složek, funkcí, ekosystémů nebo ekologické stability.

Ještě přínosnějším ukazatelem je odolnost prostředí. Odolnost je v tomto smyslu měřítkem poruchu a impaktů, které lze absorbovat, než se zhroutí. Proto ekonomické aktivity jsou udržitelné jen v případě kooperace s ochranou životního prostředí (Arrow, a další, 1995). (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020)

V případě výzkumu této diplomové práce je z hlediska kumulativních vlivů neboli všech vlivů dohromady, nejvíce zatížen Středočeský kraj. Naopak nejmenší zatížení je v kraji Karlovarském.

V Praze je největší zatížení vlivy na půdu. Ve srovnání s ostatními kraji se jedná o kraj nejvíce zatížený. To je z důvodu husté bytové a kancelářské výstavby, obchodních center a podobných projektů. Naopak v součtu vlivů na přírodní zdroje, krajinu a její ekologické funkce a vlivy na povrchové a podzemní vody se Praha umísťuje na posledních pozicích z hlediska míry zatížení.

Ve Středočeském kraji kromě vlivů na biologickou rozmanitost, které jsou minimální, jsou všechny ostatní impakty největší v celorepublikovém měřítku. Na tomto území je velmi hustá dopravní síť. Nacházejí se zde jak rychlostní silnice, tak dálnice, což vysvětluje vlivy na hlukovou situaci, velkou míru světelného znečištění, vlivy na půdu i vlivy na ovzduší a klima. Zároveň se v tomto kraji nachází spousta lomů a dobývacích prostorů, což vysvětluje velké zatížení v oblasti přírodních zdrojů a vlivů na krajinu a její ekologické funkce. Budoucí záměry by měly být zvažováno velmi pečlivě s ohledem na již velké kumulativní zatížení území.

Kraj s velmi nízkým kumulativním zatížením je Jihočeský kraj. Impaktem, který je v tomto kraji ale nejvíce zastoupený jsou vlivy na krajinu a její ekologické funkce a vlivy na hlukovou situaci. V Jihočeském kraji leží specifická oblast Šumava (SOB1)⁹ (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020). Citlivost území na krajinu a její ekologické funkce je zde větší kvůli Národnímu parku Šumava, který vyžaduje zvýšenou ochranu.

---

⁹ SOB1 – Území obcí z ORP Český Krumlov (západní část), Klatovy (jihozápadní část), Prachatice (jihozápadní část), Sušice, Vimperk

Vlivy na hlukovou situaci a další fyzikální a biologické charakteristiky pochází z projektů týkajících se výstavby nové nebo rozšíření stávající infrastruktury. Tato činnost je v souladu s prioritní osou Politiky Územního Rozvoje, která jako cíl této specifické oblasti udává zlepšení dopravní infrastruktury území včetně rozvoje dopravní dostupnosti přeshraničních tahů. Důraz je zároveň kladen na rozvoj ekologických forem dopravy.

V Plzeňském kraji jsou největšími impakty vlivy na biologickou rozmanitost a vlivy na přírodní zdroje. Ostatní impakty jsou ve srovnání se zbylými kraji výrazně menší. Jde tedy o kraj s velmi nízkým celkovým zatížením. I zde se nachází větší část národního parku Šumava dále CHKO Český Les a část CHKO Brdy. Citlivost území je tedy stejně jako v Jihočeské kraji vysoká. Plzeňský kraj zároveň stále disponuje poměrně velkými zásobami nerostných surovin, z nichž nejvýznamnější je kaolin používaný k výrobě porcelánu. Dále se zde těží kámen, vápenec, živec a keramické jíly (Plzeňský kraj, 2008). Těžba zde probíhala i historicky (Dudák, 2008). Vzhledem k tomu, že těžební činnost má na krajinu a okolní ekosystémy vážné dopady, je třeba podobným záměrům věnovat do budoucna zvýšenou pozornost.

Oproti tomu Karlovarský kraj je v celkovém pořadí na posledním místě v celkovém zatížení území. Ve studiích, hodnotících stav životního prostředí, se území označuje za zatížené (Informační portál Karlovarského kraje, 2021), v celorepublikovém měřítku je ale zatížení minimální. Vlivy na ovzduší a klima, vlivy na půdu, na obyvatelstvo a veřejné zdraví a na povrchové a podpovrchové vody jsou i nejmenšími impakty v porovnání s ostatními kraji. Bylo zde realizováno také nejméně záměrů, jak již bylo uvedeno v kapitole Výsledky. I přesto, že území je poznamenáno těžbou, následky nejsou tak fatální jako tomu je u jiných krajů (Informační portál Karlovarského kraje, 2021). Politika územního rozvoje má v tomto kraji za cíl zkvalitnění silničního spojení s Prahou a vazeb na německou silniční síť, která je zároveň součástí TEN-T (Transevropská dopravní síť) (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020).

Ústecký kraj je třetím nejvíce zatíženým krajem v České republice. Největším impaktem jak na území Ústeckého kraje, tak celé české republiky jsou vlivy na biologickou rozmanitost. Všechny ostatní vlivy jsou taktéž velmi významné.

Nacházejí se zde dvě specifické oblasti – Mostecko (SOB5¹⁰) a Krušné hory (SOB6¹¹). Oblast Mostecka leží v rozvojové ose OS7 silně poznamenanou těžbou, energetickou výrobou a těžkým průmyslem, což vede ke střetu těžebních aktivit s aktivitami ochrany přírody. V kraji je velký důraz kladen na udržitelný rozvoj a mezní únosnost prostředí, právě z důvodu nadměrného využívání nerostných surovin. Politika územního rozvoje si klade za cíl vytvoření podmínek pro obnovu krajiny, jejího vodního režimu a dopravního systému. Budoucí posuzované záměry v oblasti těžby by tedy měly být posuzovány se zvýšenou pozorností.

V krušnohorské oblasti stále přetrvává vysoká míra znečištění životního prostředí v důsledku průmyslové a energetické výroby. I přes vysokou míru zatížení vlivy na hluk, ovzduší a klima a vlivy na půdu je zde ale třeba zlepšit stávající špatnou technickou infrastrukturu a dopravní dostupnost území jak z okolí, tak uvnitř oblasti. V Ústeckém kraji také probíhá nekoordinovaná výstavba větrných elektráren, kterou je třeba regulovat. Na tuto problematiku se váže nutnost výstavby souvisejících zařízení jako jsou přístupové komunikace, vedení energetického výkonu apod. Využívání obnovitelných přírodních zdrojů je ale prioritou pro udržitelný rozvoj. Výstavba dalších větrných elektráren by tedy měli být realizovaná s co možnou minimalizací vlivů na životní prostředí.

Liberecký kraj je druhým nejméně zatíženým krajem České republiky. Jsou zde nejmenší vlivy na krajinu a její ekologické funkce, což souvisí se zvýšenou ochranou

---

¹⁰ SOB5 – Území obcí z ORP Bílina (severní část), Litvínov (jihovýchodní část), Most. Oblast leží v rozvojové ose OS7 Ústí nad Labem–Most–Chomutov–Karlovy Vary–Cheb–hranice České republiky.

¹¹ SOB6 – Území obcí z ORP Chomutov (severní část), Kadaň (severní část), Litvínov (severní část), Teplice (severní část), Ústí nad Labem (severní část), Cheb (severní část), Karlovy Vary (severní část), Kraslice, Ostrov (severní část). Oblast se dotýká na území ORP Ústí nad Labem a Teplice OB6 Ústí nad Labem, na území ORP Litvínov SOB5 Mostecko, na území ORP Karlovy Vary, Ostrov a Sokolov OB12 Karlovy Vary, na území ORP Chomutov, Kadaň, Karlovy Vary, Litvínov a Ostrov a Sokolov OS7 Ústí nad Labem–Chomutov–Karlovy Vary–Cheb–hranice ČR a na území ORP Ústí nad Labem OS2 Praha–Ústí nad Labem–hranice ČR.

životního prostředí kvůli specifické oblasti Krkonoše – Jizerské hory (SOB7¹²). I přes to, že v celorepublikovém měřítku jsou impakty minimální, je zde potřeba snížit stále rostoucí zatížení až přetížení území dopravní a technickou infrastrukturou, a to především v oblastech zasahujících do národního parku Krkonoše a CHKO Jizerské hory (Ministerstvo životního prostředí, 2020). Na druhou stranu Politika Územního Rozvoje cílí ke zlepšení dopravní dostupnosti území a přeshraničních dopravních vazeb (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020). Pro budoucí záměry je tedy třeba dbát zvýšené pozornosti.

Královéhradecký kraj je ve srovnání s ostatními kraji zatížený poměrně dost. Největším impaktem jsou vlivy na přírodní zdroje. To je opět dáno těžební činností, která na území Královéhradeckého kraje probíhá. Kromě těžební činnosti zde probíhá dostavba úseku dálnice D11, která má za cíl zvýšit dopravní přeshraniční dostupnost. Očekává se tedy zvýšené dopravní zatížení, což znamená, že vlivy na hluk a vlivy na ovzduší a klima porostou i po realizaci záměru. Pro budoucí projekty je tedy třeba věnovat pozornost kumulativním vlivům. Zároveň se na území Královéhradeckého kraje nachází část Národního Parku Krkonoše, CHKO Broumovsko a CHKO Orlické hory, které vyžadují zvýšenou ochranu při možné realizaci budoucích záměrů.

Pardubický kraj se nachází zhruba uprostřed z hlediska celkového zatížení území. Ke zlepšení stavu životního prostředí za posledních 30 let přispěla především modernizace technologií ve velkých elektrárnách či výstavba čistíren odpadních vod. Podařilo se také odstranit některé staré ekologické zátěže (ekolist.cz, 2019). Současné největší impakty jsou vlivy na ovzduší a klima, na které je třeba brát zřetel při realizaci budoucích záměrů. Znečištění suspendovanými částicemi frakce PM₁₀ pochází především z malých stacionárních zdrojů. Stejně tak hlukové zatížení, které pochází z energetických projektů a dopravy. Nadměrná úroveň hluku a znečištění ovzduší negativně působí nejen na obyvatele ale také na okolní přírodu. Jako další problém životního prostředí byl identifikován nárůst zastavěného území spojeným se zvýšenou logistickou náročností a spotřebou energie. Posledním problémem je sílící tlak na

---

¹² SOB7 – Území obcí z ORP Frýdlant (jižní část), Jablonec nad Nisou (severní část), Jilem-nice (severní část), Liberec (severovýchodní část), Tanvald (bez obcí v západní části), Trutnov (severní část), Vrchlabí (severní část). Oblast se dotýká na území ORP Jablonec nad Nisou, Liberec a Tanvald OB7 Liberec

využívání lesní biomasy jako obnovitelného zdroje energie. Využívání obnovitelných zdrojů energie je sice prioritou, jak již bylo zmíněno, ovšem obnova lesa je poměrně dlouhodobou záležitostí a bylo by vhodné vyhledat jiné alternativy obnovitelných zdrojů energie (Pardubický kraj, 2019).

Kraj Vysočina je třetím nejméně zatíženým krajem České republiky. Největším impaktem na území kraje Vysočina jsou vlivy na krajinu a její ekologické funkce. Tento impakt je zde citelný z důvodu množství zvláště chráněných území. Nachází se zde 2 velkoplošná a 203 maloplošných zvláště chráněných území. Naopak nejmenší zatížení v celorepublikovém měřítku představují vlivy na přírodní zdroje a vlivy na biologickou rozmanitost. Územím prochází vytížené silniční tahy, které způsobují zvýšené hlukové znečištění a znečištění ovzduší a klimatu. Paradoxně emise znečišťujících látek za poslední roky výrazně klesly, což lze přisoudit rekonstrukci dálnice D1. V kraji Vysočina je také ohrožován krajinný ráz snahami o umístování esteticky nevhodných staveb, především větrných elektráren (Ministerstvo životního prostředí, 2019). Výstavba větrného parku Blatnice byla zastavena, respektive bylo uděleno nesouhlasné stanovisko k tomuto záměru. Ovšem opět je zde dilema obnovitelných zdrojů energie, tedy výstavby větrných elektráren na úkor poškození krajinného rázu.

V následujících krajích je distribuce aktivit soustředěna na emisně významný těžební průmysl a energetiku, jenž má významný negativní dopad na životní prostředí. Prvním z nich je Jihomoravský. Největšími impakty zde jsou vlivy na hluk a vlivy na biologickou rozmanitost. V souvislosti s těžbou jsou na území Jihomoravského kraje znatelné i vlivy na přírodní zdroje a krajinu a její ekologické funkce. Z hlediska budoucích záměrů je třeba těmto vlivům věnovat zvýšenou pozornost, aby nedošlo k naplnění únosné kapacity prostředí.

I přesto, že vlivy na ovzduší a klima nejsou v celorepublikovém měřítku zvláště signifikantní, znečištění ovzduší bylo v Jihomoravském kraji určeno jako hlavní environmentální problém (Ministerstvo životního prostředí, 2019). Důvodem je hustá silniční síť na území Jihomoravského kraje, ze které pochází i hlukové znečištění.

Znečištění ovzduší je způsobeno emisemi tuhých látek i suspendovaných částic PM₁₀ a PM₂₅.

Olomoucký kraj je v porovnání s ostatními kraji méně zatížený. Ve většině krajů i v kontextu celé České republiky je největším impaktem hlukové zatížení, a to i přes výstavbu dálnice D1 v úseku Přerov – Lipník nad Bečvou. V Olomouckém kraji je toto zatížení nejmenší. Naopak největším impaktem jsou vlivy na biologickou rozmanitost. Tento impakt je zde silný z důvodu výstavby větrných elektráren. V Olomouckém kraji leží CHKO Jeseníky, pro níž je narušení estetické funkce krajiny významné. Pro budoucí záměry je tedy nutné brát tento fakt v potaz.

Stejně jako v Jihomoravském kraji jsou dlouhodobě překračovány imisní limity částic frakce PM₁₀ a benzo (a) pyrenu. Za znečištění může především automobilová doprava a hustá síť silniční dopravy (Ministerstvo životního prostředí, 2019).

Ve Zlínském kraji je celkové zatížení ve srovnání s ostatními kraji střední. Největšími impakty jsou vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví a vlivy na ovzduší a klima. Ty jsou opět způsobeny zvýšenou koncentrací suspendovaných částic PM₁₀. Znečištění pochází jednak ze silniční dopravy a jednak dálkovým přenosem emisí z oblastí Ostravy a Polska. Snížení negativního vlivu na ovzduší a klima je nutné i z hlediska ochrany přírody. Velkou část území Zlínského kraje totiž zaujímá CHKO Beskydy.

Vlivy na přírodní zdroje a biologickou rozmanitost jsou spojeny s těžební činností, která je v oblasti Moravy značná a již několikrát diskutovaná. Posledním ekologickým problémem na území Zlínského kraje jsou sesuvy půdy (Ministerstvo životního prostředí, 2019). Vlivy na půdu, zvýšení rizika sesuvů a erozí souvisí s výstavbou a modernizací silniční sítě. Pro další potenciální záměry týkajících se rozšíření dopravní sítě je nutné přihlížet k tomuto riziku.

Moravskoslezský kraj je druhým nejzatíženějším krajem České republiky, a to především díky největšímu vlivu na ovzduší a klima. Pravidelně zde dochází

k překračování imisních limitů pro některých znečišťujících látek (zejména PM10, PM2,5, benzo (a) pyren, troposférický ozón), a to zejm. ve velkých městech.

Na území Moravskoslezského kraje se nachází 3 specifické oblasti – Beskydy (SOB2¹³), Karvinsko (SOB4¹⁴) a Jeseníky – Kralický Sněžník (SOB3¹⁵). V oblasti Beskyd se nachází významné zdroje energetických nerostných surovin. Území především v okolí Frenštátu je tedy velmi zatížené těžbou. S ohledem na budoucí generace a trvale udržitelný rozvoj území je nutná zvýšená ochrana přírody a pozornost při povolování budoucích záměrů týkajících se těžby. To samé se týká oblasti Karvinska, kde kromě devastovaného území těžbou je i vysoké znečištění ovzduší. V souladu se Státní politikou TUR životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 je tedy nutné vytvářet podmínky pro rekultivaci a revitalizaci ploch a využívat brownfieldy ať už pro záměry spojené s ekonomickou aktivitou tak pro záměry rekreace a koncepčně tyto plochy začlenit do územního systému ekologické stability.

V Oblasti Jeseníky – Kralický Sněžník je nevyhovující dopravní dostupnost většiny území. Její zlepšení je již zanesené v Politice Územního Rozvoje. Protože se ale jedná o území ležící v CHKO Jeseníky a Národní Přírodní Rezervace Kralický Sněžník je třeba dbát zvýšené ochrany přírody a minimalizovat ohrožení přirozených funkcí krajiny a ekosystémů.

---

¹³ SOB2 – Území obcí z ORP Frenštát pod Radhoštěm, Frýdek-Místek (jižní okraj), Frýdlant nad Ostravicí, Jablunkov (západní okraj), Rožnov pod Radhoštěm, Třinec (jihozápadní okraj), Vsetín (východní část). Ob – last se dotýká na území ORP Frýdek-Místek rozvojové oblasti OB2 Ostrava a na území ORP Jablunkov a Třinec rozvojové osy OS13 Ostrava–Třinec–hranice ČR.

¹⁴ SOB3 – Území obcí z ORP Bohumín, Havířov (severní část), Karviná, Orlová (jižní a východní část). Oblast je součástí Metropolitní rozvojové oblasti OB2 Ostrava.

¹⁵ Území obcí z ORP Bruntál, Jeseník, Králíky, Krnov (severozápadní část), Rýmařov, Šumperk.

6.2 Synergické a kumulativní vlivy

I přesto, že stav životního prostředí se od vzniku České republiky výrazně zlepšil, z dlouhodobého monitoringu vyplývá, že v některých oblastech se stále nedaří dosáhnout požadovaných limitů (Ministerstvo životního prostředí, 2020). Oblasti, které se nedaří zlepšit jsou impakty, u kterých byl zjištěn největší dopad na životní prostředí u posuzovaných záměrů – vlivy na hluk a světelné znečištění, trvalý nebo dočasný zábor ZPF, ekologický a chemický stav vody a imisní limity.

Vlivy na ovzduší a klima v celorepublikovém měřítku ani v jednotlivých krajích nemělo velké procentuální zastoupení, přesto je především v oblasti Moravy znečištění ovzduší silné. Část znečištění tvoří automobilová doprava a emise z průmyslových podniků. Druhým zdrojem znečištění jsou lokální topeniště, tedy domácnosti. Impakt pocházející z těchto lokálních topenišť ale není v analýzách zohledněn. Ochrana ovzduší a snižování emisí je ale v těchto krajích prioritou. Nástroji, kterými lze ochranu ovzduší docílit je zavádění BAT (nejlepší dostupné techniky), výzkumem a implementací nových technik a dynamické řízení dopravní obslužnosti. Pro zavedení vhodných opatření je ale třeba rozšířit monitoring.

Jak již bylo zmíněno výše, největší podíl ze všech impaktů tvoří vlivy na hluk a další fyzikální a biologické charakteristiky, např. světelné znečištění. Tyto dva impakty vznikají díky stále rostoucímu trendu růstu přepravní výkonů silniční dopravy.

Hluk ve vztahu k obyvatelstvu řeší zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Světelné znečištění není regulováno žádným zákonem. Stejně tak není regulována hluková situace ve vztahu k ekosystémům.

Tyto dva impakty jsou zároveň fenomény, s jejichž působením přicházíme do styku denně. Setkáváme se s umělým osvětlením ve městech či na dálnicích a stejně tak s ruchem silniční dopravy jsme denně v bezprostředním kontaktu. Veřejnost těmto impaktům nevěnuje dostatečnou pozornost, protože negativní následky se projevují až

po delší době. Ovlivnění okolních ekosystémů je způsobeno především expandováním lidské činnosti do krajiny. Snížení hlukové zátěže by mělo pomoci dodržování hlukových limitů. Jde o cíl, který si Česká republika stanovila při formulaci strategického rámce České republiky 2030.

Krajinu může poškodit i nevhodné umělé osvětlení, jenž následně snižuje estetickou kvalitu krajiny i všeobecnou harmonii prostředí. V přírodě a obzvláště v národních parcích, zvláště chráněných územích a CHKO vzniká světelné znečištění např. při provozu lyžařských areálů. S ohledem na okolní ekosystémy je ale tento impakt obzvláště nežádoucí.

Bohužel, jak již bylo zmíněno, Česká republika zatím legislativní rámec světelného znečištění nemá na rozdíl od jiných evropských států (např. Chorvatska, Slovinska nebo Francie). Existují kritéria vydaná Evropskou komisí, která jsou zaměřená na veřejné zakázky a osvětlení dopravní infrastruktury. Jejich cílem je předcházet světelnému znečištění. Jsou ale nepovinná, mají pouze doporučující charakter. Při nevhodném nakládání či nadbytečným osvětlení dochází k plýtvání elektrické energie. I z hlediska energetických úspor je tedy žádoucí se touto problematikou více zabývat.

Protože světelné znečištění je ale jeden z parametrů, které EIA sleduje v rámci hodnocení dopadu na životní prostředí, rozhodlo se o úpravě legislativy v rámci rekodifikace stavebního zákona. Zde budou uvedeny parametry světelného znečištění. Umělé světlo ze staveb a jeho působení na okolí by mělo být minimalizováno už při projektování stavby.

I přesto, že výše zmíněné impakty jsou způsobené především záměry zahrnující výstavbu a modernizaci dopravní sítě, systémy dopravní infrastruktury realizaci těchto záměrů nezbytně vyžadují. Realizace ovšem musí proběhnout v koordinaci s jejich umístěním v území a s ohledem na ochranu životního prostředí. Je tedy důležité nalézání kvalitativně lepšího a citlivějšího průchodu územím.

S tím souvisí i trvalý nebo dočasný zábor ZPF, který nejen výstavba dopravní infrastruktury vyžaduje. Na snížení rozlohy zemědělského půdního fondu na úkor zpevněných ploch poukazují dlouhodobé trendy sledované v České republice. Celková výměra zemědělského půdního fondu se mezi lety 2000-2018 snížila o 1,8 % (Ministerstvo životního prostředí, 2020). Rychlost poklesu se však v posledních letech podařila snížit, což může být i zásluhou EIA.

Oba strategické dokumenty – Státní politika životního prostředí i Program Územního Rozvoje považují za prioritu upřednostňovat využití brownfieldů na místo zemědělské půdy. Nové upotřebení by měly najít především nevyužívané skladové, průmyslové a dopravní areály. Součástí této myšlenky je i finanční podpora sanací a odstranění starých ekologických zátěží jako motivace pro investora při umístování záměru.

Přesný dopad kumulativních vlivů za jednotlivé kraje nebo územní celky je ale velmi těžké určit, protože není prováděn následný monitoring ani post-analýzy. V případě, že by existovaly záznamy k jednotlivým typům záměrů, které by byly zadávány do informačního systému EIA spolu s výsledky monitoringu, mohly by se na základě toho vlivy analyzovat a sledovat na jakékoliv úrovni. V současné době toto ale neexistuje a kumulativní vlivy a celkové zatížení území se pouze odhaduje.

6.3 Udržitelnost

EIA má dva účely. První je analyzovat potenciálně významné dopady na životní prostředí vyplývající z významného vývoje a sdělit to rozhodovacím orgánům a veřejnosti (Wood, 2008). To by mělo mít za následek buď upuštění od environmentálně nepřijatelných akcí, zmírnění dopadů do bodu přijatelnosti, pokud je to možné nebo žádoucí, nebo kompenzace za nevyhnutelné dopady (Sadler, 1996). Druhým účelem je dosažení nebo podpora konečných cílů udržitelného rozvoje (Gilpin, 1995; Briggs, a další, 2013).

Udržitelný rozvoj v tomto kontextu představuje kvalitní územní plánování, které zmírňuje rozpínavost zástavby do krajiny, zabývá se asanacemi stávajících

zastavěných ploch, rekultivací brownfieldů, nevyužívaných průmyslových a vojenských areálů (Maier, 2012) a zároveň směřování k prioritám jako je přechod ke klimatické neutralitě (European Commission, 2019) a oběhovému hospodářství (European Commission, 2020), obnovení ekologické stability, podpora dlouhodobě udržitelného hospodaření v krajině a zachování biologické rozmanitosti v mezích tlaku změny klimatu (Ministerstvo životního prostředí, 2020).

V územní plánování jsou k tomuto účelu využívány koncepční dokumenty a plány, které uplatňují princip prevence a racionálního využívání zdrojů (Ústav územní rozvoje, 2016). Dalším důležitým principem je princip předběžné opatrnosti a princip únosného zatížení, který již byl popsán a diskutován výše. Jedná se o prevenční principy vycházející z práva životního prostředí (Damohorský, a další, 2003).

Na národní úrovni je udržitelné rozvoje docíleno zavedením Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj (Pedercini, a další, 2019). Cíle udržitelného rozvoje, schválené OSN, mají povinnost plnit všechny členské státy (United Nations, 2015).

K lepší udržitelnosti přispívají i alternativní řešení projednávaná jak v procesu EIA, tak v procesu územního plánování (Macháček, 2001). Cílem alternativ je kompromis mezi ekonomickým rozvoje a ochranou životního prostředí.

Aby bylo dosaženo udržitelného rozvoje, je třeba zajistit následný monitoring, který přinese do praxe nové poznatky a možnost ponaučení se z předešlých chyb. To by nepochybně mělo zahrnovat i) metodický rámec (jak, jak dlouho, kde a co přesně sledovat), ii) dohled (kontrola kvality, zajištění kvality), iii) správa dat (skladování, přístupnost, údržba) a zejména (iv) a program pro standardní auditorský postup, který tyto údaje použije. V rámci monitoringu by byly přidávány záznamy rizik k jednotlivým záměrům do informačního systému, což by umožnilo následné analýzy a vyhodnocení.

Pro zjednodušení by se kategorie záměrů mohly rozdělit, tak jak to navrhuje Braniš a Christopolous (2005): (1) těžební průmysl, (2) energie (výroba a / nebo přenos energie), (3) chemický průmysl (výroba chemických látek, včetně toxických látek, pesticidů, léčiv a papíru), (4) dopravní infrastruktura (dálnice, silnice první kategorie, železnice, tunely, letiště, vodní cesty, přístavy), (5) odpad (odpad nakládání a zpracování, včetně radioaktivního odpadu) a (6) ostatní (nákupní centra, supermarket, skladovací a tisková zařízení) (Braniš, a další, 2005). Podobně Čína v nedávné době vypracovala taxativní seznam projektů, které je nutné po ukončení procesu EIA monitorovat EIA a ukotvila ho do legislativních předpisů (Chang, a další, 2018).

Před většinou ostatních zemí máme tu výhodu, že u nás již informační systém a databáze projektů EIA /SEA existuje.

7. Závěr

Hlavním cílem diplomové práce bylo zhodnotit účinnost, účelnost a užitečnost EIA procesu a jeho realizaci v České republice. Dílčím cílem bylo zmapovat největší impakty způsobené realizovanými záměry mezi lety 2002-2017 v jednotlivých krajích.

V praktické části diplomové práce bylo tedy sledováno 9 kategorií impaktů: (1) vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví; (2) vlivy na ovzduší a klima; (3) vlivy na hlukovou situaci a další fyzikální a biologické charakteristiky; (4) vlivy na povrchové a podzemní vody; (5) vlivy na půdu; (6) vlivy na přírodní zdroje; (7) vlivy na biologickou rozmanitost a (8) vlivy na krajinu a její ekologické funkce.

Bylo zjištěno, že nejzastoupenějším impaktem za celou Českou republiku jsou vlivy na hluk, druhým nejvýznamnějším impaktem byly vlivy na krajinu a její ekologické funkce. Naopak nejméně zastoupenými byly vlivy na biologickou rozmanitost. Podobné procentuální zastoupení impaktů bylo poté zjištěno téměř ve všech krajích.

Zhodnocení efektivity, účinnosti a použitelnosti procesu EIA probíhalo na základě rešerše odborných publikací a studií zabývajících se touto problematikou. V první části literární rešerše byl popsán EIA proces z hlediska historického vývoje, z hlediska jeho praktikování v České republice. Ze získaných podkladů byla dále popsána podstata účinnosti a efektivity procesu EIA a kroky spojené s hodnocením těchto ukazatelů.

Proces EIA představuje základní prvek politiky ochrany životního prostředí v dnes téměř 200 zemích celého světa a zároveň nejdůležitější nástroj, který se používá k ochraně životního prostředí, udržitelnému využívání zdrojů životního prostředí a kvalitě života při plánování a provádění projektů (Caldwell, 1998) (Gałaś , a další, 2016). Jedná se pravděpodobně o jeden z nejúspěšnějších zásahů do politiky životního prostředí za poslední čtyři desetiletí (Morgan, 2012). Zároveň je EIA interpretována jako nástroj k dosažení trvale udržitelného rozvoje (Sheate, 2010).

Důvody zavedení hodnocení dopadů na životní prostředí byly v zásadě dva. 1) analýza významných impaktů a řešení jejich negativních vlivů na životní prostředí jak s osobami s rozhodovací pravomocí, tak s veřejností. 2) Podpora udržitelného rozvoje, zamezení nebo minimalizace nepříznivých dopadů a zvýšení kvality lidského prostředí (Evans, 2013). Smyslem je tedy zabránit takovým záměrům, které by potenciálně ohrozily životní prostředí, a to i s ohledem na ekonomické výhody, které mohou převyšovat ekologické ztráty.

Hlavní výhody EIA jsou spatřovány v zapojení všech stakeholderů včetně veřejnosti do procesu ať už se jedná o informovanost nebo možnost vyjádřit se k posuzovanému záměru. Dále navrhování alternativ nebo zmírňujících opatření a predikce významných nežádoucích dopadů na životní prostředí a veřejné zdraví.

I přesto, že se všichni odborníci shodují, že EIA je jako nástroj ochrany přírody nezbytný, jeho efektivita a účinnost je jen těžko měřitelná. Účinnost se v zásadě týká toho, zda systém EIA dosahuje svých cílů při minimálních nákladech jak finančních, tak časových a dodržování procedurálních požadavků (Sandham, a další, 2013). Účinnost lze sledovat ve 4 dimenzích – procedurální, věcné, transakční a normativní.

Pro samotné hodnocení ale neexistují metodiky ani přesná pravidla. Hodnocení účinnosti musí být založeno na jednoznačných prohlášení výzkumných týmů, což doposud nebylo provedeno v žádné hodnotící studii (Cashmore, a další, 2004). Vzhledem k nejednotným postupům, kritériím hodnocení a rozdílné legislativě nelze srovnat efektivitu EIA procesu mezi jednotlivými státy.

Ukazatelem efektivit EIA procesu je i určení významnosti dopadů. Ovšem i toto hodnocení není zcela jasné a zakládá se pouze na osvědčené praxi (Carpenter, a další, 2009).

Pomoci celé situaci by mohly post-analýzy a monitoring. Post-projektové analýzy by objasnily, zda byly naplněny podmínky realizace a splněny všechny cíle. Zároveň by

sloužily jako podklad při navrhování nových záměrů, díky nimž by se budoucí investoři mohli vyvarovat případných chyb, snížit negativní dopady a směřovat tak k udržitelnému rozvoji.

V rámci diskuse byly porovnávány jednotlivé kraje. U každé kategorie impaktů bylo vyhodnocené pořadí, v jakém se umístily. Diskutovány dále byly kumulativní vlivy v rámci každého kraje v souvislosti s prioritními cíli Státní politiky životního prostředí a Politiky Územního Rozvoje.

Tato diplomová práce přináší unikátní obraz o situaci jak v celorepublikovém měřítku, tak na území jednotlivých krajích. Neexistuje žádná podobná komplexní analýza, která by v rámci celé republiky sledovala a hodnotila dopady realizovaných záměrů podrobených EIA procesu. Proto si dovoluji tvrdit, že v rámci této práce byly do problematiky hodnocení dopadu na životní prostředí a hodnocení kumulativních vlivů přineseny nové, zajímavé poznatky. Analýza by šla samozřejmě udělat mnohem podrobněji, např. v měřítku obcí s rozšířenou působností. Bylo by také možné více analyzovat jednotlivé typové aktivity a jejich dopady na životní prostředí nebo jednotlivé kategorie impaktů. To by ovšem vyžadovalo větší časovou náročnost a další datové podklady. Diplomová práce ale může pro tyto účely sloužit jako odrazový můstek.

8. Literatura

Legislativní materiály

Zákon č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů rozvojových koncepcí a programů na životní prostředí

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí

Odborné publikace

Abaza, H., Bisset, R a Sadler, B., 2004: Environmental Impact Assessment and Strategic Environmental Assessment: Towards an Integrated Approach. UNEP ISBN: 92 -807-2429-0 .

Agentura Frame Work., 2010: Proces EIA - online čebnice (online). [Citace: 27. 12 2020.] Dostupné z : <http://ucebnice-eia.zf.mendelu.cz /prubeh-procesu-eia>.

Ahmad, B. a Wood, Ch., 2002: A comparative evaluation of the EIA systems in Egypt, Turkey and Tunisia. Environmental Impact Assessment Review 22 (3), P . 213-234.

Alan, L. P. a John, J. F., 1998: Environmental Methods Review: Retooling Impact Assessment for the New Century.

Arrow, K., a další., 1995: Economic growth, carrying capacity, and the environment. Ecological Economics. 15, P . 91 -95.

Arts, J., a další., 2012: The effectiveness of EIA as an instrument for environmental governance: Reflecting on 25 years of EIA practice in the Netherlands and the UK. Journal of Environmental Assessment Policy and Management. 14 (4).

- Badr, E. S. A ., Zahran, A. A. a Cashmore, M., 2011:** CashmoreBenchmarking performance: environmental impact statements in Egypt. *Environmental Impact Assessment Review* 31, P . 279-285.
- Baker, D. C. a McLelland, J. N., 2003:** Evaluating the effectiveness of British Columbia's environmental assessment process for first nations' participation in mining development. *Environmental Impact Assessment Review* 23, P . 581-603.
- Bekker, M. P. M., Putters, K. a van der Grinten, T. E. D., 2005:** Evaluating the impact of HIA on urban reconstruction decision-making. Who manages whose risks? *Environmental Impact Assessment Review* 25, P . 758-771.
- Bina, O., 2007:**A critical review of the dominant lines of argumentation on the need for strategic environmental assessment. *Environmental Impact Assessment Review* 27, P . 585-606.
- Bond, A. a Pope, J., 2012:** The State of Art of Impact Assessment in 2012. *Impact Assessment and Project Appraisal* 20, P . 1 -4 .
- Bond, A. P. a Wathern, P., 1999:** EIA in the European Union. Blackwell, Oxfor: Petts J, Editor, 1999.
- Braniš, M. a Christopoulos, S., 2005:** Mandated monitoring of post-project impacts in the Czech EIA. *Environmental Impact Assessment Review* 25, P . 227-238.
- Braniš, M., 1994:** A system of certified Environmental Impact Assessment experts in the Czech Republic. *Environmental Impact Assesment Review* 14, P . 203-208.
- Briggs, S. a Hudson, D. M., 2013:** Determination of significance in Ecological Impact Assessment: Past change, current practice and future improvements. *Environmental Impact Assessment Review* 38, P . 16 -25.
- Buckwalter, N. D., 2014:** The potential for public empowerment through government-organized participation. *Public Administration Review* 74, P . 573-584.

- Buuren, A. Van a Nooteboom, S., 2009:** Evaluating strategic environmental assessment in The Netherlands: content, process and procedure as indissoluble criteria for effectiveness. *Impact Assessment Project Apprais* 27, P . 145-154.
- Caldwell, L. K., 1998:** Environmental impact analysis (EIA): origins, evolution, and future directions. *Impact Assessment* 6, P . 75 -83.
- Carpenter, S. R., a další., 2009:** Science for managing ecosystem services: beyond the millennium ecosystem assessment. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America* 106, P .1305-1312.
- Cashmore, M., 2004:** The role of science in environmental impact assessment: process and procedure versus purpose in the development of theory. *Environmental Impact Assessment Review* 24 (4), 2004, P . 403-426.
- Cashmore, M., a další, 2004:** The interminable issue of effectiveness: substantive purposes, outcomes and research challenges in the advancement of environmental impact assessment theory. *Impact Assessment and Project Appraisal* 22, P . 295-310.
- Cashmore, M., Bond, A. a Cobb, D., 2008:** The role and functioning of environmental assessment: theoretical reflections upon an empirical investigation of causation. *Journal of Environmental Management* 88 (4), P . 1233-1248.
- Cashmore, M., Bond, A. a Sadler, B., 2009:** Introduction: The effectiveness of impact assessment instruments. *Impact Assessment and Project Appraisal* 27, P . 91 -93.
- CENIA, 2021:** Informační systém EIA a SEA. [Online]. [Citace: 15. 01 2021.]
Dostupné z : www.cenia.cz.
- Costanza, R., a další, 2016:** Modelling and measuring sustainable wellbeing in connection with the UN sustainable development goals. *Ecological Economics* 130, P . 350-355.

- Damohorský, M. a Stejskal, V., 2003:** Koncepční nástroje ochrany životního prostředí z pohledu práva, sborník z konference. Univerzita Karlova v Praze, 2003.
- Dudák, V., 2008:** Plzeňsko- příroda, historie, život. Kapitola Jan KopP. Ohrožení území a ekologické zátěže. Basset. P . 184-187, ISBN 978-80 -7340-100-9 .
- Dvořák, L. 2016:** Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí - komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, a .s .
- Eckerd, A. a Heidelberg, R., 2019:** Administering Participation: Citizens and NEPA. The American Review of Public Administration.
- ekolist.cz, 2019:** Životní prostředí v Pardubickém kraji se za 30 let velmi zlepšilo. [online][cit. 2021-03 -20]. Dostupné z : <https://ekolist.cz>
- European Commission, 2020:** Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European economic and social committee and Committee of the regions. A new Circular Economy Action Plan.
- European Commission, 2019:** Going climate-neutral by 2050. Luxembourg: Publications Office of the European Union, Luxembourg.
- European Commission, 2016:** Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European economic and social committee and the Committee of the regions. European action for sustainability. Strasbourg.
- Evans, R., 2013:** The Environmental Impact Statement: A Rhetorical Analysis (PhD), Texas Technical University, 2013. P . 4 .
- Ferrer, Y., 2016:** Seguimiento en el Tiempo de la Evaluación de Impacto Ambiental en Proyectos Mineros. Revista Luna Azul. 42, P . 256-269.
- Fischer, T. B. a Gazzola, P., 2006:** SEA effective criteria — equally valid in all countries? The case of Italy. Environmental Impact Assessment Review 26, P . 396-409.

- Furia, L. a Wallace-Jone, J., 2000:** The effectiveness of provisions and quality of practices concerning public participation in EIA in Italy. *Environmental Impact Assessment Review* 20, P . 457-479.
- Galaś, S. a Galaś, A., 2016:** The qualification process of mining projects in environmental impact assessment: Criteria and thresholds. *Resources Policy* 49, P . 204-212.
- Galaś, S., a další, 2015:** Environmental Impact Assessment in the Visegrad Group countries. *Environmental Impact Assessment Review* 55, P . 11 –20.
- Galli, A., a další, 2018:** Think globally, act locally: Implementing the sustainable development goals in Montenegro(Article). *Environmental Science and Policy* 84, P . 159-169.
- Gibson, R. B. a Walker, A., 2001:** Assessing trade:An evaluation of the Commission forEnvironmental Cooperation’s analyticframework for assessing the environmentaleffects of the North American FreeTrade Agreement. *Environmental Impact Assessment Review* 21, P . 449-468.
- Gibson, R. B., 2002:** From Wreck Cove to Voisey's Bay: the evolution of federal environmental assessment in Canada. *Impact Assessment and Project Appraisal* 20 (3), P . 151-159.
- Gilpin, A., 1995:** *Environmental Impact Assessment: cutting edge for the twenty-first century.* Cambridge University Press. Cambridge.
- Hartley, N. a Wood, Ch., 2005:** Public participation in environmental impact assessment – implementing the Aarhus Convention. *Environmental Impact Assessment Review* 25, P . 319-340.
- Heinma, K. a Poder, T., 2010:** Effectiveness of Environmental Impact Assessment system in Estonia. *Environmental Impact Assessment Review* 30 (4), P . 272-277.
- Hilding-Rydevik, T. a Bjarnadottir, H., 2007:** Context awareness and sensitivity in SEA implementation. *Environmental Assessment Review* 27, P . 666-684.

- Hui, C., 2015:** Carrying Capacity of the Environment. *International Encyclopedia of the Social and Behavioral Science* 3, P . 155-160.
- Chang, I. S., a další, 2018:** Environmental impact assessment follow-up for projects in China: institution and practice. *Environmental Impact Assessment Review* 73, P . 7 -19.
- Chanchitpricha, C. a Bond, A., 2013:** Conceptualising the effectiveness of impact assessment processes. *Environmental Impact Assessment Review* 43, P . 65 -72.
- Informační portál Karlovarského kraje, 2021:** Životní prostředí. [online][cit. 2021-03 -20]. Dostupné z : <http://www.kr-karlovarsky.cz>
- Jha-Thakur, U. a Fischer, T. B., 2016:** 25 years of the UK EIA System: Strengths, weaknesses, opportunities and threats. *Environmental Impact Assessment Review* 61, P . 19 -26.
- Jonas, H., 1984:** *In Search of an Ethics for the Technological Age. The Imperative of Responsibility.* Chicago: University of Chicago Press.
- Kabir, S. M. Z. a Momtaz, S., 2013:** Sectorial variation in the quality of environmental impact statements and factors influencing the quality. *Journal Environmental Planning Management* 57, P . 1595-1611.
- Kabir, S. M. Z. a Montaz, S., 2013:** Fifteen years of environmental impact assessment system in Bangladesh: current practice, challenges and future directions. *Journal Environmental Assessment Policy Management* 15.
- Karialainen, T. P. a Jarvikoski, R., 2010:** Negotiating river ecosystems: impact assessment and conflict mediation in the cases of hydro-power construction. *Environmental Impact Assessment Review* 30, P . 319-327.
- Khan, M., a další, 2020:** Performance of EIA authority and effectiveness of EIA system in Pakistan. *Environmental Impact Assessment Review* 81.
- Kolhoff, A. J., 2016:** *Capacity Development for Environmental Protection: Towards Better Performing Environmental Impact Assessment Systems in Low and Middle Income Countries.* Doctoral dissertation. Utrecht University.

- Kollhoff, A. J., a další, 2016:** The influence of actor capacities on EIA system performance in low and middle income countries – Case from Georgia and Ghana. *Environmental Impact Assessment Review* 57, P . 167-177.
- Kørnø, L. a Thissen, W. A. H., 2000:** Rationality in decision- and policy-making: Implications for strategic environmental assessment. *Impact Assessment and Project Appraisal* 18, P . 191-200.
- Kozłowski, S., 2005:** Przyszłość Ekorozwoju. Lublin: KUL.
- Lawrence, D., 2005:** Significance Criteria and Determination in Sustainability-Based Environmental Impact Assessment (Final Report). Mackenzie Gas Project Joint Review Panel.
- Loomis, J. J. a Dziedzic, M., 2018:** Evaluating EIA systems' effectiveness: state of the art. *Environmental Impact Assessment Review* 68, P . 29 -37.
- Lyhne, I. a Kørnø, L., 2013:** How do we make sense of significance? Indications and reflections on an experiment. *Impact Assessment and Project Appraisal* 31, P . 180-189.
- Lyhne, I., a další, 2017:** Theorising EIA effectiveness: A contribution based on the Danish system. *Environmental Impact Assessment Review* 62, P . 240-249.
- Macháček, J., 2001:** Hodnocení vlivů na životní prostředí ve městech: Výsledný materiál grantu č . A80A33501 Grantové agentury AV ČR. Praha: Ústav ekologie krajiny AV ČR, 145 stran.
- Maier, K., 2012:** Udržitelný rozvoj území. Praha: Grada, ISBN 978-80 -247-4198-7 .
- Maier, K., 2006:** Uplatnění principů udržitelného rozvoje v územním plánování - Návrh aplikace principů udržitelného rozvoje v podmínkách ČR. Praha: FA ČVUT.
- Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020:** Politika Územního Rozvoje České republiky (ve znění závazném od 11.9 .2020). Praha, Brno.

- Ministerstvo životního prostředí, 2020:** Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050.
- Ministerstvo životního prostředí, 2019:** Zpráva o životním prostředí v Jihomoravském kraji. Praha: CENIA.
- Ministerstvo životního prostředí, 2019:** Zpráva o životním prostředí v kraji Vysočina. Praha: CENIA.
- Ministerstvo životního prostředí, 2019:** Zpráva o životním prostředí v Olomouckém kraji. Praha: CENIA.
- Ministerstvo životního prostředí, 2019:** Zpráva o životním prostředí ve Zlínském kraji. Praha : CENIA.
- Moldan, B., 2018:** Ochrana životního prostředí: řešení v návratu k dynamickému přístupu 90. let. Policy Paper č . 6 /2018. Praha: Topaz.
- Morgan, R. K., 2012:** Environmental impact assessment: The state of the art. Impact Assessment and Project Appraisal 30, P . 1 -10.
- Morrison-Saunders, A. a Arts, J., 2004:** Exploring the Dimensions of EIA Follow up. In IAIA 2004 Impact Assessment for Industrial Development Whose Business Is It ? (IA Follow-up stream). 24th Annual meeting of the International Association for Impact Assessment. 2004.
- Motzke, R . a Podskalská, S., 2007:** Aarhuská úmluva ve správní a soudní praxi. Praha: Ministerstvo životního prostředí 15 (6) str. 5 .
- Moudrý, J., 2006:** Analýza struktury zemědělských podniků v marginálních oblastech České republiky a predikce očekávaného vývoje. disertační práce. České Budějovice, Jihočeská univerzita.
- National Research Council, 2008:** Public Participation in Environmental Assessment and Decision Making. Division of Behavioral and Social Sciences and Education, Committee on the Human Dimensions of Global Change, Panel on Public Participation in Environmental Assessment and Decision Making: National Academies Press.

- O'Faircheallaigh, C., 2010:** Public participation and environmental impact assessment: purposes, implications, and lessons for public policy making. *Environmental Impact Assessment* 30, P . 19 -27.
- Pardubický kraj, 2019:** Územní energetické koncepce Pardubického kraje - aktualizace 2018.
- Partidário, M. R., 2000:** Elements of an SEA framework — improving the added-value of SEA. *Environmental Impact Assessment Review* 20, P . 647-663.
- Pawłowski, A., 2008:** How Many Dimensions Does Sustainable Development Have? *Wiley InterScience - Sustainable Development* 16, P . 81 -90.
- Pawłowski, A., 2006:** Wielowymiarowość rozwoju zrównowazonego. *Problemy Ekorozwoju* 1, P . 23 -32.
- Pediaditi, K. a další, 2018:** Greece's reformed EIA system: evaluating its implementation and potential. *Environmental Impact Assessment Review* 73, P . 90 -103.
- Pedercini, M. Collste, D. Arquitt S. a Herren H., 2018:** Harvesting synergy from sustainable development goal interactions. *Proceeding of the National Academy of Science* 116 (46).
- Peterson, K., 2010:** Quality of environmental impact statements and variability of scrutiny by reviewers. *Environmental Impact Assessment Review* 30, P . 169-176.
- Plzeňský kraj, 2008:** Těžba nerostných surovin. [online][cit. 2020-02 -20]
Dostupné z : <https://plzensky-kraj.webnode.cz>
- Polonen, I., Hokkanen, P. a Jalava, K., 2011:** The effectiveness of the Finnish EIA system – What works, what doesn't, and what could be improved. *Environmental Impact Assessment Review* 31, P . 120-128.
- Pope, J. a Morrison-Saunders, A., 2013:** *Pluralism in Practice*. Routledge, Taylor & Francis, P . 100-114.

- Rathi, A. K. A., 2017:** Evaluation of project-level environmental impact assessment and SWOT analysis of EIA process in India. *Environmental Impact Assessment Review* 67, P . 31 -39.
- Reed, S. M., 2008:** Stakeholder participation for environmental management: A literature review. *Biological Conservation* 141, P . 2417-2431.
- Rega, C. a Baldizzone, G., 2015:** Public participation in strategic environmental assessment: a practitioners' perspective. *Environmental Impact Assessment Review* 50, P . 105-115.
- Remtová, K., 1996:** Trvale udržitelný rozvoj a strategie ochrany životního. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická fakulta.
- Retief, F., 2007:** Effectiveness of strategic environmental assessment (SEA in south Africa). *Journal Environmental Assessment Policy Management* 9, P . 83 -101.
- Retif, F., 2010:** The evolution of environmental assessment debates: critical perspectives from South Africa. *Journal Environmental Assessment Policy Management* 12, P . 375-397.
- Ross, S., 2011:** The world food programme in global politics. London: FirstForumPress, 2011.
- Rozema, J. G. a Bond, A., 2015:** Framing effectiveness in impact assessment: Discourse accommodation in controversial infrastructure development. *Environmental Impact Assessment Review* P . 66 -73.
- Runhaar, H. A. C. a Driessen, P. P. J., 2007:** What makes strategic environmental assessment successful environmental assessment? *Impact Assessment and Project Appraisal* 25, P . 2 -14.
- Runhaar, H. F. a další, 2013:** Environmental Assessment in the Netherlands: effectively governing environmental protection? A discourse analysis. *Environmental Impact Assessment Review* 38 (01).
- Ryšlavý, Z., 2001:** Splnil proces posuzování vlivů na životní prostředí naděje? EIA posuzování vlivu na životní prostředí. Ministerstvo životního prostředí.

- Říha, J., 2001:** Posuzování vlivů na životní prostředí: Metody pro předběžnou rozhodovací analýzu EIA. Praha: ČVUT.
- Sadler, B. a McCabe, M., 2002:** Environmental Impact Assessment, Training. United Nations Environment Programme. Geneva: UNEP.
- Sadler, B., 1996:** Environmental assessment in a changing world: evaluating practice to improve performance. Ottawa. Final Report Of The International Study Of The Effectiveness Of Environmental Assessment. Ministry of Supply and Services, Ottawa.
- Saedler, B., 2004:** On evaluating the success of EIA and SEA. Assessing Impact — Handbook of EIA and SEA Follow-Up P . 248–285.
- Sandham, L. A., a další, 2013:** Does enhanced regulation improve EIA report quality? Lessons from South Africa. Environmental Impact Assessment Review 38, P . 155-162.
- Sánchez, L. E. a Morrison-Saunders, A., 2011:** Learning about knowledge management for improving environmental impact assessment in a government agency: the Western Australian experience. Journal Environmental Management 92, P . 2260-2271.
- Senner, R., 2011:** Appraising the sustainability of project alternatives: An increasing role for cumulative effects assessment. Environmental Impact Assessment Review 31, P . 502-505.
- Sheate, W. R., 2010:** Tools, Techniques & Approaches for Sustainability. Collected Writings in Environmental Assessment Policy and Management. World Scientific Pub.
- Simons, J. H. E. J., a další, 2001:** Man made secondary channels along the river Rhine (the Neatherlands). Results of pos-projects monitoring. Research & Management 17, P . 473-491.

- Sipne, P. a Petts, J., 1999:** Criteria and standards for assessing significant impacts. Handbook of environmental impact assessment. Malden: Blackwell Science P . 74-92.
- Šikula, T., 2011:** Posuzování vlivů na životní prostředí na úrovni projektové EIA: Srovnání Česká republika – Slovenská republika. EIA - IPPC - SEA. Praha: Ministerstvo životního prostředí XVI, P . 4 .
- Thaddeus, U. O., 2012:** The practice of post-development monitoring in environmental impact assessment: Claims and evidences.
- Theophilou, V., Bond, A. a Cashmore, M., 2010:** Application of SEA Directive to EU structural funds: perspectives on effectiveness. Environmental Assessment Review 30, P . 136-144.
- Ulibarri, N., Scott, T. A. a Perez-Figueroa, O., 2019:** How does stakeholder involvement affect environmental impact assessment? Environmental Impact Assessment Review 79, P . 106309.
- UNECD, 1992:** Report of the United Nations conference on environment and development. Rio de Janeiro.
- United Nations, 2015:** Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015.
- Ústav územní rozvoje, 2016:** Územní plánování v České republice. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2016.
- Veronez, A. A. a Montaño, M., 2005:** EIA effectiveness: conceptual basis for an integrative approach. In 35th Annual Conference of the International Association for Impact Assessment. Florence, Italy.
- Wallington, T., Bina, O. a Thissen, W., 2007:** Theorising strategic environmental assessment: fresh perspectives and future challenges. Environmental Impact Assessment Review 27, P . 569-584.

- WCED, 1987:** Our Common Future. Report of the World Commission on Environment and Development. New York: Oxford University Press.
- Wilson, L., 1998:** A practical method for environmental impact assessment audit. Environmental Impact Assessment 18, P . 59 -71.
- Wimbush, E. a Watson, J., 2000:** An evaluation framework for health promotion: theory, quality and effectiveness evaluation. Health Education Board for Scotland, United Kingdom 6, P . 301-321.
- Wittlingerová, Z. a Jonáš, P., 1999:** Ochrana životního prostředí. Česká zemědělská univerzita v Praze.
- Wood, G. a Becker, J., 2004:** Evaluating and communicating impact significance in EIA: a fuzzy set approach to articulating stakeholder perspectives. Presentation to the international association of impact assessment conference. vancouver, Canada.
- Wood, G., 2008:** Thresholds and criteria for evaluating and communicating impact significance in environmental statements: ‘See no evil, hear no evil, speak no evil’? Environmental Impact Assessment 28, P . 22 -38.
- Wramner, P., 1989:** Procedures for EIA of FAO' s field projects. FAO. Rome, Italy.
- Young, O. R. a Levy, M. A., 1999:** The effectiveness of international environmental regimes. Causal connections and behavioral mechanisms. MIT Press, London.
- Zhang, S. a Zhu, D., 2020:** Have countries moved towards sustainable development or not? Definition, criteria, indicators and empirical analysis. Journal of Cleaner Production 267.
- Zvijáková,, L., Zelenáková, a Purcz, P., 2014:** Evaluation of environmental impact assessment effectiveness in Slovakia. Impact Assessment and Project Appraisal 32 (2), P . 150-161.
- Zylicz, T., 1997:** Market, Prices and Budgets in a Sustainable Society. Ecological Economics: Uppsala BUP.

Seznam tabulek a obrázků

Tabulka 1: Dimenze účinnosti EIA procesu (Loomis, a další, 2018)

Tabulka 2: Mapovací klíč (Hanušová, 2021)

Tabulka 3: Největších impakty v České republice I. (Hanušová, 2021)

Tabulka 4: Největších impaktů v České republice II. (Hanušová, 2021)

Tabulka 5: Počet základních jednotek impaktů v jednotlivých krajích v letech 2002-2017 (Hanušová, 2021)

Tabulka 6: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Hlavním městě Praha I. (Hanušová, 2021)

Tabulka 7: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Hlavním městě Praha II. (Hanušová, 2021)

Tabulka 8: Kombinace nejzávažnějších impaktů ve Středočeském kraji I. (Hanušová, 2021)

Tabulka 9: Kombinace nejzávažnějších impaktů ve Středočeském kraji II. (Hanušová, 2021)

Tabulka 10: Kombinace nejzávažnějších impaktů ve Středočeském kraji III. (Hanušová, 2021)

Tabulka 11: Kombinace nejzávažnějších impaktů ve Středočeském kraji IV. (Hanušová, 2021)

Tabulka 12: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Jihočeském kraji I. (Hanušová, 2021)

Tabulka 13: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Jihočeském kraji II. (Hanušová, 2021)

Tabulka 14: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Plzeňském kraji I. (Hanušová, 2021)

Tabulka 15: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Plzeňském kraji II. (Hanušová, 2021)

Tabulka 16: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Plzeňském kraji III. (Hanušová, 2021)

Tabulka 17: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Karlovarském kraji I. (Hanušová, 2021)

Tabulka 18: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Karlovarském kraji II. (Hanušová, 2021)

Tabulka 19: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Ústeckém kraji I. (Hanušová, 2021)

Tabulka 20: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Ústeckém kraji II. (Hanušová, 2021)

Tabulka 21: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Libereckém kraji I. (Hanušová, 2021)

Tabulka 22: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Libereckém kraji II. (Hanušová, 2021)

Tabulka 23: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Královéhradeckém kraji I. (Hanušová, 2021)

Tabulka 24: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Královéhradeckém kraji II. (Hanušová, 2021)

Tabulka 25: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Královéhradeckém kraji III. (Hanušová, 2021)

Tabulka 26: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Pardubickém kraji I. (Hanušová, 2021)

Tabulka 27: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Pardubickém kraji II. (Hanušová, 2021)

Tabulka 28: Kombinace nejzávažnějších impaktů v kraji Vysočina I. (Hanušová, 2021)

Tabulka 29: Kombinace nejzávažnějších impaktů v kraji Vysočina II. (Hanušová, 2021)

Tabulka 30: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Jihomoravském kraji I. (Hanušová, 2021)

Tabulka 31: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Jihomoravském kraji II. (Hanušová, 2021)

Tabulka 32: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Jihomoravském kraji III. (Hanušová, 2021)

Tabulka 33: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Olomouckém kraji I. (Hanušová, 2021)

Tabulka 34: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Olomouckém kraji II. (Hanušová, 2021)

Tabulka 35: Kombinace nejzávažnějších impaktů ve Zlínském kraji I. (Hanušová, 2021)

Tabulka 36: Kombinace nejzávažnějších impaktů ve Zlínském kraji II. (Hanušová, 2021)

Tabulka 37: Kombinace nejzávažnějších impaktů ve Zlínském kraji III. (Hanušová, 2021)

Tabulka 38: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Moravskoslezském kraji I. (Hanušová, 2021)

Tabulka 39: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Moravskoslezském kraji II. (Hanušová, 2021)

Tabulka 40: Kombinace nejzávažnějších impaktů v Moravskoslezském kraji III. (Hanušová, 2021)

Tabulka 41: Pořadí jednotlivých krajů v počtu záměrů stejného impaktu (Hanušová, 2021)

Obrázek 1: Souhlasná vs. nesouhlasná stanoviska vydaná ve všech krajích v období 2002-2017 (Hanušová, 2021)

Obrázek 2: Vydaná stanoviska za období 2002-2017 (Hanušová, 2021)

Obrázek 3: Graf poměru souhlasných a nesouhlasných stanovisek za období 2002–2017 (Hanušová, 2021)

Obrázek 4: Nesouhlasná stanoviska podle jednotlivých kategorií za období 2002-2017 (Hanušová, 2021)

Obrázek 5: Počet základních jednotek impaktů v jednotlivých krajích v letech 2002-2017 (Hanušová, 2021)

Obrázek 6: Poměr impaktů z realizovaných záměrů na území Hlavního města Prahy (Hanušová, 2021)

Obrázek 7: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Středočeském kraji (Hanušová, 2021)

Obrázek 8: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Jihočeském kraji (Hanušová, 2021)

Obrázek 9: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Plzeňském kraji (Hanušová, 2021)

Obrázek 10: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Karlovarském kraji (Hanušová, 2021)

Obrázek 11: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Ústeckém kraji (Hanušová, 2021)

Obrázek 12: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Libereckém kraji (Hanušová, 2021)

Obrázek 13: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Královéhradeckém kraji (Hanušová, 2021)

Obrázek 14: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Pardubickém kraji (Hanušová, 2021)

Obrázek 15: Poměr impaktů z realizovaných záměrů v Kraji Vysočina (Hanušová, 2021)

Obrázek 16: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Jihomoravském kraji (Hanušová, 2021)

Obrázek 17: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Olomouckém kraji (Hanušová, 2021)

Obrázek 18: Poměr impaktů z realizovaných záměrů ve Zlínském kraji (Hanušová, 2021)

Obrázek 19: Poměr impaktů z realizovaných záměrů v Moravskoslezském kraji (Hanušová, 2021)

9. Přílohy

Příloha č. 1 – Kategorie záměrů a přiřazené impakty

Zařazení	Popis záměru	Základní jednotka číselný kód	Podjednotka číselný kód	Podjednotka číselný kód	Podjednotka číselný kód	Základní jednotka číselný kód	Podjednotka číselný kód	Podjednotka číselný kód	Podjednotka číselný kód	Základní jednotka číselný kód	Podjednotka číselný kód	Podjednotka číselný kód	Podjednotka číselný kód
I/1.1	Odlesnění nebo zalesnění od stanovené plochy	5	5.1	5.3	-	7	7.1	7.2	-	8	8.1	8.2	8.3
I/1.3	Čerpání podzemní vody nebo umělé doplňování zásob podzemní vody od stanoveného objemu	4	4.1	4.2	4.3	7	7.1	7.2	-	8	8.3	-	-
I/1.4	Přehrady, nádrže a jiná zařízení určená k zadržení nebo akumulaci vody od stanoveného objemu	4	4.2	4.3	4.4	5	5.1	-	-	7	7.1	7.2	-
I/1.5	Čistírny odpadních vod od stanoveného počtu ekvivalentních obyvatel	3	3.3	-	-	4	4.1	-	-	7	7.1	7.2	-
I/1.6	Projekty vodohospodářských úprav od stanovené plochy	4	4.1	4.3	4.4	5	5.1	5.3	-	8	8.1	8.2	8.3
I/1.7	Chov hospodářských zvířat od stanovené kapacity	3	3.1	3.3	-	4	4.1	4.2	-	8	8.2	8.3	-
I/1.8	Kafilérie nebo veterinární asanační ústavy	1	1.5	-	-	2	2.1	2.2	-	3	3.3	-	-
I/2.1	Těžba ropy a zemního plynu od stanoveného limitu	4	4.1	4.4	-	6	6.1	-	-	8	8.1	8.2	8.3
I/2.3	Těžba ostatních nerostných surovin a rašeliny od stanoveného limitu	4	4.1	4.4	-	6	6.1	-	-	8	8.1	8.2	8.3
I/2.5	Těžba a úprava uranové rudy	4	4.1	4.4	-	6	6.1	-	-	8	8.1	8.2	8.3
I/3.1	Zařízení ke spalování paliv od stanoveného výkonu	1	1.5	-	-	2	2.1	2.2	-	3	3.1	3.3	-
I/3.6	Nadzemní vedení elektrické energie od stanoveného napětí	1	1.5	-	-	5	5.1	-	-	8	8.1	8.2	8.4
I/3.7	Dálkové produktovody od stanovené délky a průměru	5	5.1	-	-	7	7.2	-	-	8	8.1	8.2	8.4
I/4.1	Pražení a slinování (sintrování) kovových rud	1	1.5	-	-	2	2.1	2.2	-	3	3.1	3.3	-

I/4.2	Zařízení k výrobě surového železa a oceli, včetně kontinuálního odlévání	1	1.5	-	-	2	2.1	2.2	-	3	3.1	3.3	-
I/4.3	Zařízení k výrobě neželezných surových kovů z rudy	1	1.5	-	-	2	2.1	2.2	-	3	3.1	3.3	-
I/4.4	Povrchová úprava kovů nebo plastů včetně lakoven od stanovené kapacity	1	1.5	-	-	2	2.1	2.2	-	3	3.1	3.3	-
I/5.1	Průmyslové závody na výrobu buničiny, papíru a lepenek	2	2.1	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	-	-
I/6.1	Cementárny, vápenky nebo výroba magnezitu	1	1.5	-	-	2	2.1	2.2	-	3	3.1	3.3	3.4
I/6.2	Zařízení k těžbě, zpracování a přeměně azbestu	1	1.5	-	-	2	2.1	2.2	-	3	3.1	3.4	-
I/7.1	Tepelné nebo chemické zpracování uhlí, bitumenových břidlic	1	1.5	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	-	-
I/7.2	Rafinérie ropy nebo primární zpracování ropných produktů	1	1.5	-	-	2	2.1	2.2	-	3	3.1	3.3	3.4
I/7.3	Zařízení k výrobě základních organických a anorganických chemikálií	1	1.5	-	-	2	2.1	2.2	-	4	4.1	-	-
I/7.4	Průmyslová výroba farmaceutických produktů chemickou nebo biochemickou cestou	1	1.5	-	-	2	2.1	-	-	4	4.1	-	-
I/7.5	Zařízení k výrobě biocidů, pesticidů a průmyslových hnojiv	1	1.5	-	-	3	3.3	-	-	4	4.1	-	-
I/7.6	Zařízení k výrobě výbušnin a regenerace nebo destrukce výbušných látek	1	1.4	1.5	-	2	2.1	-	-	4	4.1	-	-
I/9.1	Novostavby železničních drah od stanové délky	3	3.1	3.2	-	5	5.1	5.3	-	8	8.1	8.2	8.4
I/9.2	Letiště se vzletovou a přistávací dráhou od stanovené délky	1	1.4	1.5	-	2	2.1	2.2	-	3	3.1	3.3	-
I/9.3	Novostavby, rozšiřování a přeložky dálnic a rychlostních silnic	3	3.1	3.4	-	5	5.1	5.3	-	8	8.1	8.3	8.4
I/9.4	Novostavby, rozšiřování a přeložky silnic nebo místních komunikací od stanové délky a počtu pruhů	3	3.1	3.4	-	5	5.1	5.3	-	8	8.1	8.3	8.4
I/9.5	Vodní cesty včetně jezů a ostatních vzdouvacích zařízení a přístavy	4	4.1	-	-	7	7.1	7.2	-	8	8.1	8.3	8.4
I/1.1	Zařízení k odstraňování nebezpečných odpadů	1	1.5	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	-	-
I/1-2	Zařízení k odstraňování ostatních odpadů od stanovené kapacity	1	1.5	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	-	-
II/1.1	Trvalé nebo dočasné odlesnění od stanovené plochy	5	5.1	5.3	-	7	7.1	7.2	-	8	8.1	8.2	8.3

II/1.2	Restrukturalizace pozemků v krajině od stanovené plochy	4	4.1	4.3	4.4	7	7.1	7.2	-	8	8.1	8.3	-
II/1.3	Vodohospodářské úpravy nebo jiné úpravy ovlivňující odtokové poměry od stanovené plochy	4	4.1	4.3	4.4	7	7.1	7.2	-	8	8.1	8.3	8.4
II/1.4	Úpravy toků a opatření proti povodním významně měnící charakter toku a krajiny	4	4.1	4.4	-	7	7.1	7.2	-	8	8.1	8.3	8.4
II/1.5	Chov hospodářských zvířat od stanovené kapacity	3	3.1	3.3	-	4	4.1	4.2	-	8	8.2	8.3	-
II/1.6	Rybníky určené k chovu ryb	4	4.1	4.3	4.4	5	5.1	5.3	-	8	8.1	8.2	8.3
II/1.7	Přehrady, nádrže a jiná zařízení určená k zadržení nebo akumulaci vody od stanoveného objemu	4	4.2	4.3	4.4	5	5.1	-	-	7	7.1	7.2	-
II/1.8	Odběr vody nebo převod vody mezi povodími od stanoveného objemu	4	4.1	4.2	4.3	7	7.1	7.2	-	8	8.3	-	-
II/1.9	Čistírný odpadních vod od stanoveného počtu ekvivalentních obyvatel	3	3.3	-	-	4	4.1	-	-	7	7.1	7.2	-
II/2.1	Těžba uhlí od stanoveného limitu	4	4.1	4.4	-	6	6.1	-	-	8	8.1	8.2	8.3
II/2.3	Těžba a úprava rud včetně odkališť, kalových polí, hald a odvalů	4	4.1	4.4	-	6	6.1	-	-	7	7.1	7.2	-
II/2.5	Těžba nerostných surovin a rašeliny od stanoveného limitu	4	4.1	4.4	-	6	6.1	-	-	8	8.1	8.2	8.3
II/2.6	Těžba v korytech nebo údolních nivách vodních toků	4	4.1	4.4	-	6	6.1	-	-	7	7.1	7.2	-
II/2.7	Úprava černého a hnědého uhlí od stanoveného limitu	1	1.5	-	-	2	2.1	-	-	4	4.1	-	-
II/2.8	Odkaliště, kalová pole, haldy a odvaly při úpravě nerudných surovin	4	4.1	4.4	-	5	5.1	-	-	7	7.1	7.2	-
II/2.9	Budování podzemních prostor pro skladování nebo umístění technologických zařízení od stanoveného objemu	3	3.1	3.2	-	4	4.1	-	-	7	7.1	7.2	-
II/2.10	Zneškodňování odpadů ukládáním do přírodních nebo umělých horninových struktur a prostor	4	4.1	4.4	-	5	5.1	-	-	8	8.1	8.2	8.3
II/2.11	Hlubkové vrty geotermální, zásobovací a na ukládání radioaktivního a nebezpečného odpadu	1	1.4	1.5	-	4	4.1	-	-	6	6.1	-	-
II/3.1	Zařízení ke spalování paliv od stanoveného výkonu	1	1.5	-	-	2	2.1	2.2	-	3	3.1	3.3	-
II/3.2	Větrné elektrárny od stanoveného výkonu a výšky stojanu	3	3.1	-	-	7	7.1	7.2	-	8	8.1	8.2	8.3

II/3.3	Vodní elektrárny od stanoveného výkonu (MŽP)	4	4.1	-	-	7	7.1	7.2	-	8	8.1	8.3	8.4
II/3.4	Vodní elektrárny od stanoveného výkonu (Krajské úřady)	4	4.1	-	-	7	7.1	7.2	-	8	8.1	8.3	8.4
II/3.6	Vedení elektrické energie od stanoveného napětí	1	1.5	-	-	5	5.1	-	-	8	8.1	8.2	8.4
II/3.7	Produktovody k přepravě plynu, ropy, páry, vody a dalších látek od stanovené délky a průměru	5	5.1	-	-	7	7.2	-	-	8	8.1	8.2	8.4
II/3.8	Zásobníky zemního plynu a jiných hořlavých plynů od stanoveného objemu	4	4.1	-	-	5	5.1	-	-	8	8.1	8.2	8.3
II/3.9	Povrchové zásobníky fosilních paliv od stanoveného limitu	4	4.1	-	-	5	5.1	-	-	8	8.1	8.2	8.3
II/4.1	Průmyslové provozy na zpracování železných kovů (válcování, kování, legování, slévání, tavení)	1	1.5	-	-	2	2.1	2.2	-	3	3.1	3.3	-
II/4.2	Povrchová úprava kovů a plastických materiálů včetně lakoven od stanovené plochy úprav	1	1.5	-	-	3	3.3	-	-	4	4.1	-	-
II/4.3	Strojírenská nebo elektrotechnická výroba	1	1.5	-	-	2	2.1	2.2	-	3	3.1	3.3	-
II/5.2	Výroba dřevovláknitých, dřevotřískových, pilinových desek nebo překližek a dých od stanovené kapacity	2	2.1	-	-	3	3.1	3.3	3.4	4	4.1	-	-
II/5.3	Výroba nábytku od stanovené kapacity vstupní suroviny	2	2.1	-	-	3	3.1	3.3	3.4	4	4.1	-	-
II/5.4	Te-tilní úpravy nebo barvírny se spotřebou vybraných nebezpečných chemických látek a přípravků	1	1.5	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	-	-
II/5.5	Koželužny od stanovené kapacity vstupní suroviny	2	2.1	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	-	-
II/5.6	Polygrafické provozy se spotřebou vybraných nebezpečných chemických látek a přípravků	1	1.5	-	-	2	2.1	-	-	4	4.1	-	-
II/5.7	Průmyslové závody na výrobu papíru a lepenek	2	2.1	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	-	-
II/5.8	Zařízení na výrobu a zpracování celulózy	2	2.1	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	-	-
II/6.1	Průmyslová výroba keramických produktů vypalováním od stanovené kapacity	1	1.5	-	-	3	3.1	-	-	6	6.1	-	-
II/6.2	Výroba stavebních hmot od stanovené kapacity	1	1.5	-	-	3	3.1	-	-	6	6.1	-	-
II/6.3	Výroby skla, sklených a umělých vláken od stanovené kapacity	1	1.5	-	-	3	3.1	-	-	6	6.1	-	-

II/6.4	Zařízení k tavení nerostných látek, včetně výroby minerálních vláken od stanovené kapacity	1	1.5	-	-	2	2.1	-	-	3	3.1	3.3	-
II/6.5	Obalovny živičných směsí	1	1.5	-	-	3	3.1	-	-	4	4.1	-	-
II/7.1	Výroba nebo zpracování polymerů, syntetických kaučuků a výrobků na bázi elastomerů od stanoveného limitu	1	1.5	-	-	2	2.1	-	-	4	4.1	-	-
II/7.2	Výroba mýdel, surfaktantů, detergentů a nátěrových hmot od stanové kapacity	1	1.5	-	-	3	3.3	-	-	4	4.1	-	-
II/7.3	Ostatní chemické výroby s produkcí od stanovené kapacity	1	1.5	-	-	3	3.3	-	-	4	4.1	-	-
II/7.4	Zařízení pro skladování ropy nebo ropných produktů od stanoveného limitu	1	1.4	1.5	-	4	4.1	-	-	8	8.1	8.2	8.3
II/7.5	Zařízení pro skladování ostatních chemických látek od stanové kapacity	1	1.4	1.5	-	4	4.1	-	-	8	8.1	8.2	8.3
II/8.1	Výrobní nealkoholických nápojů od stanovené kapacity	1	1.3	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	4.2	-
II/8.2	Pivovary a sladovny od stanovení kapacity	1	1.3	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	4.2	-
II/8.4	Lihovary nebo pálenice od stanovené kapacity	1	1.3	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	4.2	-
II/8.6	Cukrovary od stanovené kapacity	1	1.3	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	4.2	-
II/8.7	Výroba rostlinných nebo živočišných olejů nebo tuků od stanovené kapacity	1	1.3	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	4.2	-
II/8.8	Zpracování mléka od stanovené kapacity	1	1.3	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	4.2	-
II/8.9	Balírny a konzervářské závody od stanovené kapacity	1	1.3	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	4.2	-
II/8.1	Výroba cukrovinek a sirupů od stanovené kapacity	1	1.3	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	4.2	-
II/8.11	Jatka, masokombináty a zařízení na zpracování ryb od stanovené kapacity	1	1.3	-	-	3	3.1	3.3	-	4	4.1	4.2	-
II/9.1	Novostavby, rozšiřování a přeložky silnic všech tříd a místních komunikací I. a II. třídy	3	3.1	3.4	-	5	5.1	5.3	-	8	8.1	8.3	8.4
II/9.2	Novostavby, rekonstrukce, elektrizace nebo modernizace železničních drah, přecladišť	3	3.1	3.2	-	5	5.1	5.3	-	8	8.1	8.2	8.4
II/9.3	Tramvajové, podzemní nebo speciální dráhy včetně lanovek	3	3.1	3.4	-	5	5.1	5.3	-	8	8.1	8.3	8.4
II/9.4	Vodní cesty včetně jezů a ostatních vzdouvacích zařízení a přístavy	4	4.1	-	-	7	7.1	7.2	-	8	8.1	8.3	8.4

II/9.5	Letiště se vzletovou a přistávací dráhou do stanovené délky	1	1.4	1.5	-	2	2.1	2.2	-	3	3.1	3.3	-
II/1.1	Zařízení ke skladování, úpravě nebo využívání nebezpečných odpadů	1	1.3	1.5	-	3	3.3	-	-	4	4.1	-	-
II/1.2	Krematoria	1	1.4	-	-	2	2.1	-	-	5	5.1	-	-
II/1.3	Odkaliště, kalová pole, haldy a odvaly	4	4.1	4.4	-	5	5.1	5.2	-	7	7.1	7.2	-
II/1.4	Skladování vybraných nebezpečných chemických látek a chemických přípravků od stanovené kapacity	1	1.3	1.5	-	4	4.1	-	-	5	5.1	-	-
II/1.5	Skladování železného šrotu (včetně vrakovišť) od stanoveného limitu	4	4.1	-	-	5	5.1	5.2	-	8	8.1	8.2	8.3
II/1.6	Skladové nebo obchodní komplexy včetně nákupních středisek od stanovené plochy a počtu parkovacích stání	1	1.3	1.5	-	3	3.1	3.3	3.4	5	5.1	-	-
II/1.7	Sjezdové tratě, lyžařské vleky, lanovky a související zařízení	4	4.1	4.2	-	7	7.1	7.2	-	8	8.1	8.2	8.3
II/1.8	Sportovní areály od stanovené plochy, golfová hřiště, motokrosová, cyklokrosová a cyklotrialové areály	3	3.1	-	-	5	5.1	5.2	5.3	8	8.1	8.2	8.3
II/1-9	Rekreační přístavy na jachty a malé čluny	3	3.1	-	-	4	4.1	4.2	-	7	7.1	7.2	-
II/1-10	Rekreační a sportovní areály, hotelové komplexy a související zařízení v chráněných územích	4	4.1	4.2	-	5	5.1	5.2	-	8	8.1	8.2	8.3
II/1.11	Rekreační a sportovní areály, hotelové komplexy a související zařízení od stanovené plochy	4	4.1	4.2	-	5	5.1	-	-	8	8.1	8.2	8.3
II/1.12	Stálé kempy a místa na karavany od stanovené kapacity	4	4.1	4.2	-	5	5.1	-	-	8	8.1	8.2	8.3
II/1.13	Tematické areály od stanovené plochy	5	5.1	5.3	-	7	7.1	7.2	-	8	8.1	8.2	8.3
II/1.14	Záměry uvedené v kategorii I. určené výhradně nebo převážně k rozvoji a zkoušení nových metod a výrobků	5	5.1	5.3	-	7	7.1	7.2	-	8	8.1	8.2	8.3
II/1.15	Stavby, činnosti a technologie neuvedené v předchozích bodech, které mohou mít negativní vliv na životní prostředí	1	1.5	-	-	5	8.1	5.3	-	7	7.1	7.2	-

